

Na goriškem Travniku položili zadnji kamen

12

V Novi Gorici muslimanska molilnica sproža različne odmeve

13

Gabriella Taddeo je nova tržaška pokrajinska svetnica za enake možnosti

7

V znanstvenem parku snujejo »zeleno« gospodarstvo

5

Primorski dnevnik

TOREK, 27. JULIJA 2010

Št. 175 (19.882) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

Fini dejansko že prestopil Rubikon

DUŠAN UDOVIČ

Ljudstvo svobode in z njim Berlusconijska vlada sta pred avgustovskim premorom pod tolikšnim pritiskom, da stvari na desnici očitno ne bodo mogle več ostati takšne, kot so. Ob včerajšnjem odstopu preiskovanega koordinatorskega Ljudstva svobode Verdinijskega z vrha florentinske združene banke je predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini okrepljen zahtevo, naj odstopi še z mesta koordinatorske stranke. Berlusconi in njegovi Verdinijski še vedno branijo, a vprašanje je, koliko časa ga bodo še lahko.

Dejstvo je, da se pritisk Finija in njegovih pristavev iz dneva v dan stopnjuje in je vse jasnejše, da je Fini že pred časom prestopil Rubikon, čeprav se voditelji Ljudstva svobode trudijo prikazati v javnosti, da je razpoko med njim in Berlusconijskim še mogoče sanirati. A ravno glede moralnega vprašanja je Fini najbolj nepopustljiv in ustvarja paralelno fronto s predsednikom republike Napolitanom. Vedno več je znakov, da prihaja na desnici trenutek obračuna.

Tako je slišati glasove, po katerih naj bi Berlusconi skušal izsiliti predčasne volitve, ki naj bi bile že jeseni(!). Tako naj bi zaježil prosti padec lastnega konsenza in obnem prepričal Finiju in centristom, da organizirajo tako imenovani »tretji pol«, ki je sicer v zraku že nekaj mesecev.

Koliko te špekulacije držijo, bo pokazal čas, predsednik vlade pa mora pri svojih načrtih vsekakor računati na glavno oviro: predsednika republike Napolitana, ki ima dovolj institucionalnih pristojnosti, predvsem pa ugleda, da lahko prepreči nevarna poigravanja z demokracijo.

INFORMACIJA - Na svetovnem spletu se je v nedeljo pojavilo okoli 90.000 dokumentov

Dokumenti o umazani vojni v Afganistanu

Največje neavtorizirano razkritje tajnih dokumentov v vojaški zgodovini

ČEDAD, VIDEM - Danes obračun organizatorjev

Mittelfest 2010 je za nami

V soboto in nedeljo nekaj odmevnejših dogodkov, med temi Dostojevski v branju Nekrošiusa

ČEDAD, VIDEM - V nedeljo se je zaključil Mittelfest 2010, ki je letos, zaradi nižjega budžeta in manjšega števila odmevnih dogodkov, potekal v nekoliko medlejšem tonu kot v prejšnjih letih. Že pred sklepno predstavo

in današnjo tiskovno konferenco, na kateri bo vodstvo predstavilo svoj obračun, pa je bilo slišati, da bo naslednje leto festivalova osrednja tema kultura manjšin. Vsekakor sta se v soboto oz. v nedeljo v videmskem gle-

dališču Giovanni da Udine zgodila dva pomembna dogodka: v soboto je slovit režiser Nekrošius prikazal svojo vizijo romana Idiot Dostojevskega, večer nato pa je zapel Bobby McFerrin. Na 10. strani

WASHINGTON - Na svetovnem spletu se je v nedeljo pojavilo okoli 90.000, večinoma tajnih vojaških dokumentov, ki razkrivajo naraščajoč upor talibanov proti mednarodnim silam v Afganistanu (Isaf), zaveznikom pa naj bi se slabih devet let po začetku vojaških operacij slabo pisalo. Dokumenti tudi razkrivajo obstoj posebnih enot ameriške vojske za likvidacijo talibanskih voditeljev. Dokumente, ki zajemajo časovno obdobje od 2004 do 2009, so objavili nemška revija Die Spiegel, ameriški dnevnik New York Times in britanski Guardian. Šlo naj bi za največje razkritje dokumentov v vojaški zgodovini.

Na 11. strani

Večina Slovencev noče okrepite Krškega

Na 2. strani

V FJK v dveh letih preko 1500 delovnih mest manj v šolstvu

Na 3. strani

Odbornica Seganti obiskala center GOAP

Na 7. strani

Tržiško trgovino pred tatovi rešila »megla«

Na 12. strani

Za pevsko zavetnico rock in pritrkovanje

Na 13. strani

Tanja Romano na DP srebrna in zlata

Na 17. strani

ITALIJA - Predsednik poslanske zbornice

Fini: Preiskovani naj opustijo politične funkcije

RIM - Predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini je spričo vpletenosti vidnih predstavnikov njegove stranke Ljudstva svobode v številne preiskave sicer poudaril potrebo po zagovarjanju nedolžnosti, dokler se osumnjenemu ne dokaže krivda, vendar se je pri tem tudi vprašal, ali je primereno, da preiskovane osebe ohranijo svoje politične funkcije, ravno tako se je vprašal, kakaj deželni koordinatorski Ljudstva svobode za Kampanijo Nicola Cosentino, ki je prav tako vpleten v preiskavo, ni še odstopil. Odstop, a le s položaja predsednika upravnega sveta združene banke v Firencih, pa je ures-

ničil vsedržavni koordinatorski Ljudstva svobode Denis Verdini, ki je vpleten v preiskavo o zakupih za vetrne centrale na Sardiniji in o domnevni tajni organizaciji P3.

Medtem je včeraj poslanska zbornica začela obravnavati zakonski odlok s finančnim manevrom. Odobrila ga bo najpozneje v četrtek z izglasovanjem zaupnice vladi. Proti varčevalnim ukrepom so včeraj prvič v zgodovini stavkali diplomati. Vodja Severne lige Umberto Bossi pa je povzročil zmedo in posmeh s predlogom, naj bi občine prevzele davka Irpef in Iva.

Na 4. strani

TRST - En slovenski potapljač umrl, drugi v komi

Prestresljiva nesreča v vodah miramarskega morskega parka

TRST - V nedeljo se je v vodah miramarskega morskega parka pripetila presunljiva tragedija. Med potapljanjem je izgubil življenje 41-letni slovenski državljan Samo Alajbegović, njegov deset let mlajši rojak Žiga Dobrajc pa se je po reševanju in uspešnem oživiljanju znašel na reanimaciji v katarski bolnišnici, kjer je bil včeraj še vedno v umetni komi. Hudo nesrečo je morda povzročila okvara na potapljaški opremi, z vzroki se ukvarjajo preiskovalci, ki ne izključujejo človeške napake. Na tržaški pristaniški kapitaniji pa poudarjajo, da so reševanje ovirali prvi trenutki zmede, ko je bila komunikacija potapljačev pomanjkljiva.

Na 6. strani

LJUBLJANA - Sodeč po anketah Dela in Mladine

Večina Slovencev noče drugega jedrskega reaktorja v Krškem

WWF: Pripravlja se teren za gradnjo nuklearke v Furlaniji-Juljski krajini

LJUBLJANA - Večina Slovencev odklanja gradnjo drugega jedrskega reaktorja v Krškem. To izhaja iz dveh ločenih anket, ki sta jih naročila tednik Mladina in časnik Delo. Iz ankete Mladine (izvedla jo je agencija Nina-media) izhaja, da 55,9 odst. anketirancev odklanja drugo nuklearko, 31,9 odst. pa jo podpira. V Delu pa beremo, da 59,1 odst. anketirancev se s tem projektom ne strinja, podpira pa ga 38 odst. vprašanih. Javno raziskavo je izdelalo podjetje Delo Stik. Anketi sta precej zanimivi tudi za Furlanijo-Juljsko krajino, kjer si njen predsednik Renzo Tondo, kot znano, zelo prizadeva za italijansko sodelovanje pri gradnji morebitnega drugega krškega reaktorja.

Vprašanju Krškega in tudi morebitnega načrta za nuklearko v Furlaniji-Juljski krajini posvečajo veliko pozornost včerajšnje Primorske novice. Ob uvodnem komentarju Roberta Škrlja z naslovom Atomski cekini koprski čas-

Slovenci niso ravno naklonjeni drugemu krškemu reaktorju

nik objavlja izpod peresa Sonje Ribolice stališča Daria Predonzana, ki se pri naravovarstveni zvezi WWF ukvarja z energijo in prometom. »Ko bo jasno, da Italijani ne bodo sodelovali pri grad-

nji drugega bloka v Krškem, bo državljanom FJK lažje predstaviti, da pravzaprav ni druge izbire, kot da se jedrska centrala zgradi na ozemlju dežele,« pravi Predonzan. Možni lokaciji naj bi

bili Tržič in kraj Fossalon pri Gradežu, kjer so pred 30 leti menda že načrtovali nuklearko.

Možnost sodelovanja Italije pri gradnji druge krške nuklearke pa podpira poslanec SD iz Kopra Luka Juri. Pahorjevi vladi je svojčas predlagal, naj prouči možnost, da Italijo povabi k sodelovanju pri gradnji NEK 2, pod pogojem, da se Rim odpove tržaškemu plinskemu terminalom. Vlada je poslancu SD odgovorila, da bi bilo tovrstno dogovarjanje neprimerno, dokler je krška centrala še v fazi idej.

Sodeč po pisanju Primorskih novic vlada med tujimi investitorji veliko zanimanje za Krško. Poleg italijanske družbe Enel sta se v Sloveniji oglašili še evropski energetske družbi RWE in E.ON ter celo manjši investitor s Finskega. Po nekaterih ocenah naj bi druga slovenska jedrska elektrarna stala med 3,5 in 4,5 milijarde evrov, vendar se te številke po izkušnjah iz tujine lahko precej povečajo.

V Sloveniji rahla pocenitev bencina

LJUBLJANA - Vlada je včeraj zvišala trošarino za neosvinčeni bencin, dizelsko gorivo in zemeljski plin. Kljub temu se bo bencin pocenil - 95-oktanski bencin za 0,1 centa na 1,216 evra za liter, 98-oktanski pa za 0,3 centa na 1,240 evra za liter. Dizelsko gorivo pa se bo podražilo, in sicer za 0,2 centa na 1,164 evra za liter. Vlada je na včerajšnji dopisni seji s spremembo uredbe o določitvi zneska trošarine za energente zvišala trošarino za neosvinčeni motorni bencin ter plinsko olje za pogonski namen in za zemeljski plin.

Skladno z uredbo se je trošarina za neosvinčeni bencin zvišala s 494,51 na 499,51 evra za 1000 litrov, za plinsko olje za pogon (dizelsko gorivo) s 437 na 444,50 evra za 1000 litrov in za zemeljski plin s šest centov na 18 centov na ku-bični meter.

Kljub višjim trošarinam, se bodo bencin in kurilno olje pocenili, dizelsko gorivo pa podražilo. Za liter kurilnega olja bo treba od torka odšteti 0,744 evra za liter, kar je 0,8 centa manj kot doslej. Cena avtoplina bo ostala nespremenjena pri 0,699 evra za liter. Naftni trgovci cene goriv izračunavajo na vsakih 14 dni po modelu, ki temelji na gibanju borznih kotacij cen naftnih derivatov na svetovnem trgu ter na gibanju tečajev dolarja. Povečanje trošarine za pogonsko gorivo bo veljalo do 1. marca 2011.

BRUSELJ - Pogovor z veleposlanikom Slovenije pri EU Igorjem Senčarjem ob zaključku mandata

Ključne izzive EU dojemati tudi kot izzive Slovenije

Zahtevno koordiniranje ekonomskih politik

BRUSELJ - Veleposlanik Slovenije pri EU Igor Senčar po petih letih dela v Bruslju z avgustom zapušča ta položaj. Pred odhodom se je z STA pogovarjal o izzivih Slovenije in EU ter o svojih petletnih izkušnjah.

V vlogi veleposlanika Slovenije pri EU ste pomagali doseči vse velike uspehe Slovenije v EU: prevzem evra, vstop v schengen in predsedovanje. Kaj je največji izziv, s katerim se zdaj sooča Slovenija v EU?

Slovenija ni nekaj ločenega od EU. Ključni izzivi EU morajo biti vedno dojeti tudi kot izzivi Slovenije. Največji izziv za EU pa je sedaj zagotovo ves ekonomski kontekst. Države članice so skupaj že sprejele odločitve, ki bi morale omogočiti pot k normalnim okoliščinam, vendar še nismo tam. Na eni strani je tu fiskalni izziv, na drugi strani pa dolgoročnejši izziv, kako čim hitreje do čim večje, a vzdržne gospodarske rasti.

Kaj grška kriza, ki je sprožila najhujšo krizo evra doslej, pomeni za EU? Kaj je na kocki?

Ne gre samo za vprašanje Grčije. Prva večja kriza - lahko bi jo sprožilo tudi kaj drugega - nas je neizprosno postavila pred vprašanje, ali smo res dobro zasnovali Ekonomsko in monetarno unijo.

Sedaj je nujno doseči večjo disciplino in dopustiti večje posege unije na nacionalno raven pri nadzoru nad proračunskimi gibanji. Zasnovali smo tudi nujne mehanizme za povrnitev zaupanja v

evro, ki jih lahko imenujemo »mehanizmi solidarnosti«. Ti ne smejo biti videni sami zase, ampak kot druga plat medalje. Gre za globalen sklop sprememb v smeri veliko resnejšega in zahtevnejšega koordiniranja ekonomskih politik, za katere ni odgovoren abstrakten Bruselj, ampak države članice.

Kakšne bi morale biti sankcije za kršiteljice proračunske discipline? Govori se o zamrznitvi evropskih sredstev, odrekanju glasovalnih pravic.

Zelo velika sankcija je lahko že to, da se o nekom, ki krši zaveze ali se izogiba izpolnjevanju priporočil, začne javno in resno govoriti. Vse to, kot smo videli, lahko trg v hipu sankcionira. Upam, da so se države članice nekaj naučile iz vsega tega.

Bistveno pri sankcijah pa je, da se zavedamo, da smo lahko vsi potencialni grešniki, in da so zasnovane tako, da se lahko uporabijo za katero koli državo članico. Ne smemo pozabiti, da je bil pred nekaj leti pakt stabilnosti podvržen pritiskom dveh najvplivnejših članic, in ni rečeno, da to ni igralo prav nobene vloge pri vsem, kar se je pozneje dogajalo in kar skušamo danes popravljati.

Pravite, da je vsaka država potencialna grešnica. Kako ocenjujete javno-finančni položaj Slovenije v primerjavi z drugimi članicami unije?

Mislím, da smo vsi v bolj ali manj podobnem položaju. Za preprečevanje najhujših posledic najprej finančne in potem ekonomske krize so morale vlade v vseh člani-

cah dejavno ukrepati. Bolj premišljeni in pravočasni so bili ti posegi, hitreje bodo posamezne države v boljšem položaju.

Slovensko gospodarstvo je bilo močno prizadeto, ker je zelo izvozno naravnano. Sedaj je ključni izziv povečati konkurenčnost. To je nujno nujno potrebno in mislim, da nikakor ne bi smeli biti zadovoljni s sedanjo stopnjo konkurenčnosti.

Pa Slovenija dobro rešuje problem konkurenčnosti?

Ne vem, ali bi odgovoril na to vprašanje, ker to ni v moji osnovni pristojnosti. Vprašanje, kako naj povečamo konkurenčnost slovenskega gospodarstva, bi moralo biti eno ključnih. Pri tem pa ne gre samo za gospodarstvo. Državna uprava mora biti ultra moderna, da bo tudi vsa država konkurenčna. Na tem področju je treba še ogromno storiti.

Tu je tudi izobraževalni sistem. Nobenih tabujev ne bi smelo biti, ko se sprašujemo o tem, kako narediti slovenski izobraževalni sistem takšen, da bomo uvrščeni v prvo polovico držav članic.

Na sploh se moramo naučiti še bolj objektivno videti sebe v primerjavi z drugimi in se učiti od najboljših praks. Tu ne sme biti nobenih tabujev.

Zakaj ne bi naredili revizije celotnega javnega sektorja? Obstajajo države članice, ki take revizije nenehno izvajajo, na primer Danska.

Kako učinkovito pa se Slovenija loteva strukturnih reform?

Mislím, da bi lahko bila ambicioznejša.

Kakšen položaj si je izborila Slovenija v šestih letih članstva v EU?

Ob vstopu v unijo je bila Slovenija videna kot vsestransko najbolj razvita nova članica. Bistvenih pričakovanj do predsedovanja ni bilo, bila pa so vprašanja, kako bo predsedovala prva nova članica po tako kratkem obdobju članstva. Z uspešnim predsedovanjem smo na to zelo dobro odgovorili. S tem smo sebi postavili višje standarde, drugim pa višja pričakovanja, kar je sicer zelo dobro. Temu primeren je položaj Slovenije - je uspešna manjša nova članica.

Kako je vplivala zgodba s Hrvaško na položaj Slovenije v EU?

Z vidika širšega konteksta je to povsem normalna zgodba. Pristopni proces je medvladna konferenca z jasnimi zakonitostmi odločanja in vsaka država ima svo pravoico uveljavljanja svojih upravičenih interesov, spoštujoč pravila igre. Slovenija ni pri tem nikakršna izjema.

Po koncu vseh velikih zgodb se zdi, da je zanimanje za EU v Sloveniji precej upadlo. Zakaj?

Veleposlanik Igor Senčar

To je skoraj tako, kot če bi parafrazirali znan esej Francisca Fukuyame Konec zgodovine. Fukuyama je s strani zgodovine precej hitro doživel lekcijo. Nekako je res tako, kot da unija ni več zanimiva in da manjka velikih izzivov, ampak največji izziv je v resnici razumeti to, da smo z včlanitvijo povečali nacionalno suverenost.

Temeljno je to, da nas unija mora skrbeti. To je naš dom. Od tega, kaj se dogaja v njem, je odvisno, kako bomo živeli. Odgovornost je zelo velika, zlasti odgovornost nosilcev javnih političnih funkcij, da znajo izkazovati prave vodstvene zmožnosti, ki vedno vključujejo tudi resnično ljubezen in pedagoški čut. Na drugi strani je to tudi precej velika odgovornost vseh zaposlenih v svetu medijev, da znajo vzpostaviti kontekst, v katerem se postavljajo prava vprašanja, ki terjajo prave odgovore; ne iskati samo atrakcij, ampak kopati globlje.

Ampak za medije je problem tudi v tem, da jih EU bombardira s pogosto nepomembnimi informacijami, tiste prave pa je težko dobiti. Po drugi strani pa pravi, da se želi približati ljudem. Kakšen je po vašem mnenju recept za to in ali ga institucije EU poznajo?

Mislím, da ga ne poznajo. Da ga nihče ne pozna v celoti oziroma, če smo povsem iskreni, ga seveda poznamo. Recept je zelo preprost: govoriti resnico in celotno zgodbo, ne samo delov zgodbe.

Če si predstavljamo hipotetično situacijo, ki ni daleč od realnosti: zasedanje Evropskega sveta, ki vedno pritegne največ medijske pozornosti.

Nekdo, ki bi spremljal tiskovne konference vseh velikih voditeljev, bi morda celo prišel do ugotovitve, da ti ljudje niso sedeli na istem zasedanju. Vsak bo namreč izpostavil en košček - kar je sam povedal in ubranil. Zelo malo je možnosti, da ta zvedav gledalec ugotovi, kaj se je v resnici dogajalo.

Kako pa se EU znajde z novo Lizbonsko pogodbo?

Zdaj smo v stanju tranzicije, ko institucije preizkušajo, kje so meje njihovih pristojnosti. Nekatere so pri tem strahotno ambiciozne, na primer Evropski parlament, ki si - tak je vsaj občutek na strani Sveta - skuša s pritiski in izsiljevanjem povečati pristojnosti skoraj že nad tiste, ki mu jih daje pogodba. Včasih želi Evropska komisija kratkoročno ugajati in daje razne obljube parlamentu, tako da je potem Svet soočen s hudim glavobolom, ko je treba najti pot iz vsega tega.

V javnosti veljate za zelo preudarnega diplomata, ki ga nič ne iztiri. A so vam v teh petih letih kdaj popustili živci?

Ne. Po naravi sem tak, da ne prenesem histerije in živčnosti. Strastno verjamem v skupinsko delo in menim, da bi bilo neodgovorno, da bi se nosilci kakršnih koli položajev na področju evropskih zadev kitili z osebnimi zaslugami. Naloge so tako kompleksne in odgovorne, da je nujna organizirana ekipa in znanje, zato sem se vselej izogibal kampanjskosti in neorganiziranosti. V kolikšni meri mi je to uspelo, naj ocenijo drugi.

Je pa res, da so pritiski, ki izvirajo iz dejstva odgovornosti, veliki.

Zlasti v času predsedovanja. Ko predseduješ, ni preprosto. Si na bojišču, nenehno v centru, ostali del linije povečevanja pa ne. V tem smislu so pritiski veliki in ne izvirajo toliko iz geografske oddaljenosti kot iz različnih političnih realnosti. Menim, da nam je uspelo maksimalno dobro voditi zadeve. Ko rečem »nam«, mislim prestolnico in Bruselj. To pa ne pomeni, da ni bilo različnih pogledov na isti problem, ki jih je bilo treba v zelo kratkem času uskladiti. In če to ni bilo mogoče, sprejeti odgovornost in se odločiti. Nekajkrat sem bil v položaju, ko sem to moral narediti, in tega ne obžalujem.

S kakšnimi občutki odhajate v Ljubljano in kaj boste delali na ministrstvu za zunanje zadeve?

Odhajam z zadoščanjem, veseljem in tudi z nostalgijo, a mislim, da sem lahko srečen, da mi je bilo dano, da sem bil prav v tem trenutku na tem mestu. Nikakor ni bilo lahko, osebnega in družinskega življenja praktično ni bilo, a je bogastvo izkušenj tako veliko, da to odtehta.

Tako zapuščam Bruselj z mirnim in ponosnim občutkom, se pa tudi veselim dela, ki je pred menoj. Imenovan sem bil za generalnega direktorja za politično bilateralno in zadeve EU na ministrstvu za zunanje zadeve.

Najprej pa si seveda želim v avgustu za silo odpočiti in se ustaliti v družinskem smislu. (STA)

TRGOVINSKA ZBORNICA TRST

OBNOVITEV SVETA ZBORNICE

Sporocamo Vam, da je Predsednik Trgovinske zbornice Trst, na podlagi M.D. z dne 24. julija 1996, št. 501, sprožil postopek za obnovo sveta zbornice. Obvestilo je bilo objavljeno na razglasni deski zbornice, dne 26. julija 2010.

Stanovske organizacije podjetnikov, sindikalne organizacije delavcev in združenja za varstvo potrošnikov in uporabnikov, ki izpolnjujejo zahteve predvidene v M.D. št. 501/96 in so zainteresirane za porazdelitev sedežev v svetu zbornice, morajo predložiti Predsedniku Trgovinske zbornice Trst vse informacije in potrebno dokumentacijo, predvideno na podlagi določil 2. in 3. člena zgoraj navedenga D.M. št. 501/96. Dokumentacija mora dospeti v roku 50 dni od dneva objave (26. julij) in torej **nepreklicno do 14. septembra 2010.**

Besedilo obvestila, obrazci za predložitev dokumentacije in referenčna zakonodaja so na voljo na spletni strani zbornice www.ts.camcom.it v sekciji Prenova Sveta-Rinnovo del Consiglio.

Za dodatne informacije je na voljo Urad za splošne zadeve-Ufficio Affari generali (tel. 040 6701243 - 232 - affari.general@ts.camcom.it)

ŠOLSTVO - Protest sindikatov Flc-Cgil in Cisl Scuola pred Deželnim šolskim uradom za FJK

Zaradi šolske reforme v FJK preko 1500 delovnih mest manj

V dveh letih izguba 1019 mest pri učnem in 531 mest pri neučnem osebju - Deželni šolski urad naj reši težave

TRST - Sistem javnega šolstva v Furlaniji-Juljski krajini je v dveh letih izgubil preko 1500 delovnih mest med učenim in neučnim osebjem, kar bo imelo resne posledice za kakovost pouka, pa tudi za varnost ter za pravice zaposlenih. To je sicer posledica vladne šolske reforme, ki nosi ime po ministrici Mariastelli Gelmini, vendar bi si moral tudi Deželni šolski urad za FJK prizadevati za reševanje odprtih vprašanj, medtem ko njegovo zadržanje ni bilo izraz specifične deželne šolske reforme. Tako misli deželni področna sindikata Flc-Cgil in Cisl Scuola, ki sta včeraj dopoldne uprizorila protestno manifestacijo pred sedežem Deželnega šolskega urada v Trstu.

Ker so znani že tudi podatki o obveznih kadrovskih seznamih (t.i. organici di diritto) osebja za prihajajoče šolsko leto 2010-2011, je deželni šolski sistem v zadnjih dveh letih izgubil 1550 delovnih mest, od katerih jih 1019 zadeva učno, 531 pa neučno osebje. Izguba je tako porazdeljena: v šolskem letu 2009-2010 je zmanjkalo 641 mest pri učnem in 268 pri neučnem osebju, za šolsko leto 2010-2011 pa je že znano, da bo 378 mest učnega in 263 mest neučnega osebja manj, pravijo podatki obeh sindikatov. V številu ur bo to pomenilo kar 710.000 ur pouka manj, v primeru neučnega osebja pa 680.000 delovnih ur manj. Deželna šolska ravnateljica Daniela Beltrame je v nasprotju s temi včeraj javnosti postregla z drugačnimi številkami, saj po njenih besedah v prejšnjem šolskem letu niso potrdili mesta le 29 preknemim šolnikom, enako naj bi se zgodilo tudi v prihodnjem šolskem letu.

Z ravnateljico Beltramejevo so se ob včerajšnji manifestaciji srečali tudi predstavniki sindikatov, po mnenju katerih bi si moral namreč prav Deželni šolski urad prizadevati za rešitev vrste vprašanj na krajevni ravni. Med drugim gre za vprašanje krčenja časa bivanja v šoli (se pravi celodnevne pouka oz. podaljšane bivanja), ki so ga zahtevale družine, administracija pa jim ni ugodila, dalje za vprašanje preveč številčnih razredov, kar postavlja pod vprašaj varnost ter kakovost in učinkovitost didaktičnih dejavnosti, za vprašanje vključevanja učencev s posebnimi potrebami, za vprašanje zmanjšanja nadzora in posledično zmanjšane stopnje varnosti, za vprašanje ogroženosti učinkovitosti in delovanja upravnih tajništva in laboratorijskih dejavnosti ter za tveganje, da bo učno osebje zaradi politike krčenja moralo delovati v nasprotju z veljavnimi pogodbami.

Deželni šolski urad bi si moral prizadevati za rešitev vrste vprašanj, so prepričani v sindikatih Flc-Cgil in Cisl Scuola

KROMA

CORRIERE DELLA SERA - Mnenje Sergia Romana

»Osimo ni bil sad pritiskov KPI, temveč odločitev italijanske zunanje politike«

MILAN - Podpis Osimskega sporazuma z Jugoslavijo je bil premissa izbira tedanje italijanske zunanje politike. V to je prepričan dolgoletni italijanski diplomat in zelo dober poznavalec zunanje političnih dogajanj Sergio Romano, ki v Corriere della Sera že dolgo vodi rubriko Pisma bralcev. Tokrat je Romanu pisal nek bralec, ki sicer hvali italijanskega predsednika Giorgia Napolitana za tržaško srečanje s predsednikom Slovenije in Hrvaške, a je obenem prepričan, da je Italija, kot se je zgodilo z Osimom, tudi tokrat »potegnila krajši konec.« Bralec je tudi prepričan, da je Italija pristala na Osimo zaradi političnih pritiskov KPI, v zameno za njeno podporo vladi Alda Mora.

Romano pravi, da takrat ni šlo za nobene pritiskove komunistov, temveč za premissa izbira tedanje italijanske zunanje poli-

Nekdanji veleposlanik Sergio Romano

tike. Vsaka druga rešitev bi bila po njegovem nemogoča, razen če se ne bi Rim ob privoljenju Beograda odločil za izgon Slovencev in Hrvatov, ki so se po odhodu Italijanov naselili v Istri. Z Osimom je Italija torej priznala stvarnost, ki bi jo lah-

ko spreminila le z novimi konflikti oziroma vojno.

Italija je imela vseskozi interes, da je Titova Jugoslavija ostala izven sovjetskega bloka, piše Romano. Italija se je s Osimom navdihovala po istih kriterijih, s katerimi je leta 1920 podpisala Rapalski dogovor s tedanjo Jugoslavijo. Ta zgodovinska primerjava je še kar tvegana.

Romano v odgovoru bralcu piše, da je Osimo določal tudi obveze za podporo »italijanskim manjšinam« in tudi ambiciozno prosto industrijsko cono v okolici Trsta, ki ni bila uresničena tudi zaradi tradicionalnega nezaupanja Tržačanov do slovanskih narodov. Nekdanji diplomat meni, da tudi brez Osima bi Italija po razpadu Jugoslavije zelo težko postavila ozemeljske zahteve v Istri, ki gotovo ne bi bile všeč Evropi, »saj tudi združena Nemčija ni postavila nobenih zahtev Poljski, ko je slednja zaprosila za članstvo v Evropski uniji.«

Tudi po zadnjem dežju na Rombonu še vedno gori

BOVEC - Tudi zadnji dež ni dokončno pogasil požara na Rombonu, je za STA povedal poveljnik Prostovoljnega gasilskega društva Bovec Matjaž Černuta. Požar le še tli globoko v tleh in se tako počasi širi proti dolini, vendar po besedah Černute za zdaj ne predstavlja nevarnosti, zato ne bodo gasili. »Žal je bilo dežja še vedno premalo, takoj za dežjem pa je zapihal severni veter, ki je posušil vlago,« je še pojasnil poveljnik bovških gasilcev. Požarišče bodo tako še naprej le nadzorovali. »Če bi se tlenje razširilo še bolj v dolino, pa bo že skoraj na dosegu naših čev iz doline,« je še povedal Černuta.

Požar je na težko dostopnem in strmih pobočju Rombona, poraščene nega le s travo in ruševjem, 13. julija zanetila strela. Zaradi nedostopnosti terena in pomanjkanja vode so se dan kasneje v regijskem štabu Civilne zaščite odločili, da požara ne bodo gasili. Odtelej ga nadzorujejo, posredovali so le 19. julija, ko so se bali, da se bo požar razširil proti gostemu smrekovemu gozdu. Matjaž Černuta je tedaj povedal, da bo požar pogasil le močnejši in dolgotrajnejši dež.

Tondo in Ciriani na obisku v Špetru

ŠPETER - Predsednik Dežele Renzo Tondo in njegov namestnik Luca Ciriani sta včeraj obiskala gorsko skupnost Nadiških in Terskih dolin ter Brd, ki je pod izredno komisarso upravo. Gosta je sprejel izredni komisar Tiziano Tirelli, ki jima je predstavil opravljeno delo po razpustu vodstva in skupščine gorske skupnosti. Tondo je sporočil, da bo v kratkem predal Cirianiju pooblastila za gorata območja.

Dobro obiskana slovenska obala

PIRAN - Slovenska obala je pred vrhuncem turistične sezone dobro obiskana. Hoteli v občini Piran so bili minuli konec tedna polno zasedeni, sobo je bilo skoraj nemogoče dobiti. Prek dve tretjini vseh hotelskih nočitev so ustvarili tuji gostje. Skupno je bilo v občini Piran minuli vikend zabeleženih blizu 17.000 nočitev. Turistične zmožljivosti v občini Piran so bile minuli konec tedna 83-odstotno zasedene, vseh nočitev pa je bilo v primerjavi z letom prej za štiri odstotke manj, kažejo statistični podatki Turističnega združenja Portorož. V združenju ob tem opozarjajo, da je potrebno nekatere podatke vzeti z rezervno. Nerealne so po njihovih ocenah predvsem številke, ki govorijo o zasedenosti zasebnih sob, saj naj vsi sobodajalci vseh gostov ne bi prijavljali. (STA)

ČLOVEKOVE PRAVICE - Poročilo varuhinje Zdenke Čebašek

Slovenija vse bolj izgublja značilnosti socialne države

LJUBLJANA - Na področju kršenja človekovih pravic so najhujši socialni problemi, saj slovenska država ni dovolj učinkovita pri odzivu na spremenjene gospodarske razmere, je ob predstavitvi poročila varuha človekovih pravic za lani dejala varuhinja Zdenka Čebašek-Travnikova.

Sprašuje se, ali smo še socialna država in izpostavlja dostopnost šolstva, zdravstva, zaposlitve. »Delež ljudi, ki so jim določene dobrine postale manj dostopne, se zelo povečuje,« je po včerajšnji predstavitvi letnega poročila v Ljubljani v izjavi novinarjem dejala varuhinja človekovih pravic.

Šolstvo, zdravstvo, pravna pomoč in zaposlitve so po njenih besedah področja, ki niso več tako dostopna, kot so bila oz. je dostopnost odvisna od materialnega stanja družine. Po besedah Čebašek-Travnikove številni kazalci kažejo, da Slovenija izgublja značilnosti socialne države. S tem, ko je dostopnost do

javnih dobrin, ki naj bi jih socialna država zagotavljala, postala različna in za nekatere težko dosegljiva, bomo težko še naprej govorili o socialni državi, je prepričana.

Na delovnopravnem področju izpostavlja zlasti delavce, ki se želijo pravdati z delodajalcem, ki jim ne plača. Delavci pridejo »v nezavidljiv položaj, saj bi morali najeti odvetnika, a ga nimajo s čim. Nimajo svojih sredstev, s katerimi bi začeli tožbe proti delodajalcu«. Velikokrat zamudijo tudi roke, v katerih bi se lahko pritožili in tako po besedah varuhinje nimajo možnosti, da bi najeli odvetnike.

Kot pravi, jo še vedno najbolj prizadene kršitve pravic otrok. Pri tem je izpostavila nerazumne odločitve sodišča in tudi primere, ko nasilje nad otroki ni opaženo. Opozorila je še na nasilje nad starejšimi, predvsem nad tistimi, ki živijo v ustanovah.

V letnem poročilu so v ospredju še vedno kršenje pravic do zdrav-

vega okolja, diskriminacija manjšin, mobing na delovnem mestu in kršenje pravic v zdravstvu. Pri tem varuhinja izpostavlja nezadovoljstvo z izvajanjem javnih pooblastil zbornic v zdravstvu ter z nadzorom na tem področju.

V Sloveniji so tudi otroci, ki nimajo urejenega zdravstvenega zavarovanja, še pravi. Na tem področju pozitivno ocenjuje aktivnost zastopnikov pacientovih pravic. Na področju šolstva pa izpostavlja zadovoljstvo nad odločitvijo ustavnega sodišča, ki je razveljavilo polletni rok za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami in določilo krajšega.

Čebašek-Travnikova meni, da se z njihovimi opozorili sicer nič ne spremeni na kratki rok, dolgoročno pa so vendarle prispevali k nekatere spremembam. Ob tem upa, da se bodo njihova priporočila začela uresničevati tudi na področju socialne, je še dejala. (STA)

APT - POMORSKA LINIJA
IDEALNA POVEZAVA
GRADEŽ - TRST
VOŽNJE* OD 1. JUNIJA DO 5. SEPTEMBRA 2010
 razen ob ponedeljkih

Odhod iz TRSTA	Prihod v GRADEŽ	Odhod iz GRADEŽA	Prihod v TRST
Pomol Audace	Pomol Torpediniere	Pomol Torpediniere	Pomol Audace
8.00	9.15	9.30	11.00
13.00	14.30	15.00	16.30
16.50	18.20	18.30	20.00

PRODAJA VOZOVNIC NA KROVU

	Enosmerna vožnja	Imenski abonmaji:
	€ 5,70	10 voženj € 34,20
	€ 5,70	50 voženj € 68,35

(Vozovnica velja samo v dnevu izdaje)
 Kolo € 0,70 (za vsako vožnjo lahko sprejmemo le 2 kolesi)
ZELENI TELEFON: 800-955957
 Promocijske cene za imetnike FVG Card in voucherjev Family Club Turismo FVG

* ob ugodnih morskih in vremenskih pogojih

JAVNE FINANCE - Medtem ko se je v poslanski zbornici začela obravnava finančnega manevra

Bossi ustrelil kozla: Občine naj bi prevzele davka Irpef in Iva

Polemični in ironični odzivi - Proti varčevalnim ukrepom včeraj stavkali diplomati

PREISKAVE - Fini Preiskovani naj se odpovedo funkcijam

RIM, NEAPELJ, FIRENCE - »To, da preiskovane osebe imajo funkcije, je vprašanje politične primernosti, nad katerim bi se morali zamisliti.« Tako je med videokonferenco v okviru neapeljskega shoda gibanja Generazione Italia dejal predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini, ki se je tako dotaknil vprašanja vidnih predstavnikov njegove stranke Ljudstva svobode, ki jih preiskuje sodstvo. Fini se je sicer zavzel za zagovarjanje nedolžnosti osumljenega, dokler se mu ne dokončno dokaže krivda, vendar »se je treba vprašati, ali je primerno, da kdor je preiskovan, ima politične funkcije,« je dejal predsednik poslanske zbornice, misleč na deželnega koordinatorskega Ljudstva svobode za Kampanijo Nicolo Cosentino, glede katerega je dejal, da ne razume, kako to, da še ni odstopil.

Fini, ki je med drugim poudaril potrebo po delovanju znotraj Ljudstva svobode, je tudi branil svojega privrženca Fabia Granato, podpredsednika protimafijske komisije, ki je vlado in »dele države« obtožil, da zavirajo pojasnjevanje resnice o mafijskih pokolih. Za Granato so nekatere v Ljudstvu svobode zahtevali disciplinske ukrepe, vendar je Fini dejal, da »ko se postavlja moralno vprašanje, ni mogoče, da te imajo za provokatorja in se ne sme reagirati z anatemi ali grožnjami z izključitvijo, ki ne pripadajo zgodovini velike množice liberalne stranke.«

Fini pa ni omenil vsedravnega koordinatorskega Ljudstva svobode Denisa Verdini, ki je vpleten v preiskavo o podeljevanju zakupov za gradnjo vetrnih naprav na Sardiniji in o skrivni organizaciji, poimenovani P3. Verdini, ki so ga včeraj zaslili tožilci, je v petek odstopil s položaja predsednika združene banke Credito cooperativo fiorentino (odstopil je tudi ves upravni svet), pri tem pa ga je podminister za gospodarski razvoj Adolfo Urso pozval, naj se odpove tudi funkcijam v stranki.

Umberto Bossi

ANSA

ENERGIJA - Demokrati v zagati

Umberto Veronesi na čelu Agencije za jedrsko varnost?

RIM - Ministrica za okolje Stefania Prestigiacomo je senatorju Demokratske stranke Umbertu Veronesiju ponudila predsedstvo Agencije za jedrsko varnost. S tem je spravila v zagato znamenitega onkologa in nekdanjega Prodijevega ministra, še bolj pa Demokratsko stranko.

Veronesi zdaj razmišlja, ali bi sprejel vladno ponudbo. Prestigiacomovi je postavil vrsto pogojev, pod katerimi bi naredil takšen korak. Projekt, ki naj bi ga vodila agencija, bi po njegovem moral biti tehnološko na višku in gospodarsko uresničljiv, z njim pa naj bi se ukvarjali strokovnjaki, ki bi bili izbrani na osnovi svoje strokovnosti, in ne na osnovi strankarske pripadnosti.

Veronesi je vsekakor zagovornik uporabe jedrske energije v miroljubne namene. Pri tem pa se oddaljuje od prevladujočega stališča v Demokratski stranki, ki je do jedrske energije rezervirana tudi zaradi teže, ki jo v njej imajo zeleni. To je jasno prišlo do izraza pred nekaj meseci, ko je Veronesi skupno s tržaško astronomko Margherito Hack in še z ne-

RIM - Poslanska zbornica je včeraj začela obravnavati vladni zakonski odlok z varčevalnimi ukrepi, ki zapade 30. t. m. in ga je senat že odobril. K splošni razpravi se je prijavilo 200 večinoma opozicijskih poslancev z očitnimi obstrukcionističnimi nameni. A vlada je že zahtevala glasovanje o zaupnici, do katerega bo predvidoma prišlo jutri, zakonski ukrep pa bo verjetno dokončno odobren v četrtek po obravnavi povezanih resolucij oz. stališč.

Medtem je javno razpravo o italijanskih javnih financah razživel minister za reforme in vodja Severne lige Umberto Bossi. Ko je v nedeljo nastopil na strankinem prazniku v Soncinu pri Cremoni, je namreč zatrdil, da bi se priliv davkov na dohodke fizičnih oseb (Irpef) in na dodano vrednost (Iva) lahko iztekal v občinske blagajne. »Liga je občinam že priskrbel 15 milijard evrov, zdaj pa se moramo dogovoriti s Tremontijem še za Irpef in za Ivo in videli boste, da mi bo uspelo,« je dejal. »Davčni federalizem je cilj tega poletja. Ne grem niti na počitnice, če ne rešim te zadeve. Veste, da sem mož beseda, in počasi bomo dosegli, kar je mo-

goče. Bodite mirni, bratje Padanci, davčni federalizem je pred vrati,« je zaključil.

Bossijeva izvajanja so v opozicijskih krogih izzvala val polemičnih, pa tudi ironičnih odzivov. Načelnica demokratov v senatu Anna Finocchiaro je dejala, da gre za povsem neizvedljiv predlog, in se vprašala, ali vlada sploh še obstaja, ko njeni ministri dajejo takšne izjave. Voditelj Italije vrednot Antonio Di Pietro je podobno ocenil, da Bossijev nastop dokazuje, kako je Italija brez prave vlade. Bossijeve izjave so povzročile zadrego tudi v vladnih vrstah, tako da je njegov tesni sodelavec Roberto Calderoli naposled izjavil, da so novinarji Bossija slabo razumeli.

Medtem so včeraj proti vladnim varčevalnim ukrepom stavkali diplomati. Celodnevna stavka je prizadela delo zunanjega ministrstva v Rimu ter 325 veleposlaništev, konzulatov in kulturnih inštitutov v tujini. Kot je opozoril sindikat diplomatov Sindame, bi se lahko Italija ob koncu zniževanja proračunskih sredstev znašla »ne samo simbolično, ampak tudi dejansko izven sveta«.

5000 restavracij v Italiji naj bi bilo v rokah mafije

RIM - Okoli 5000 italijanskih restavracij je v rokah mafije, je v teh dneh zapisal dnevnik La Repubblica. V Milanu in Rimu je vsak peti lokal s hrano v lasti ljudi s kriminalnim ozadjem. Mafiji kupujejo lokale predvsem zaradi pranja denarja. »Veliko gotovine, malo strank« in izogibanje nadzoru, to je način, na katerega mafijski združbi camorra ali 'ndrangheta vodita restavracije.

Po nekaterih virih naj bi tudi znani lokal Cafe de Paris v Ul. Veneto v Rimu vodil neki frizer, ki ga je tja postavil kalabrijska 'ndrangheta. S frizerskim salonom naj bi letno zaslužil zgolj 15.000 evrov, medtem ko naj bi lokal kupil za kar 2,2 milijona evrov. »Kjer je pica, je tudi mafija,« je časniki navajal tudi pripadnika 'ndranghete, ki naj bi bil eden od vpletenih v umor šestih Italijanov v italijanskem lokalu v mestu Duisburg na zahodu Nemčije v noči 15. avgusta 2007.

Beneški filmski festival bo odprl novi film Darrena Aronofskega

BENETKE - Beneški filmski festival bo 1. septembra s svetovno premiero odprl film ameriškega režiserja Darrena Aronofskega »Black Swan« (Črni labod), v katerem v glavnih vlogah nastopata Natalie Portman in Vincent Cassel. Najstarejši filmski festival bo v Benetkah potekal do 11. septembra.

Psihološki triler, v katerem igra tudi Barbara Hershey in Winona Ryder, je postavljen v svet newyorškega baleta. Zgodba sledi plesalki, ki se znajde v mreži spletk nove tekmice v baletnem združenju. Aronofsky je nad povabilom Beneškega filmskega festivala navdušen. Dejal je, da je svetovna premiera filma pred beneškim občinstvom velika čast. Režiser ima na Benetke lepe spomine, saj je leta 2008 za boksarsko dramo »The Wrestler« (Rokoborec) prejel zlatega leva za najboljši film. V glavni vlogi boksarja je blestel Mickey Rourke.

EVRO

1,2931 \$

+0,3

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 26. julija 2010

valute	evro (povprečni tečaj)	26.7.	23.7.
ameriški dolar	1,2931	1,2897	
japonski jen	112,31	112,48	
kitajski juan	8,7666	8,7446	
ruski rubel	39,1850	39,1430	
indijska rupija	60,8470	60,5320	
danska krona	7,4526	7,4520	
britanski funt	0,83425	0,83720	
švedska krona	9,4862	9,4410	
norveška krona	8,0020	7,9660	
češka krona	25,125	25,180	
švicarski frank	1,3574	1,3488	
estonska krona	15,6466	15,6466	
madžarski forint	287,37	287,17	
poljski zlot	4,0353	4,0700	
kanadski dolar	1,3386	1,3388	
avstralski dolar	1,4425	1,4427	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
romunski lev	4,2563	4,2648	
litovski litas	3,4528	3,4528	
latviski lats	0,7088	0,7091	
braziljski real	2,2881	2,2686	
islandska krona	290,00	290,00	
turška lira	1,9652	1,9577	
hrvaška kuna	7,2430	7,2450	

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE 26. julija 2010

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,32875	0,49781	0,70075	-
LIBOR (EUR)	-	-	-	-
LIBOR (CHF)	0,11167	0,14333	0,22500	-
EURIBOR (EUR)	0,631	0,884	1,131	-

ZLATO

(999,99 ‰) za kg

29.240,98€

-173,07

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE 26. julija 2010

vrstnostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	12,04	+0,75
INTEREUROPA	3,85	+4,05
KRKA	64,46	-0,34
LUKA KOPER	15,36	+0,26
MERCATOR	136,00	-2,86
PETROL	246,46	-0,14
TELEKOM SLOVENIJE	90,21	-0,65

BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	42,50	+1,14
AERODROM LJUBLJANA	24,03	+0,12
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-
ISTRABENZ	7,00	-
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	10,02	+0,91
MLINOTEST	-	-
KOMPAS MTS	-	-
NIKA	-	-
PIVOVARNA LAŠKO	18,00	-
POZAVAROVALNICA SAVA	-	-
PROBANKA	-	-
SALUS, LJUBLJANA	-	-
SAVA	160,10	-7,11
TERME ČATEŽ	-	-
ZITO	85,10	+0,12
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	18,26	-0,54

MILANSKI BORZNI TRG 26. julija 2010

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
A2A	1,16	+0,17
ALLIANZ	87,9	+1,26
ATLANTIA	15,26	+1,53
BANCO POPOLARE	4,785	+4,36
BCA MPS	0,97	+1,72
BCA POP MILANO	3,91	+2,42
EDISON	0,917	+0,16
ENEL	3,707	+0,82
ENI	15,73	+0,90
FIAT	9,935	+0,46
FINMECCANICA	8,77	+0,57
GENERALI	15,55	+0,84
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	2,5	+4,06
LOTTOMATICA	11,48	-1,33
LUXOTTICA	20,18	+3,05
MEDIASET	4,945	+2,81
MEDIOBANCA	6,65	+1,53
PARMALAT	1,99	-0,47
PIRELLI e C	5,475	+0,92
PRYSMIAN	13,46	+0,90
SAIPEM	27,35	+0,44
SNAM RETE GAS	3,55	+0,92
STMICROELECTRONICS	6,32	-1,86
TELECOM ITALIA	0,96	+0,36
TENARIS	15,35	+0,00
TERNA	3,157	+0,64
TISCALI	0,1119	+0,72
UBI BANCA	8,04	+0,56
UNICREDIT	2,047	+0,37

SOD NAFTE

(159 litrov)

78,96 \$

-0,03

IZBRANI BORZNI INDEKSI 26. julija 2010

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBI 20, Ljubljana	813,94	-0,71
SBITOP, Ljubljana	3.275,05	-0,78

TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	1.821,15	-1,21
BIRS	-	-
FIRS, Banjaluka	-	-
Belex 15, Beograd	-	-
SRX, Beograd	246,62	-0,72
BIFX, Sarajevo	1.520,43	-0,25
NEX 20, Podgorica	-	-
MBI 10, Skopje	2.355,75	-0,11

DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	10.525,43	+0,97
Nasdaq 100	1.890,40	+0,80
S&P 500, New York	1.115,01	+1,12
MSCI World, New York	1.117,45	+0,66
DAX 30, Frankfurt	6.194,21	+0,45
FTSE 100, London	5.351,12	+0,72
CAC 40, Pariz	3.636,18	+0,81
ATX, Dunaj	2.456,94	+2,24
PX, Praga	1.175,3	+0,76
EUROSTOXX 50	2.743,12	+0,88
Nikkei, Tokio	9.503,66	+0,77
STI, Singapur	2.973,47	+0,60
Hang Seng, Hongkong	20.839,91	+0,11
Composite, Šanghaj	2.588,68	+0,65
Sensex, Mubaj	18.020,05	-0,61

OKOLJE - Po podatkih raznih organizacij in ustanov

V Italiji se število požarov niža, vendar stanje na jugu ostaja kritično

RIM - V Italiji je včeraj divjalo dvajset gozdnih požarov, ki so prizadeli predvsem Sicilijo, Kalabrijo in Sardinijo, kjer so morala poseči letala tipa canadair in helikopterji. Kljub temu pa kaže, da se je število gozdnih požarov v Italiji na splošno zmanjšalo. To ugotavlja npr. okoljevarstvena organizacija Legambiente, po podatkih katere je lani bilo 5.422 požarov, kar pomeni dvajset odstotkov manj v primerjavi z letom 2008, ko jih je bilo 6.479. Gre za najboljše podatek v zadnjih osemnajstih letih, pravijo pri Legambiente, kjer pa opozarjajo, da se je prizadeta površina povečala (73.360 hektarov v primerjavi s 65.393 hektari iz leta 2008), kritično pa ostaja predvsem stanje na jugu.

Temu pritrjuje gozdna straža, po podatkih katere se večina požarov (kar 75 odstotkov) razplamti v samo 26 pokrajinah v srednji in južni Italiji, v 65 odstotkih primerov pa gre za podtaknjene požare. Gozdni čuvaji so v zadnjih treh letih aretirali 34 oseb, 1.300 pa so jih prijavi li na prostosti (po podatkih bivšega kmetijskega ministra Alfonsa Pecorara Scania so v zadnjih desetih letih aretirali 131, prijavi li pa 3.740 oseb). Tipični požigalec je star približno 49 let, povezan je s kmečkim oz. pastirskim in kriminalnim okoljem, v glavnem neti požare iz ekonomskih razlogov, pa tudi zaradi maščevalnosti in stiske. Vsekakor se je po dosedanjih podatkih letos število požarov v primerjavi z lanskim letom znižalo za polovico, ugotavljajo pri gozdni straži, medtem ko podatki Zveze neposrednih obdelovalcev Coldiretti kažejo na to, da se je v zadnjih desetih letih število požarov znižalo za 33 odstotkov.

Kaj pa preventiva? Po podatkih organizacije Legambiente sedemdeset odstotkov italijanskih občin izvaja ukrepe za zmanjšanje tveganja požarov, preostalih trideset odstotkov pa je glede tega v zamudi.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

ZNANOST - Načrt Enerplan, pobuda znanstvenega parka in ministrstva za okolje

Trst kot državni laboratorij za okolju prijazno gospodarstvo

Osem izumov za izkoriščanje obnovljivih virov energije - Podtajnik Menia okaral nekatere krajevne uprave

V Trstu gradijo temelje italijanskega »zelenega« gospodarstva. To je ambiciozno sporočilo načrta Enerplan, ki je nastal v sodelovanju med italijanskim ministrstvom za okolje in znanstvenim parkom AREA. Osmereca projektov za proizvodnjo in učinkovito uporabo okolju prijazne energije je sad sodelovanja med zasebnim in javnim sektorjem, rezultate pričakujejo v prihodnjih dveh letih.

Načrt Enerplan so včeraj v nekdanji ribarnici na tržaškem nabrežju predstavili predsednik znanstvenega parka Giancarlo Michellone, generalni direktor ministrstva za okolje Corrado Clini in podtajnik na istem ministrstvu Roberto Menia. Cilj je spodbujati širjenje obnovljivih virov energije, zmanjšati energetske stroške in drastično omejiti škodljive izpuste, in sicer v industrijskem, gradbenem, kmetijskem in trgovskem sektorju ter v gospodinjstvih in javnih storitvah. Evropska unija je določila, da morajo države članice do leta 2020 za 20% zmanjšati izpuste ogljikovega dioksida ter porabo energije, v enaki meri pa povečati izkoriščanje obnovljivih virov.

Načrt predvideva selekcijo in ovrednotenje podjetniških idej, ki spodbujajo obnovljive vire in energetske varčevanje. V Trstu bodo v okviru osmih projektov uresničili prototipe, ki bodo neke vrste laboratoriji za tehnološki razvoj in industrijsko testiranje. Z inovativnimi izumi bodo opremili stavbe znanstvenega parka pri Padričah, da bi privabili zasebne in javne investitorje iz cele Italije. V načrtu sodelujejo tudi raziskovalci tržaške in videmske univerze ter raznih tržaških raziskovalnih ustanov. Skupni strošek znaša 6,8 milijona evrov, polovico prispeva ministrstvo.

Michellone je razložil, za kakšne projekte pravzaprav gre. V sodelovanju s podjetjem STP, ki ima svoj sedež v znanstvenem parku, bodo izdelali toplotno črpalko, ki bo proizvajala vodo nad 75 stopinjami Celzija. »Aktivno« zidno oblogo istega podjetja bodo namestili na zunanost ene izmed stavb parka, geotermični sistem pa bo s črpanjem toplega zraka, ki bo segreval zid in notranjost zgradbe, zagotavljal maksimalno energetske varčevanje. Stavbam, ki potrebujejo prezračevanje (na primer bolnicam), je namenjen projekt za spreminjanje neizkoriščene energije gretja in klimatizacije v čist zrak. Laboratorij LIDEA2 je kogeneracijska naprava (leta proizvaja električno in toplotno energijo),

Dobro obiskana predstavitev v dvorani nekdanje ribarnice na mestnem nabrežju

KROMA

ki jo sestavlja motor na metanski pogon in fotovoltaični sistem. Tu je še laboratorij za »trigeneracijsko« napravo, ki z mikro turbinami na plinski pogon poleg elektrike in toplote proizvaja tudi hladilno energijo. Tu so še laboratorij LED razsvetljave za ceste, postaja za brezžični nadzor ozemlja in zbiranje vremenskih podatkov ter trigeneracijska naprava z biomasami.

Corrado Clini je poudaril, da okoljsko ministrstvo veliko vlaga v obnovljive vire, prve konkretne rezultate tržaških poskusov pa pričakuje čez leto ali dve. Michellone je pojasnil, da bodo učinki načrta na krajevni ravni pozitivni. Podjetje STP bo med drugim za tri leta zaposlilo 50 ljudi, termotehnike in navadne inženirje. Podtajnik Menia je pohvalil znanstveni park, s katerim je sodelovanje dobro, medtem ko se javne uprave kljub ponujenim sredstvom premikajo zelo počasi, kar je zanj pravo protislovje. Izrecno je omenil nekatere projekte za koriščenje obnovljivih virov (npr. s fotovoltaičnimi sistemi), za katere so sredstva že zdavnaj na razpolago, »deželna uprava FJK, Občina Trst in Občina Devin-Nabrežina pa odlašajo, dokumentacije ni od nikoder,« je razložil Menia. Zanimivo je, da vse tri uprave vodijo desnosredinski odbori. Podtajnik je še dejal, da so obnovljivi viri in jedrska energija med seboj povsem kompatibilni, nikakor se ne izključujejo, vlada spodbuja oboje. (af)

ENERGIJA - Vladni podtajnik

Menia: Slovenija itak hoče terminal v Kopru

Slovenija nasprotuje tržaškim plinskim terminalom, ker načrtuje svoj uplinjevalnik v Kopru. V to je trdno prepričan vladni podtajnik na okoljskem ministrstvu Roberto Menia, ki je tudi dejal, da je Ljubljana o tem koprskem načrtu že obvestila Rim. Pri tem ni pojasnil za kakšno obvestilo pravzaprav gre. Podtajnik je ob robu včerajšnjega srečanja o energiji tudi sporočil, da Slovenija še naprej nasprotuje načrtovanemu podmorskemu plinovodu in bi zato raje videla, da bi se Italija odločila za kopenski plinovod (očitno čez ozemlje dolinske občine in Kras).

Načrt za koprski uplinjevalnik je predložila družba TGE, okoljevarstveni postopek pa se sploh ni začel, ker je slovenska vlada načrt zavrnila. Terminalu med drugim nasprotujeta župan Boris Popovič in Luka Koper. Upravno sodišče v Ljubljani je vsekakor sprejelo pritožbo TGE in naložilo pristojnemu ministrstvu, da še enkrat prouči načrt za koprski terminal in tozadevni postopek. Formalno gledano zadeva torej še ni zaključena.

Vladni podtajnik Roberto Menia

Menia je ob tej priložnosti tudi komentiral zadnje ostre polemike v stranki Ljudstva svobode. Poudaril je, da Gianfranco Fini predseduje poslanski zbornici in da ni »voditelj opozicije,« kot mu očitajo nekateri na desnici.

OBČINA TRST

Politika si umiva roke

Tržaški občinski svet je sinoči vzel v pretres predlog za ustanovitev posebne komisije, ki bi preiskala napake v postopku regulacijskega načrta. Sicer ne napak upraviteljev oziroma politikov, temveč funkcionarjev in odgovornih področnih uradov in služb. V bistvu si vodilna politika umiva roke pred polomom, ki ga je doživel nov urbanistični načrt.

Severna liga je na zatožno klop sprva hotela postaviti le generalnega občinskega tajnika Santija Terranova, ki naj bi bil glavni krivec za vse zaplete in zastoje. To stališče pa ni bilo všeč Ljudstvu svobode, ki sicer podpira preiskovalno komisijo, a brez izrecnih namigov na generalnega sekretarja. Stališča Lige je sinoči predstavil Maurizio Ferrara, mnenje Berlusconijeve stranke pa Piero Camber.

Levosredinska koalicija pravi, da je ta komisija nepotrebna in neprimerna. Namesto, da bi vodila sredina tudi samokritično ocenila dogajanja okrog regulacijskega načrta, je izbrala pot zvrčanja vseh odgovornosti na funkcionarje in na birokratski aparat. V njem je res prišlo do napak, a zanje morajo odgovarjati predvsem politika in politiki.

Medtem ko v desni sredini iščejo krivce za polom, še danes ni jasno kakšna usoda čaka v resnici regulacijski načrt. Župan Roberto Dipiazza je, kot vedno, optimist in prepričan, da se bo po poletnih počitnicah vse uredilo in rešilo. V opoziciji (in tudi nekateri na desnici) pa so nasprotnega mnenja in napovedujejo dodatne zaplete, če Občina ne bo spoštovala razsodbe Državnega sveta.

Skratka velika zmeda, ki je gotovo ne bo rešila ustanovitve preiskovalne komisije, kot predlagajo Severna liga, UDC in Ljudstvo svobode. Kje je bila pravzaprav politika, ko je prihajalo do domnevnih napak in nepravilnosti?

Jadralca na varno tik pred nevihto

V nedeljo je pomorska ekipa policije iz Devina priskočila na pomoč plovilu z motorno okvaro. Motorni čoln policije je pred devinskimi »portičem« dohitel jadrnico, na kateri je bila dvočlanska posadka. Policijski čoln je jadrnico povlekel do Ribiškega naselja, škode ni bilo, dvojica na jadrnici pa si je oddahnila, saj je kmalu zatem začela divjati nevihta.

Goljuf v pripor

Devinski policisti so v nedeljo na Fernečih aretirali 40-letnega romunskega državljan. Z rojaki je potoval v kombiju, med pregledom podatkovne baze pa se je izkazalo, da je bil na njegov račun izdan priporni nalog. Pred kratkim je v Luccii zlorabljal kreditne kartice.

Aretaciji na Opčinah

V nedeljo zjutraj je mejna policija na Opčinah pregledala dokumente dveh makedonskih državljanov, starih 46 in 48 let. Na grbi sta imela naloge za izgon, zaradi česar so ju aretirali.

PODLONJER - V sklopu Rdečega praznika

Zveza levice začela razmišljati o prihodnjih tržaških občinskih in pokrajinskih volitvah

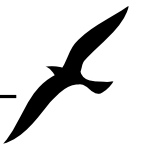
V Zvezi levice že razmišljajo o tržaških občinskih in pokrajinskih volitvah, ki bodo prihodnje pomlad. Priložnost za soočenje je bil Rdeči praznik v Ljudskem domu v Podlonjerju, kjer se eno od okroglih miz posvetili prav prihodnjim volitvam. Soočenje sta vodila Peter Behrens (SKP) in Giuliana Zagabria (SIK), zastopnika dveh glavnih komponent Zveze levice, ki bo jeseni tudi v Trstu imela svoj ustanovni kongres. Na srečanje so prireditelji vabili tudi druge leve in levosredinske stranke, ki pa se vabilu niso odzvale. V SIK in v SKP so vsekakor najbolj obžalovali odsotnost zastopnikov stranke Levica-svoboda-ekologija Nichija Vendole, predsednika Dežele Apulije, ki se je - kot znano - samokandidiral za premierskega kandidata leve sredine.

Giuliana Zagabria je poudarila, da je vsem pred očmi zelo slaba uprava Občine Trst in tudi zadnje polemike okrog Koncerta prijateljstva pričajo o ozkovidnosti lokalne desnice. Vsi, ki imajo količjak pri srcu prihodnost Trsta, se morajo potruditi, da bo desnica prihodnje pomlad doživela volilni poraz. Zveze levica upa in računa, da se bo na Tržaškem ustvarilo široko volilno zavezništvo, ki bo temeljilo na naprednem programu in odprti razvojni viziji Trsta. O imenih možnih kandidatov za Občino Trst in Pokrajino v Podlonjerju niso govorili, za Milje pa kaže, da bo levica spet podprla župansko kandidaturu Neria Nesladka.

Občinstvo na okrogli mizi v sklopu Rdečega praznika v Podlonjerju

KROMA

ČRNA KRONIKA - En potapljač umrl, drugi se bori za življenje. Okvara ali napaka?

Nesreča pri Miramaru pretresla Trst in Piran

Žiga Dobrajc s pridržano prognozo - Samo Alajbegović umrl, reševanje morda ovirale napačne informacije

V nedeljo je skupina slovenskih in italijanskih potapljačev v vodah miramarskega morskega parka že četrty dan zapored testirala novo potapljaško opremo z zaprtim sistemom dihanja, nekaj pa se je hudo zataknilo in izid je bil tragičen. 41-letni Lucijčan Samo Alajbegović je umrl, 31-letnega Žigo Dobrajca, biologa iz Kranja, ki živi v Piranu, pa so po štiridesetminutnem srčnem zastoju in oživljanju prepeljali v katinarsko bolnišnico, kjer leži v komi. Tako v Trstu kot v Piranu se vsi sprašujejo, kako je lahko do tovrstne nesreče prišlo, saj sta bila oba potapljača zelo izkušena, voda pa sploh ni bila globoka. Morda je prišlo do okvare, ali pa do človeške napake. Oba je po navedbah pristaniške kapitanije najverjetneje doletela embolija.

Slovenca sta se v nedeljo dopoldne udeležila skupinskega preizkušanja opreme z zaprtim sistemom dihanja podjetja NUET. Sistem omogoča potapljačem, da ne izpuščajo zračnih mehurčkov in s tem manj motijo ribe in druge morske živali ter se jim tako lažje približajo. Oprema, ki so jo uporabljali v nedeljo, je baje v prodaji že od leta 2000. Kmalu po začetku vaje, nekaj pred 11.30, je inštruktor, karabinjer

ŽIGA DOBRAJC

Marco Panico, v vodi miramarskega parka opazil Dobrajca, ki je na površju negiben ležal s trebuhom navzdol. Morje je tam globoko štiri metre. Steklo je reševanje, potapljači so ponosrečnega potegnili na čoln in ga prepeljali v Grljan, zdravstveno osebje pa je Dobrajca dobre pol ure oživljalo. Ko je srce po štiridesetminutnem zastoju začelo spet biti, so ga odpeljali na Katinaro. Šele nekaj minut po začetku reševalne akcije so potapljači in inštruktorji opazili, da Sama Alajbegovića ni. V akcijo so stopili obalna straža, gasilci in karabinjerji, po približno treh urah (okrog 14.30) je gasilski ekipi potapljačev uspelo najti pogrešanca. Njegovo truplo je v bližini miramarskega gradu ležalo na globini sedmih metrov. Tudi 41-letni Samo Alajbegović, doma iz Lucije, je bil izkušen potapljač, v službi je bil v piranski ribogojnici Fonda. Tako kot Dobrajc je bil podvodni fotograf in strasten ljubitelj morske narave. V Piranu in Portorožu je nesreča vse globoko pretresla.

Zdravstveno stanje Žige Dobrajca je bilo včeraj kritično. Na reanimaciji katinarske bolnišnice se je v umetni komi boril za življenje, zdravniki zaradi pacientove nestabilnosti niso izvedli nobenega kirurškega posega. Po nedeljskem daljšem srčnem zastoju in pomanjkanju kisika tvega trajne možganske poškodbe. Gorenc se je leta 2006 preselil na Obalo, dela na piranski morski biološki postaji. V morju pred Piranom je med drugim od spodaj posnel kita grbavca, ukvarja se z raziskovanjem in zaščito morske flore in favne.

Tržaška pristaniška kapitanija je včeraj potrdila, da je bila potapljaška oprema, ki je v središču pozornosti, zasežena, ekspertize pa še niso opravili. Oprema je na razpologo sodstva na sedežu kapitanije. Alajbegovićevo smrt in Dobrajčevo slabost je po vsej verjetnosti povzročila embolija, vprašanje pa je, zakaj je do le-te prišlo. Obdukcije še ni bilo, preiskovalci pa bodo morali ugotoviti, ali je bila kriva okvara, ali pa morda napaka sicer izkušene dvojice potapljačev, ki pa ji nova oprema še ni bila domača. Velja po-

Gasilska ekipa potapljačev je v nedeljo popoldne po približno treh urah našla truplo pogrešanega (foto ANSA). Spodaj motorni čoln obalne straže na območju nesreče

udariti, da ostali potapljači v nedeljo z opremo niso imeli težav.

Namestnik poveljnika pristaniške kapitanije kap. Felice Tedone je včeraj povedal, da je nedeljski dogodek reševalce in osebje kapitanije presunil. Pojasnil je, da zasežena potapljaška oprema ni bila eksperimentalna, saj jo

potapljači uporabljajo že nekaj let. Na vprašanje o reševalni akciji je odgovoril, da je bil poseg obalne straže in gasilcev hiter in učinkovit, na samem začetku pa najbrž ni šlo vse tako, kot bi moralo. Inštruktorji in ostali potapljači med prvim reševanjem niso takoj opazili Alajbegovićeve odsotnosti,

izmenjava informacij morda ni bila najboljša, meni Tedone. Po pisanju agencije Ansa naj bi se med burnim dogajanjem zataknilo pri preštevanju tečajnikov, tako da sprva ni nihče opazil, da poleg Dobrajca manjka tudi Alajbegović. Slednjega so gasilci našli tri ure pozneje. (af)

PRISTANIŠKA KAPITANIJA - Ta teden od srede do petka vodeni obiski

Med sprehodom po tržaški kapitaniji ogled operativnega centra in motornih čolnov

Predstavitve na sedežu pristaniške kapitanije, v sredini kapitan bojne ladje Felice Tedone

KROMA

Železarna: nadškof Crepaldi za zaščito dela in zdravja

Tržaški nadškof msgr. Giampaolo Crepaldi je v zvezi s škedenjsko železarno pozval pristojne za zaščito in promocijo skupnega dobrega, naj ne opustijo ničesar, kar je možno storiti, da ne pride do obubožanja zaposlitvene ravni na Tržaškem, in naj sočasno zagotovijo zdravo okolje za vse, se pravi naj se zagotovi tako pravica do dela kot pravica do zdravja.

Odbornik Grilli obiskal center v Ul. Weiss

Tržaški občinski odbornik za socialno skrbstvo Carlo Grilli je včeraj obiskal dnevni center v Ul. Weiss, ki ga obiskuje dvajset mlajših oseb med 18. in 37. letom. Ti so mu ob tej priložnosti predstavili projekt Sonce med nami (Il sole fra noi), ki so ga izvedli v sodelovanju z vzgojno-zaposlitvenim središčem iz Naselja sv. Mavra v Občini Devin-Nabrežina. Projekt je sad sodelovanja keramičnih delavnic obeh središč, katerih gojenci so oblikovali lik sonca na panoju, ki sta ga sestavljali dve polovici kot simbol, da je nekaj nastalo iz srečanja in skupnega sodelovanja dveh stvarnosti. Na srečanju, ki so se ga udeležili vodji obeh centrov Eliseo Testa za center v Ul. Weiss in Erica Margarit za center v Naselju sv. Mavra ter predstavnica Občine Trst Elena Semeria, je odbornik Grilli pohvalil delo gojencev, ob tej priložnosti pa je tudi predal namenu tri nova korita, s pomočjo katerih bodo gojenci centra gojili vrtnarstvo.

Obvestilo KZ vinogradnikom

Svetovalna služba KZ v sodelovanju z ZKB sporoča, da deželna služba za varstvo trte opozarja, da je treba glede na vremenske razmere čim prej opraviti poseg za varstvo trte proti peronospori in oidiju s sledečimi pripravi: peronospora - uporabljamo sredstva na podlagi bakra, oidij - uporabljamo močljivo žveplo v najvišjih dovoljenih odmerkih.

Dela na cesti

Od danes do četrta bodo po nekaterih mestnih ulicah v nočnih urah (od 21. do 6. ure) urejali cestno signalizacijo. Danes bodo delali na ulicah Valdirivo, Milano, Torrebiana, XXX Oktobra, Lavatoio, Mercadante, Zonta in San Lazzaro, jutri po Korzu in Ul. Pellico, v četrtek pa na Goldonijevem trgu in Mostu della Fabra.

Ta teden bo sedež tržaške pristaniške kapitanije odprl vrata obiskovalcem. Od jutri do petka si bo lahko vsakdo ogledal operativno komunikacijski center, motorna plovila in tehnološko opremo, s katerimi osebje nadzoruje dogajanje v Tržaškem zalivu. Vodeni ogledi bodo od srede do petka na vrsti vsakih trideset minut. Včerajšnja predstavitvena novinarsko konferenco je močno zaznamovala tragična nedeljska nesreča v vodah miramarskega morskega parka, ki je tudi reševalce in obalno stražo nasploh presunila. O izjavah v zvezi z nesrečo poročamo v zgornjem članku.

Italijanske pristaniške kapitanije so bile s kraljevim odlokom ustanovljene 20. julija 1865, tako da so pravkar obhajale 145. obletnico obstoja. Ob tej priložnosti so tudi v Trstu organizirali tridnevno pobudo, katere cilj je seznaniti državljanke z delovanjem kapitanije, ki ima v prvi vrsti vlogo nadzornika pomorskih dejavnosti.

Namestnik poveljnika pristaniške kapitanije, kapitan bojne ladje Felice Tedone je podčrtal, da je ponos tržaške obalne straže zelo napredna tehnološka oprema za nadzorovanje pristaniškega prometa. S sistemom za nadzor ladijskega prometa (Vessel Traffic Service) je osebje kapitanije stalno seznanjeno z najpomembnejšimi informacijami glede ladij, njihovih tovorov, morebitnih težav in nevarnosti. Sistem združuje podatke radarskih senzorjev, radijskih valov, računalniških programov za pristaniško upravljanje, meteoroloških postaj itd. (af)

NASILJE - Deželna odbornica Seganti obiskala center GOAP

V povprečju 200 žensk letno poišče pomoč v centru

Število kaznivih dejanj v deželi se je zmanjšalo - Nasilje nad ženskami pa je naraslo

V Italiji smo spet dosegli nov primat, in sicer tistega o najvišjem številu umorov v družinskem krogu. Skorajda ne mine dan, da ne bi slišali za moškega, ki je na primer ustrelil svojo ženo, ki je zadavil dekle, ki ga ni maralo, ali ki se je na najbolj surov način znesel nad prostitutke.

Tudi dežela Furlanija-Juljska krajina pri tem ni nobena svetla izjema. S skorajda neverjetnimi številkami so včeraj deželni odbornici za varnost Federici Seganti in novinarjem postregli v centru proti nasilju nad ženskami Goap (Gruppo Operatrici Antiviolenza e Progetti). Povprečno kakih 200 žensk se vsako leto zateče po pomoč in podporo v center v Ul. sv. Silvestra 5. »Gre predvsem za žrtve nasilja - v prvi vrsti psihičnega, številne pa po tožijo tudi nad fizičnim in spolnim nasiljem predvsem v družinskem krogu, s strani partnerja,« je pojasnila koordinatorka centra Imma Tromba. V center prihaja največ žensk med 31. in 40. letom starosti (skoraj 60%), povečini gre za poročne ženske, matere z višješolsko izobrazbo. »Zgodi pa se tudi, da se na nas obračajo mladoletnice, katerim pa ne moremo pomagati brez privoljenja staršev oz. skrbnikov. Napotimo jih v socialno službo in v posvetovalnice, ki imajo dolžnost, da zanje poskrbijo.«

Segantijeva je ob tej priložnosti opozorila, da je na deželni ravni v zadnjih letih število kaznivih dejanj upadlo. »Mislim predvsem na kraje po domovih, rope in goljufije na račun starejših oseb. Prav tako se dokaj uspešno borimo proti davčnim utajam ali gradbenim spekulacijam, proti nezakonitemu trgovanju in tekstilnim ponaredbam.« Trn v peti pa vselej ostajajo vse številnejši primeri vandalstva in nasilja med mladimi (t.i. bulizem), pa tudi prekupevanje in uporaba mamil, ne nazadnje pa tudi nasilje nad ženskami.

V veliki večini gre za tragedije, ki bi jih lahko preprečili, ko bi le prisluhnili stiski žensk, ki so poiskale pomoč pri silah javnega reda oz. pri specifičnih strukturah, je dejala Trombova. »Nasilje nad ženskami ni zasebna stvar, temveč stvar družbe, ki je do nasilja za domačimi stenami strpna, medtem ko bi morala šibkeje ščititi. To je kršenje človekovih pravic.« Trombova in njena sodelavka Beatrice Biggio sta poudarili potrebo po večji koordinaciji med socialnimi in zdravstvenimi strukturami, sodelstvom ter silami javnega reda - da bi morebiti kljubovali tudi previsokim stroškom, ki si jih ženske včasih ne morejo privoščiti. Kar zadeva denar, sta opozorili na deželni prispevek namenjen petim centrom proti nasilju v deželi: še lani so prejeli 850 tisoč evrov, letos pa je bil znesek nižji celo za 130 tisoč evrov. Center Goap potrebuje letno okrog 350 tisoč evrov - s tem denarjem upravljajo tri skrivna stanovanja za izredne primere, v katerih nudijo brezplačno zatočišče in hrano ženskam in njihovim otrokom, plačujejo profesionalne psihoterapevte, urejajo sprejem in še marsikaj. »Prostora pa je v primerjavi s povpraševanjem daleč premalo.« Tovrstnih zasilnih ležišč je v deželi FJK samo 44 za skupno 630.464 prebivalc, kljub določilu evropskega parlamenta, naj bo 1 ležišče na vsakih 100 tisoč prebivalc. V deželi bi morali potemtakem razpolagati s 123 ležišči ... Za tržaški center je to velik hendikep.

Septembra bo v centru stekel tudi svojevrsten projekt za korenitejšo zaščito žensk, in sicer projekt, ki namerava preučiti motivacije nasilnežev. Za zaščito pa je treba poskrbeti že na šoli, saj se iz dneva v dan dviga število višješolk, ki je obiskalo center. Slednje so največkrat tarča verbalnega nasilja, se pravi neolikanih opazk s spolnim prizvokom. »Današnja mladina ne pozna komunikacije, kaj šele izražanja čustev. Sploh ne vedo zaoliko in za spoštovanje,« so dejale operaterke. Odbornica Seganti je obljubila, da bo po svojih močeh podprla projekte centre (predvsem tega o šolski preventivi) in protokole, med drugim tistega s kvesturo in prefekturo glede varnosti, nadzora in reševanja posameznih primerov nasilja. (sas)

Od leve odbornica Federica Seganti, Imma Tromba in Beatrice Biggio

KROMA

POKRAJINA TRST - Gabriella Taddeo je nova svetnica za enake možnosti

Prizadevanje za enake možnosti v znamenju vzgoje in informiranja

Gabriella Taddeo

KROMA

Vlogo pokrajinske svetnice za enake možnosti je zadnja štiri leta opravljal Wally Trinca, štafetno palico pa je včeraj uradno predala Gabrielli Taddeo. Lik svetnice za enake možnosti je neposredno povezan z vprašanji enakih možnosti, diskriminacij zaradi spola na delovnih mestih in enakopravnosti med žensko in moškim na političnem, gospodarskem, družbenem in kulturnem področju.

Novinarjem sta Taddeovo včeraj predstavili pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat in pokrajinska odbornica za delo Adele Pino. Obe sta poudarili, da je bila Taddeova med številnimi kandidatkami najbolj primerna, saj si za ženske pravice in enakopravnost prizadeva tako rekoč od vedno. Taddeova je namreč dolgo let vodila kulturno združenje La settima onda in je med ustanovnimi članicami mednarodnega Doma žensk. Nezanemarljivo je tudi dejstvo, da je zaposlena pri podjetju Insiel, ki upravlja računalniške sisteme krajevnih uprav, in ima torej odlične računalniške kompetence.

»Tokrat sem na drugi strani bari-

kade, na strani institucije, kar pomeni, da imam edinstveno priložnost, da posežem ženskam v korist,« je dejala Taddeova, ki si želi, da bi bila kot svetnica dobra predstavica ženskih potreb. Pa ne samo, saj si želi, prek spleta na primer, širiti med mladimi informacije o šolanju in zaposlitvi.

Med cilje si je zastavila tudi kapilarno informiranje o normah, pravicah in zakonih, ki ščitijo žensko na delovnem mestu, borila se bo proti stereotipom in razvila, pravzaprav okrepila in predstavila mrežo storitev za ženske. »Mnoge namreč ne vedo, da je lahko splet včasih izredno koristen, saj ženskam lahko olajša delo, tako da jim ni treba begati gor pa dol.«

Vedno znova je po mnenju nove svetnice potrebno ozaveščanje o pravici do enakopravnosti in enakih možnostih žensk in moških na vseh področjih družbenega življenja. Najbolj pomembno pa je, da se načelo enakih možnosti iz zakonskih okvirov uresničuje tudi v praksi in na vseh področjih družbenega življenja in dela ... tudi z uravnoteženo delitvijo gospodinjstevskega dela v družini. (sas)

ŠAGRE - V nedeljo niso imeli sreče

Slabo vreme jo je zagodilo

Dež in nizke temperature so v nedeljo prekrizale načrte prirediteljem šager v Bazovici in na Proseku, na primer

Dež in nizke temperature so jo v nedeljo marsikomu zagodile. Malokdo se je namreč odločil, da bo večer preživel zunaj, na mrazu. Samo najbolj pogumni oziroma najbolj lačni so se kljub vsemu podali ven in izbrali obisk šagre na primer. Smolo so imele organizacije iz Ba-

zovice na primer, ki so priredile tradicionalni vaški praznik »pri Kalu« (na fotografiji desno), prav tako skromno je bilo število obiskovalcev šagre na Proseku v prireditvi nogometnega kluba Primorje (na fotografiji levo).

Z dežnikom in dežnimi plašči pa so se nekateri

le pripeljali do prazničnega prizorišča in si večer vsekakor olepšali s porcijo mesa na žaru ali ocvrtega krompirja. Zaplesali in pokramljali v družbi prijateljev pa bodo morda prihodnji konec tedna. Če bo vreme prizanesljivo, seveda.

Kino na trgu v Naselju sv. Mavra

V Naselju sv. Mavra pri Sesljanu bo v petek, soboto in nedeljo potekala pobuda Kino na trgu, v okviru katere bodo na sporedu filmi Up, Il concerto in Tra le nuvole. Pobudo prireja Občina Devin-Nabrežina v sodelovanju z župnijo sv. Frančiška ter s podporo Dežele FJK in tržaške Trgovinske zbornice. Začetek projekcij bo ob 21.15, od 19. ure naprej pa bo deloval enogastro-nomski kiosk župnije sv. Frančiška.

V nedeljo plavanje čez Tržaški zaliv

Združenje Polisportiva 2001 prireja v nedeljo drugo izvedbo plavanja čez Tržaški zaliv. Na osemnajst kilometrov dolgi progi bodo plavalci, posamezniki ali ekipno, plavali čez tri naravne rezervate, ki se nahajajo pri Miramaru, Devinskih stenah in izlivu Soče. Od 9.30 bo mogoče slediti tekmovalcu s plaž tržaške obale, z Rilkejeve pešpoti in s poti pri Rtu Spigolo. Nagrajevanje je predvideno za 19.30 pri centru za obiskovalce Isola della Cona. Več informacij je na razpolago na spletnih straneh www.isoladellacona.it in www.riservamarinamiramare.it, na naslovu elektronske pošte m.pinnat@consorzioilmosaico.org in na številki mobilnega telefona 349-1530844.

POKLON - Ob 70-letnici Klavdija Palčiča

Prehajanja - likovna odrska, pripovedna ...

Niz prireditev se bo začel v petek z razstavo Likovna prehajanja

Palčič - Prehajanja je naslov niza dogodkov, ki bodo odslej do konca leta počastili tržaškega slikarja Klavdija Palčiča ob njegovi sedemdesetletnici. Prehajanja bodo likovna, odrska, pripovedna, pa tudi en plen air in prikazala bodo različne obraze priznanega umetnika.

Prvi korak projekta bo razstava "Likovna prehajanja", ki bo odprta od 30. julija do 17. avgusta 2010 v dvorani Sala del Giubileo, na Nabrežju 3. novembra, 9 v Trstu. Razstavljenih bo 30 del, platen in kipov, ki predstavljajo umetnikovo ustvarjanje v zadnjem desetletju, tudi s pogledom nazaj, na bistvene trenutke, ki so oblikovali njegov izrazni jezik od začetkov do danes.

V ponedeljek, 2. avgusta, se bo začela razstava na prostem: "Prehajanja En plen air". Izbor desetih risb Klavdija Palčiča bo izobešenih v obliki velikih plakatov na različnih lokacijah mesta. Trst bo ponudil svoje kulise, gledalci pa bodo imeli možnost, da spoznajo še eno plat umetnika.

Kasneje, 24. septembra, bo, v sodelovanju z društvom Kons, v Narodnem domu v Trstu odprta razstava "Odrska prehajanja", ki bo prikazala delo Klavdija Palčiča v scenografiji in kostumografiji. 22. novembra pa bo, v so-

delovanju s Kulturnim domom v Gorici, razstava "Pripovedna prehajanja" predstavila Palčiča ilustratorja.

Tržaška razstava Likovna prehajanja se bo od 19. novembra do 12. decembra preselila v Čedad, v cerkev sv. Marije bičarjev. Pri postavitvi te razstave bo sodelovalo KD Ivan Trinko iz Čedada.

Posamezne razstave bodo spremljali katalogi, ki bodo prikazali različne plati umetnosti Klavdija Palčiča in bodo ob koncu združeni v paket. Kataloge bo izdalo Založništvo tržaškega tiska. Za katalog Likovna prehajanja sta besedila prispevala Daniele Angerame in Tatjana Pregl Kobe.

Projekt je pripravila Slovenska kulturno-gospodarska zveza pod pokroviteljstvom Občine Trst, Pokrajine Trst in Avtonomne Dežele Furlanije Julijske krajine. Finančno so ga podprli Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, Finančna družba KB 1909 in Nova Ljubljanska banka, podružnica Trst.

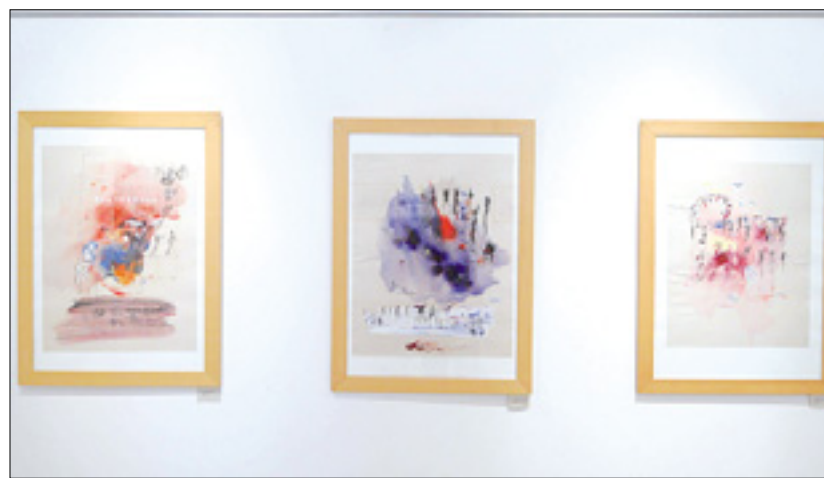
OBČINSKA GALERIJA - Sinteza

Na ogled novejša dela Walterja Starza

Razstavo si je mogoče ogledati še do konca meseca

KROMA

V Občinski galeriji razstavlja še do 1. avgusta svoja novejša slikarska dela slovenski umetnik Walter Starz. Na ogled je ciklus kombiniranih tehnik na papirnati podlagi, ki jih označuje živahna barvitost in izrazito ekspresivna risba. Naslov razstave Sinteza razbreme lahko v sočasni uporabi različnih izraznih prvin, predvsem črtne, znakovne in barvne govorice, a tudi po vsebinskem pristopu. Likovna pripoved je de-

jansko preplet spominov, doživetij, fantastičnih in sanjskih prividov, ki sobivajo in vzpostavljajo na likovnem polju dialog. Vsaka slika ima močen vidni nabolj, v navidezno abstraktni upodobitvi uzremo, da pridobijo posamezne šrafure obris človeškega lika, avtomobila, situacije, ki jo naslov posameznega dela dodatno objasnjuje in se zrcali bolj kot v materialnem stvarnem svetu v močnih emocionalnih doživetjih.

Walter Starz se je izoblikoval ob priznanih mojstrih, obiskoval je šolo za figuro v mestnem muzeju Revoltella, ki jo je vodil Nino Perizi, sledil tečajem Franca Chersicole in zahajal v atelier Livia Rosignanija. Od devetdesetih let dalje redno razstavlja, postavil je več samostojnih in skupinskih razstav in prejel priznanja za svoje ustvarjalno delo.

Ljubezen do narave zaživi v Starzovih upodobitvah v organskem prepletanju šrafur, potez, odtisov, madežev in bliskovitih izrisov. Kompozicijo prevema pretakanje življenjske energije in obenem igrivost v nesluteni, neposredno nanosenih potezah. Čutiti je neposrednost ustvarjalnega trenutka, ki se v hipu udejani in zaživi na papirju.

Očitni kontrasti ustvarjajo napečnosti in odražajo bolečino, vedrina živahne barvitosti pa uliva upanje in uravnoveša še tako dramatično prisotnost temnih madežev. Odločno abstrahirane like večkrat označujejo posamezni simbolični elementi, ki označujejo figure, kot je primer trikotnega klobuka. Močno avtobiografske slike slonijo bolj na emocionalni izpovedi kot na pripovednosti, aluzivnost podob zadobi prej simbolično valenco. V tem ključu zadobijo navidezno absurde situacije drugačen pomen in vzbudijo v gledalcu polet v svet domišljije.

Iz umetnikovega ateljeja se iz viška odpira pogled na morje, v njegovih delih je občutiti moč mediteranskega temperamenta po živahnosti in kolorističnih efekti, tankočutnost njegove duše razkrivajo gibki izrisi in znakovni zapis.

Razstava je na ogled vsak dan od 10. do 13. in med 17. in 21. uro.

Jasna Merku

OPČINE - Poletje pod kostanjem

Za prijeten zaključek letošnjega niza so poskrbeli člani skupine Pupkin Kabarett

Da je na Tržaškem Pupkin Kabarett izredno priljubljen, ni nobene dvoma. Tega so se dobro zavedali tudi kulturni navdušenci Kd Tabor, ki so razigrano družino povabili medse za sklepni večer letošnjega poletja Pod kostanjem. Četrtekovo dogajanje v Prosvetnem domu pa je preseglo vsa najbolj rožnata pričakovanja, saj je dvorišče preplavila množica ljudi. Da je bilo to dogodek openskega poletja, je bilo slutiti že pred nastopom kabaretistov, saj se je dolga vrsta za vstopnice vila po ulici Riceratorio vse do Narodne ulice oz. Dunajske ceste.

Ko je bila velika večina publike na svojem mestu, so akordi skupine Niente band napovedali začetek dnevnega izrednega poletnega showa članov Pupkin Kabarett. Odlika njihovih turnej po tržaški pokrajini je, da v svoj »klasični« program vpletejo prepoznavne elemente kraja, ki jih gosti. Tako na Opčinah ni manjkalo dovtipov na račun imena društva, ki je postalo Tavor, o lokaciji Prosvetnega doma, tramvaja ipd. Mednarodno razsežnost so dogodku dali italo-ameriški pevec Joe Calcagno (Leo Zanier), kitajska priseljenka in Carla Brun, z videoposnetkom (in na koncu tudi v živo) je prisotne nagovoril komentator Rado, mogoče pa je bilo sle-

Alessandro Miizzi in Stefano Dongetti, osrednji duo Pupkin Kabarett, med openskim nastopom

KROMA

editi tudi žalostni usodi tržaškega politika, ki je ostal brez meje s Slovenijo. Mnogo je bilo literarnih, pevskih in esejističnih točk v izvedbi Laure Bussani, Stefana Dongettija in Alessandra Mizzija, ki so povsem navdušili in prepričali številno in pisano občinstvo, ki so ga sestavljali tako mlajši kot starejši, fantje in

dekleta, moški in ženske, Kraševci, Brežani in Tržačani, Slovenci in Italijani, kar je dalo večeru še dodatno vrednost.

Z zaključno pesmijo Libel, libel je padel zastor tudi nad Poletjem pod kostanjem 2010. Letošnji program je bil posebno ambiciozno zastavljen, zato se je na začetku večera društvena pred-

sednica zahvalila podpornikom (ZKB, Pokrajina Trst, KB 1909, Nova Conad, Rajonski svet, cela vrsta trgovinskih obratov, ZSKD in SSG), ki so omogočili letošnjo izvedbo, in publiki, ki se je v velikem številu odzvala vabilu Kd Tabor, ter prireditve zapisali med najbolj uspešne pobude openskega društva.

Jaz in ti...
in Primorski

Z DNEVNIKOM NA DOPUST

Bralce in naročnike, ki se odpravljajo na dopust, vabimo, da se naročijo na spletno izdajo časopisa. Primorski dnevnik vas bo s svojimi vestmi v živo spremljal, kamorkoli vas bo popeljala poletje.

Trimesečna naročnina: 55 evrov
Naročnina za 30 dostopov: 30 evrov

Več na naši spletni strani:
www.primorski.eu

Primorski
dnevnik

Včeraj danes

Danes, TOREK, 27. julija 2010
SERGIJ

Sonce vzide ob 5.42 in zatone ob 20.40
- Dolžina dneva 14.58 - Luna vzide ob 21.06 in zatone ob 7.03

Jutri, SREDA, 28. julija 2010
ZMAGO

VREME VČERAJ: temperatura zraka 22,8 stopinje C, zračni tlak 1012,2 mb raste, veter 8 km na uro jug, vlaga 43-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,6 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 31. julija 2010
Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. dell'Orologio 6 (040 300605), Melara - Ul. Pasteur 4/1 (040 911667), Milje - Ul. Mazzini 1/A (040 271124).
Prosek (040 225141) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.
Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. dell'Orologio 6, Melara - Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX. septembra 6, Milje - Ul. Mazzini 1/A.
Prosek (040 225141) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Drevored XX. septembra 6 (040 371377).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - Dvorana je zaprta zaradi dopusta.

ARISTON - Poletna arena: 21.15 »La prima cosa bella«.

CINECITY - 16.30, 19.45, 22.00 »Il solista«; 15.05, 16.30, 19.45, 22.00 »The Box«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Predators«; 16.05, 18.05, 20.05, 22.05 »Solomon Kane«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Toy Story 3 - La grande fuga 3D«; 15.50, 17.55, 20.00, 22.05 »Toy Story 3 - La grande fuga«; 16.30, 19.50, 22.10 »The Twilight saga: Eclipse«.

FELLINI - 16.45, 21.00 »About Elly«; 18.45 »Il concerto«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »The box«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il solista«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.30, 20.30 »Fish tank«; 22.30 »Fratellanza - Brotherhood«.

KOPER - KOLOSEJ - 15.30, 18.30, 21.30 »Izvor«; 21.40 »Mora v ulici Brestov«; 16.10, 18.40, 21.10 »Mrk«; 16.40, 19.10 »Iron Man 2«.

KOPER - PLANET TUŠ 16.00 »Shrek za vedno 3D«; 16.20, 19.05, 21.35 »Mrk«; 16.35 »Pisma Juliji«; 19.20, 21.40 »Predatorji«; 16.50, 19.00, 21.10 »Odrasli«; 18.20, 20.30 »Ulični ples 3D«; 17.40, 20.40 »Izvor«; 16.40 »Kapitalizem: ljubezenska zgodba«.

LIUDSKI VRT - 21.15 »La papessa«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »Twilight saga: Eclipse«; Dvorana 2: 16.30, 20.15 »Toy Story 3«; 18.20, 22.15 »Toy Story 3-3D«; Dvorana 3: 16.30, 22.15 »Predators«; 18.20, 20.15 »Solomon Kane«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »The Losers«.

SUPER - Film prepovedan mladim iz pod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 20.00 »The Twilight saga: Eclipse«; 22.10 »Predators«; Dvorana 2: 18.30, 20.30 »Toy Story 3 (3D)«; Dvorana 3: 20.10, 22.15 »Il solista«; Dvorana 4: 19.50, 22.00 »Solomon Kane«; Dvorana 5: 20.00, 22.10 »The Box«.

Čestitke

AŠD Breg čestita vsem svojim športnikom, ki so opravili maturo nižje srednje šole in višje srednje šole, ter vsem vošči vesele počitnice.

Danes praznuje 5x10 ANDREJ UDOVIČ. Iskrene čestitke in še veliko desetic. Prijatelji pri SK Devin.

Z veseljem čestitamo Sebi, Lidi in Manuelu ob prihodu male LAIRE. Mladinski odsek KD Kraški Dom.

Danes LINO svoj okrogli rojstni dan slavi, še veliko srečnih in zdravih dni mu Vaška skupnost Praprotn želi.

Danes praznuje v Šempolaju okrogli življenjski jubilej LINO DO-LJAK. Še mnoga, zdrava leta mu kličejo vsi od SKD Vigred.

V Šempolaju slavi danes visoki jubilej

Lino

Mnogo zdravja in zadovoljstva v krogu družine mu želijo

Simon, Vanda, Ljubo,
Marica in Silvano

Naš

Lino

danes 80 let slavi.
Zdravja in srečnih dni
mu voščimo

Pia, Sonja in Sava z družinami

Šolske vesti

NA LICEJU FRANCETA PREŠERNA bodo do konca avgusta uradi ob sobotah zaprti.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča kandidate, da so od 26. julija na oglašni Deželnega šolskega urada, Ul. SS. Martiri 3 v Trstu, objavljenečasne pokrajinske lestvice za sklenitev pogodb za nedoloco/doloco čas. Omenjene lestvice bodo objavljene tudi na spletnem mestu Deželnega šolskega urada www.scuola.fvg.it. Ugovori so možni v roku petih dni od objave lesvic; nasloviti pa jih je treba na Urad za slovenske šole pri Deželnem šolskem uradu v Trstu.

DPZIO JOŽEF STEFAN obvešča, da bodo šolski uradi zaprti ob sobotah do 21. avgusta. Redni pouk za šolsko leto 2010/11 se bo začel 13. septembra.

DTTZG ŽIGE ZOISA obvešča, da bo med poletno prekinitevjo didaktičnih dejavnosti šola zaprta ob sobotah do vključno 21. avgusta. Od ponedeljka do petka bo tajništvo odprto od 9. do 14. ure.

RAVNATELJSTVO PEDAGOŠKEGA IN DRUŽBOSLOVNEGA LICEJA A. M. SLOMŠKA obvešča, da bo med poletno prekinitevjo didaktičnih dejavnosti šola zaprta ob sobotah do vključno 28. avgusta.

NA LICEJU FRANCETA PREŠERNA se bo pouk v š. l. 2010/11 začel v petek, 10. septembra.

Izleti

SPDT organizira od 2. do 11. septembra avtobusni izlet po Črni Gori. Povzpeli se bomo na najvišje vrhove Prokletja in Durmitorja, obiskali bomo tudi nekatere kulturne in zgodovinske znamenitosti. Zainteresirani pohitite z vpisom. Informacije na tel. št. 040-220155 (Livio).

Obvestila

60-LETNIKI IZ DOLINSKE OBČINE bomo šli 23. oktobra na izlet v Slovenijo. Kam? Bomo javili v začetku septembra.
PILATES - Skupina 35-55 pri SKD F. Prešeren obvešča, da bo v juliju vadba potekala samo še danes, 27. julija, od 19. do 21. ure, kot običajno, v prostori Trubarjeve dvorane na nižji srednji šoli S. Gregorčič v Dolini.

OBČINA DEVIN NABREŽINA je spet odprla duri Centra NetPointa in Grudnovi hiši v Nabrežini. Namenjen je otrokom in mladostnikom do 14. leta

Primorski dnevnik

išče raznašalko/ca za Mačkolje in Prebeneg

Tel. št.: 040-7786300 od 10. do 17. ure

starosti. Urnik: torek in četrtek od 9. do 13. ure do četrta, 29. julija. Vpišete se lahko ob urah odprtja centra. Info: g. Fabris - Urad za javno šolstvo, kulturo, šport, mlade, turizem, okenec urada za stike z javnostjo in evropske projekte. Tel. št. 040-2017372, fax: 040-201307, e-pošta: fabris@comune.duino-aurisina.ts.it.

SKLAD MITJA ČUK obvešča, da bo letošnje poletno središče »Kratkohlačnik 2010«
v otroškem vrtcu M. Štoka na Proseku do 30. julija, od 8. do 16. ure. Informacije in vpis v jutranjih urah na Skladu Mitja Čuk, Proseška ul. 131 - tel. 040-212289.

FC PRIMORJE vabi na Prosek na šagro: sobota, 31. julija, ansambel Venera; nedelja, 1. avgusta, ansambel Souvenir.

JADRALNI KLUB ČUPA organizira tečaje windsurfa za odrasle in otroke, ki so že dopolnili 11. leto starosti. Zadnji tečaj se bo vršil 31. julija ter 1. avgusta (sobota in nedelja na morju od 10. do 16. ure). Možne so individualne ure windsurfa in po dogovoru organiziramo tečaje tudi v drugih terminih. Informacije in vpisovanja v tajništvo ob ponedeljkih, sredo in petkih od 9. do 12. ure in ob sobotah od 16. do 18. ure na sedežu v Seslanskem zalivu; tel./fax 040-299858; info@yccupa.org; www.yccupa.org.

KOSOVELOVA knjižnica z enotami in Kosovelovo domačijo bodo julija in avgusta delovale s sledečim urnikom: Sežana (nespremenjen), pon.-pet. od 7. do 18. ure, sobota od 8. do 13. ure; Divača: torek in petek od 11. do 18. ure, četrtek od 8. do 12. ure; Komen (nespremenjen), torek in petek od 11. do 18. ure, sredo od 8. do 14. ure; Kozična: ponedeljek od 7. do 14. ure ter v sredo in petek od 10. do 17. ure; Kosovelova domačija: po tel. dogovoru 057642108 (D. Sosič).

KRUT nudi individualne programe za sprostitev, preventivo in rehabilitacijo v raznih termalnih centrih, posebno ugodne pogoje v Zdravilišču Strunjan, Šmarjskih in Dolenjskih Toplicah. Informacije na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/b, tel. št. 040-360072 (od 9. do 13. ure).

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV sporoča udeležencem poletnega pevskega seminarja v Bohinjski Bistrici, da bo v nedeljo, 8. avgusta, avtobus odpeljal ob 14.30 izpred Marijanišča na Opčinah.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo uradi do petka, 10. septembra, obratovali od 9. do 13. ure in da bodo zaprti od 9. do 13. avgusta.

TAJNIŠTVO GLASBENE MATICE obvešča cenjene stranke, da bo zaradi dopusta zaprto do 20. avgusta.

MEDNARODNA LIKOVNA KOLONIJA za srednješolce v soorganizaciji ZSKD se bo letos odvijala v Vuzenici od nedelje, 22., do sobote, 28. avgusta. Na razpolago je še nekaj prostih mest. Informacije na tel. št. 040-635626.

NEKDANJI UDELEŽENCI MEDNARODNE LIKOVNE KOLONIJE Vuzenica-Porablje-Koroška-Italija: ob 40-letnici kolonije vabimo vse, ki so kadarkoli sodelovali, na jubilejna praznovanja in srečanja, ki bodo 22. avgusta v Vuzenici (SLO) ob 15. uri. Udeleženci bodo prejeli jubilejni almanah, katerega pokrovitelj je predsednik RS dr. Danilo T. rk. Ostale informacije na ZSKD in na spletni strani www.zskd.org.

AŠD CHERDANCE MILLENIUM v sodelovanju z ZSSDI organizira »Poletni intenzivni plesni teden«
od 23. do 27. avgusta in od 30. avgusta do 3. septembra v telovadnici OŠ Bevk na Opčinah, za otroke od 4. do 12. leta starosti. Navijaške, gimnastične in plesne delavnice, ročna dela ter veliko zaba-

ve! Informacije in vpis na tel. št. 349-7597763 Nastja, 335-6278496 Nikol ali na info@cheerdancemillennium.com.

ODHOD UDELEŽENCEV POLETNIH USTVARJALNIH DELAVNIC ZSKD je v ponedeljek, 23. avgusta, zbirališče ob 7.45 v Trstu na Trgu Oberdan, odhod avtobusa ob 8. uri. V Gabrijah (GO) pa je zbirališče ob 8.40 na parkirišču pri restavraciji Da Tommaso, odhod avtobusa ob 8.45. Delavnice se zaključijo v soboto, 28. avgusta, ob 11. uri z zaključno predstavo za starše.

TPK SIRENA IN ZŠSDI organizirata jadrane (teorične in praktične) tečaje. Nudita jadrarno opremo in logistiko, strokovno vodstvo ter vpis v Jadrarno zvezo-FIV. Potrebna sta dobro poznavanje plavanja in zdravniško spričevalo. Razred optimist - od 6 do 10 let: od ponedeljka do petka od 8. do 17. ure, od 23. avgusta do 3. septembra. Vpis najkasneje 14 dni pred začetkom vsakega tečaja. Informacije in vpis v tajništvo društva TPK Sirena, Miramarski drevored 32, ob ponedeljkih in petkih od 18. do 20. ure ter ob sredo od 9. do 11. ure; tel.: 040-422696; fax 040-4529907; tpkcntsirena@libero.it.

OBČINSKA KNJIŽNICA NADA PERTOT iz Nabrežine obvešča cenjene bralce, da bo do četrta, 26. avgusta, delovala po novem, poletnem urniku in sicer od ponedeljka do četrta od 8. do 13. ure.

GLASBENA MATICA - šola Marij Kogoj prireja poletno delavnico za otroke od 5. do 11. leta Uvajanje v svet glasbe (petje, igranje, ples,...) od 30. avgusta do 3. septembra. Info vsak dan razen sobote od 9. do 17. ure na tel. št. 040-418605 (tajništvo šole).

JADRALNI KLUB ČUPA organizira v poletnih mesecih jadrane tečaje za odrasle na jadrnicah tipa fiv 555. Tečaji trajajo dva vikenda, ob petkih teoretični in ob sobotah ter nedeljah praktični del. Datumi in urniki po dogovoru. Informacije in vpisovanje v tajništvo ob ponedeljkih, sredo in petkih od 9. do 12. ure, ob sobotah od 16. do 18. ure na sedežu v Seslanskem zalivu; tel./fax 040-299858; info@yccupa.org; www.yccupa.org.

POKRAJINSKI URAD VZPI - ANPI v Ul. Crispi 3 bo avgusta zaprt. Tel. tajnica in fax bosta redno delovala na št. 040-661088.

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ sporoča, da bosta urada v Trstu in Gorici do 31. avgusta imela sledeči urnik: od ponedeljka do četrta od 9. do 13. ure, ob petkih bosta zaprta.

JK ČUPA organizira za svoje člane fotografski natečaj »Potovati po morju: krajine, podobe in morske scene«. Rok za oddajo izdelkov zapade 30. oktobra. Pravila in druge informacije na www.yccupa.org.

Prireditve

MEDNARODNA OPERNA AKADEMIJA KRIŽ pod vodstvom m. Aleksandra Švaba, v sodelovanju z Združenjem za Križ in Pokrajino Trst, v sklopu festivala »Open door. Gledališča v gledališču 2010«, bo uprizorila operno komedijo v treh dejanjih Ermanna WolfFerrarija »Il Campiello«, po Carlu Goldoniju. Predstave: v četrtek, 29. julija, ob 21. uri na dvorišču Devinkega gradu (vstop prost); od 31. julija do 4. avgusta, ob 21. uri na »6. Festivalu morja«
v Parku Ljudskega doma na Križu; v četrtek, 5. avgusta, ob 21. uri na trgu pred županstvom v Zgoniku; v soboto, 7. avgusta, ob 21. uri v Graježu na trgu pred Baziliko; v nedeljo, 8. avgusta, ob 21. uri v Vidmu v Palači Morpurgo in v ponedeljek, 9. avgusta, ob 21. uri v Doberdobu.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA vabi na odprtje razstave Klavdij Palčič Prehajanja v petek, 30. julija, ob 18. uri v dvorani del Giubileo, Nabrežje III. Novembra 9 v Trstu. O umetniku bo spregovorila Jasna Merku.

Mali oglasi

ENOSOBNO STANOVANJE v stolpnici v centru Nove Gorice oddam za daljše obdobje; opremljeno, takoj vseljivo. Tel. št.: 346-6825988.

IŠČEM DELO kot oskrbovalka starejših oseb od 15. ure dalje. Tel. 335-6445419.

LESENA polkna (scuri) in okna v dobrem stanju: če jih rabite, pokličite tel. št.: 347-1407357 (ob uri večerje).

NA PROSEKU oddajamo v najem z avgustom opremljeno stanovanje (spalnica, dnevna soba, kuhinja, kopalnica, balkon, parkirišče in samostojno ogrevanje). Tel. št. 333-1129574.

ODDAM V NAJEM dvosobno stanovanje na Proseku. Tel. 320-1509155 v večernih urah.

PODARIM ČRNO-BELEGA MUCKA - tel. 349-0934409.

PRIPOROČENI iščem v najem stanovanje v Bazovici oz. na Opčinah in okolju ali v predelu nad novo univerzo. Mesečno do 400,00 evrov. Klicati ob večernih urah tel. št.: 347-5179383.

REPEN prodaja se novo zgrajeno hišo z vrtom, 175 kv.m., v fazi zaključitve. Tel. št.: 348-1204741.

SIMPATIČNO SIVO MUCKO podarimo ljubitelju živali. Tel. št.: 040-213701.

ŠOTUR francoske znamke racle, 3 x 4 m, 2 sobi, kuhinja, dnevna soba v dobrem stanju prodam za 150,00 evrov. Tel. št. 340 - 8640721.

Osmice

BORIS IN ARIELLA sta odprla osmico v Samatorci 14. Tel. 040-229199.

DRUŽINA KOŠUTA je odprla osmico, Križ 422. Toči belo in črno vino ter nudi domač prigrizek. Tel. št.: 040-220605.

DRUŽINA TERČON je odprla osmico v Mavhinhaj št. 42. Vabljeni. Tel. št.: 040-299450.

KMETIJA SLAVEC je v Mačkoljah št. 133 odprla osmico. Vabljeni!

LISJAK je odprl osmico na Kontovelu št. 292. Tel. št. 040-225305.

OSMICO sta odprla Grozdana in Edo v Repnu št. 18. Tel. 040 -327472.

STANKO je na Opčinah odprl osmico. Tel. 040 - 211454.

V MEDJI VASI št. 10 sta odprli osmico Mavrica in Sidonija. Tel. št. 040 - 208987.

V SALEŽU n'Puljh sta odprla osmico Just in Bojana. Vabljeni!

Prispevki

V spomin na Anico Cibic darujejo Gigko, Karla in Magda 30,00 evrov za KD Prosek Kontovel.

Namesto cvetja na grob Pavline Danev vd. Vecchiet daruje Marina Zampieri 25,00 evrov za KD Rovte Kolonkovec. V isti namen daruje Fabio Viola 20,00 evrov za KD Rovte Kolonkovec.

Namesto cvetja na grob Rose Koradin vd. Žerjal daruje Marina Zampieri 25,00 evrov za KD Rovte Kolonkovec. V isti namen daruje Fabio Viola 20,00 evrov za KD Rovte Kolonkovec.

V spomin na drago prijateljico Sonjo daruje Ankica 30,00 evrov za Sklad Mitja Čuk.

Popravek: Ob 10. obletnici smrti dragega Marija Briščika daruje sestra Karla z družino 50,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim NOB na Proseku.

V spomin na Anico Cibic vd. Starc darujeta Adriana in Rosana 20,00 evrov za KD Prosek Kontovel.

ČEDAD - VIDEM - Zaključna dneva Mittelfesta 2010

Nekrošius neobremenjeno in izvirno priredil roman Idiot Dostojevskega

Med odmevnejšimi dogodki tudi nastop »čarovnika« vokalne magije Bobbyja McFerrina - Naslednje leto o manjšinah?

Tudi Mittelfest 2010 je že za nami: v soboto in nedeljo se je v Čedadu in Vidmu zvrstilo več dogodkov, zanimivejše vam posredujemo v naslednjih zapisih. Sicer pa je 19. Mittelfest potekal v okrnjeni obliki in v bolj medlem tonu zaradi pomanjkanja sredstev, a tudi dovolj zanimivih ponudb, če izzamemo izstopajoči gledališki program s projektom Dostojevski. Danes bo vodstvo festivala predstavilo zaključni obračun, predsednik Devetaga pa je že v pozdravu občinstvu potrdil, da bo tudi v naslednje Čedad imel osrednjo vlogo. Predsednik dežele FJK Renzo Tondo pa je zagotovil podporo deželne uprave, čeprav z zmanjšanimi sredstvi. V pričakovanju podrobnejših informacij o 20. festivalu se že govori o jubilejni vezni temi, ki naj bi bila posvečena manjšinskim kulturam.

Kdo se boji Dostojevskega? Litovski režiser Eimuntas Nekrošius prav gotovo ne spada med šibkeje osebnosti, ki jih teža monumentalne miselne razsežnosti ruskega velikana zavira pri svobodnem ustvarjanju in je to jasno dokazal s predstavo Idiotas, ki je s svojim peturnim trajanjem in močnim režijskim pečatom bila eden od najbolj zanimivih dogodkov letošnjega Mittelfesta. Ponovitev predstave, ki je že zaživel v Italiji v ambientalni lokaciji Vile Adriana v Tivoliju, je v končni fazi privabila »strokovno« publiko, ki je med navdušenjem nekaterih in zmedenostjo drugih doživela primer živega gledališča za aktivne gledalce. Nekonvencionalnost značilnega sloga in nepredvidljivost v uprizarjanju določenih situacij sta angažirali občinstvo do take mere, da je nenavadno trajanje predstave bilo dejansko neobremenjujoči element, razbiranje umetniških spodbud in vsebinskih motivacij pa je gotovo terjalo nekaj več analitičnega truda. Ponotrjanji, emblematični roman Dostojevskega je zgodba o odpovedi pokvarjenosti družbe, o begu v nedolžnost

otroškega naivnega srca, v sočustvovanje, ki ne prenaša viharjev strasti. Tak je knez Miškin, ki z višine svoje razsvetljene, otroške »idiotskosti« ruši samoobrambe vseh, ki stopijo v stik z njim: muhaste Aglaje, ki ji ne uspe spoprijazniti se z lastnimi čustvi, predvsem pa pogubljene Nastasje, ki razume duševno veličino kneza in mu skuša ubežati, tudi preko zavestne smrti pod nožem strastnega Rogožina. Predstava v obrnjeni perspektivi uprizarja predvsem, kar se skriva za dogajanjem, skuša razkrivati mentalne dinamike oseb, jih prikazuje na področju dramaturgije in simbolične telesne izraznosti. Pripoved dobi tako skoraj surrealne poteze v dialogih, v komplementarnih ali tudi dodatnih -nepotrebnih gestikulacijah ali celo v klovnskih pantomimih, ki spremljajo besede in eksplicirajo misli. Prikazuje se tako svet nevrotičnih ljudi, ki jih pretvarja-

nje in sistematični beg pred iskrenostjo čustev spremenita v še bolj otročje »idiotie«. Nadrealne situacije z igralci v lesenem, frontalnem položaju, pridobijo bolj zaznavno čustveno dimenzijo, ko gre za konfrontacije treh protagonistov. Močne gledališke triptode nadgrajujejo simbolično pripoved v obeh primerih; v dvoboju pisem, s katerimi se Aglaja in Nastasja, »svetnica in grešnica«, odkrito soočata kot ljubezenski antagonistki, kot tudi v tragičnem krožnem teku Nastasje z zrcalom, s katerim jo je Miškin postavil pred lastno krhkostjo, kar je znajo bolj neznosno od trenutne bolečine, ki jo bo kmalu povzročil njen morilec.

Kostumi so približne stilizacije, scena ni opisna, temveč uporabna; igralci najdejo med razsutimi predmeti to, kar potrebujejo, vključno z velikim številom otroških posteljc z železnimi ograjami, ki bi služile bolj duševnemu bolniku kot otroku. Nekrošius ne ljubi Dostojevskega brezpogojno; v njem najde močne spodbude in se z njim konfrontira tako lucidno, da lahko tudi odkrito zasovraži in celo zasmehuje vse, kar je »nujno sakralnega« v ruski literaturi in kulturi, katere ne sprejme hieratične resnobnosti brez ugovorov. Prepričljivi igralci gledališča Meno Fortas so popolnoma predani tej poetiki brez sentimentalne poetičnosti, kjer papirnate barčice plujejo z neizpolnjenimi željami poraženih junakov, ki nimajo več dovolj poguma, da bi se po Dostojevskem spraševali, ali bo lepota rešila svet.

Rossana Paliaga

VIDEM - Giovanni da Udine

Bobby McFerrin glasbeni adut

Čarovnik vokalne magije Bobby McFerrin je bil adut vodje glasbene sekcije Mittelfesta Claudia Mansuttija, vrhunec programa, ki je s tem dogodkom pokazal željo po prekoračenju geografskih meja s prikazom stičnih točk med staro Evropo in svetom. McFerrin je namreč crossover umetnik, jazz glasbenik in pevec z nenavadnimi sposobnostmi in izredno tehnično pripravo, ki je pred skoraj tridesetimi leti posnel prvo ploščo v zgodovini jazza za solo-glas, je prejel deset nagrad grammy in ne upošteva žanrskih meja, saj se že več let ukvarja tudi z dirigiranjem.

Vstopnice niso pošle z rekordno hitrostjo, na koncu pa so sladokusci vokalnih improvizacijskih vragolij napolnili dvorano gledališča Giovanni da Udine. Na praznem odru so jih pričakovali glas, telo in mikrofona, vse, kar McFerrin potrebuje za koncert, ko se z bravuroznim sprehajanjem po štirih oktavah razpona in ritmičnim utripom beatboxa (oz. z imitacijo tolkal brez uporabe instrumentov) spremeni skoraj v polifonsko glasbilo. Pevec preide z improvizacijo od jazza do popa ali et-

no prizvokov v glasbeni igri, ki raziskuje možnosti glasbenega razvoja in prepletanja različnih glasov kot izziv pevca s samim seboj. V široki razsežnosti njegovih a cappella, ustvarjalnih vokalnih preobrazb so se zvrstili U2 uspešnica I still haven't found, optimistična I can see clearly Johnnyja Nasha, Beatlesova Blackbird, a tudi standard Sweet home Chicago in Ave Maria Charlesa Gounoda, s prostorom tudi za humor, na primer ko je imitiral motor avtomobila v pesmi Drive.

McFerrin se ne zapira sam vase, njegov koncert je namreč srečanje in glasbeni dialog s publiko, ki je stalno soudeležena pri izvajanju. S sproščenostjo in prijaznostjo anti-zvezdniške želje po prijateljskem stiku s svojimi oboževalci, jih pevec večkrat vabi na oder, ustvarja glasbene situacije za skupino pesalcev, spremlja petje prostovoljcev, ki si želijo dueta z njim, animira in spodbuja publiko, da bi ga spremljala med petjem, ob koncu pa izpolni osebne prošnje gledalcev z vrsto dodatkov, ki zaobjamejo Beatlese in Bacha, a tudi njegovo neizogibno uspešnico Don't worry be happy. (ROP)

Sicilska Kasandra v plesu

Sicilija v petdesetih letih prejšnjega stoletja: županova hči se zaljubi v brezposelne sovaščane, oče pa nasprotuje tej ljubezni, medtem ko sprejme poroko sina z bogato Američanko. Ženski sta si zelo različni in se sprva ne razumeata, potem pa se sprijateljita in Američanka si celo nadene črno ruto, da bi postala čim bolj podobna prebivalcem vasi svojega ljubljene. Nek dan se z Elvisovo glasbo prikaže kičasti Američan, ki nadleguje Američanko in jo skuša odpeljati s seboj, vaški brezposelni fant s plemenitim srcem pa jo brani. Američan se spet prikaže in pripelje s seboj televizor. Županova sestra skuša posvariti sovaščane pred nevarnostjo, saj je imela v spanju privide o nesrečnem razpletu te zgodbe, a vsi že buljijo v ekrane in so prepričani, da je dekle znorelo. Omamljeni vaščani zaspijo pred ekranom in Američanka medtem zbeži z Američanom. Zaročenec županove hčere odpotuje kot emigrant, ona pa mu ne sledi; ostane sama v rodni sicilski vasi in ugasne televizor. To ni snov sentimentalne televizijske nanizanke, temveč posodobljena različica starogrške zgodbe prerokinje Kasandre v predstavi koreografa Luciana Cannita po priredbi dela Christe Wolf, ki je v nedeljo zaključila program Mittelfesta. Predstava je uspešnica italijanskega koreografa, vodje baletnega ansambla gledališča Massimo v Palermu, ki je debitirala pred petnajstimi leti, a je tokrat prvič zaživila v izvedbi mladega ansambla Danzitalia z znano plesalko in subretko Rossello Brescia v naslovni vlogi. Televizor je v konceptu predstave sodobni trojanski konj, simbol uničenja kulture. Nositeljica proti-televizijskega sporočila je v tem primeru ravno plesalka, ki je zaslovela po televizijskih nastopih, kar pa ne predstavlja protislovje, saj je treba - kot je sama povedala - razlikovati med manj vrednimi in kakovostnimi televizijskimi produkcijami, obenem ker predstava ne pretrese moralnega čuta gledalca, kateremu se tragični lik Kasandre prikaže kot oddaljena metafora, medtem ko ga fokus dramaturgije vodi bolj v naivno nakazano smer sentimentalne zgodbe. V stereotipnem prikazu folklornega mediterana, ki koreografsko namiguje na muzikal, konvencije klasičnega in sodobnega baleta, se dokaj prepričljivo in z eksprezivnim nabojem kretata protagonistina Rossella Brescia in Alessandro Riga. Številna publika se je zbrala na Stolnem trgu predvsem zaradi njiju in je nagradila nastop z dolгим aplavzom. (ROP)

Madžarska plesna Arena

Sobotni večer se je na čedajskem prizorišču Mittelfesta sklenil s prikazom Srednje-evropskega plesnega teatra iz Budimpešte (Cedt), ki je zbranim na dvorišču cerkve sv. Franciška uprizoril Arena, ki je sad zamisli madžarske koreografije Eve Duda. Delo - ki je predstavilo raznoliko podobo borbe, kakor je ta potekala v rimskih amfiteatrir, kjer se je odvijala kruta igra med življenjem in smrtjo -, je po mnenju organizatorjev, zaradi vitalnosti, antikonformizma in neustrašljive gotovitosti, tudi neke vrste vitrina mladega sodobnega srednje-evropskega plesa. Predstava je postavila v ospredje nenehni boj (zunanj in notranji), ki označuje življenje posameznika. Prikaz pesalcev, ki je potekal v znamenju iskanja nenehnega estetskega učinka, je bil energičen in še predvsem telesen. Na odrskih deskah so se odvijali dvoboji, ki so prenašali sporočilo, da obstajajo v življenju zmagovalja in/ali porazi. V prvem delu so prevladovali bliskoviti in nespravljivi boji, v drugem pa »mehekši.« Prizorišče nastopa je bilo nadvse funkcionalno in dejansko brez predmetov. Prikaz, ki je zahteval od pesalcev izredno fizično kondicijo, je bil s tehničnega vidika malodane brezhiben. Če so se pesalci izkazali s skladnostjo gibov in plastičnostjo teles, ni pa prišel dovolj do izraza vsebinski vidik predstave. (Mch)

GLASBA - Na trgu

Izvirni balkanski jazz Martina Lubenova in njegove harmonike

Med »geniji Evrope,« katerim letošnji Mittelfest posveča svojo pozornost, zaseda vsekakor zavidljivo mesto harmonikar Martin Lubenov, ki je s svojo skupino Jazzta prasta (v bolgarščini: kar je obrnjeno na glavo) v soboto zvečer navdušil občinstvo, ki ga je prišlo poslušat na trg pred čedajsko stolnico. Koncert je nastal v sodelovanju s Folkestom 2010.

34-letni v Sofiji rojeni glasbeni virtuoz, ki spada med najboljše harmonikarje z balkanskega območja, je ponudil prisotnim v poslušanje spored, ki združuje balkansko in

cigansko glasbo s toni, ki pripadajo swingu, jazzu, novemu tangu in brazilski salsi. Igranje skupine - Stephan Thaler (bas), Aleksandar Ostojić (kitara) in Harald Tanschek (tolkala) - je bilo navidezno jazzovsko »zadržano,« dejansko pa prepojeno z eksperimentiranjem zvokov, ki izhajajo iz ljudske »poročne in pogrebne« glasbe, a se nato na lahkoten način razvijejo v navedene smeri. Lubenov je na koncertu dokazal vso svojo spretnost pri prehodu skozi različne stile. V njegovem vsekakor nekonvencionalnem igranju se srečujejo in prepletajo različne glasbene tradicije: avtor je namreč po preselitvi na Dunaj postal neke vrste »most« med glasbo tam živečih južnoslovanskih skupnosti in srednje-evropsko ljudsko glasbeno sceno. Rittem skladb, ki jih je Lubenov simpatično napovedoval z »naechste Kanzonette,« je bil radoživ, a hkrati srednje-evropsko melanholičen. Občinstvo je prisostvovalo enkratnim improvizacijam in solističnim nastopom, ki so poslušalcem včasih jemali sapo. Zanimivo je še predvsem to, da, dejstvu navkljub, da je Lubenov po formaciji jazzist, so njegove skladbe melodične. Člani benda so s svojim nastopom posredovali poslušalcem tudi precejšnje odmerke optimizma in humorja, ki so vsekakor dragoceni. Ob zaključku sre-

čanja in po toplem aplavzu je morda tudi zaradi tega občinstvo navalilo na glasbenike s prošnjo za avtograme. (Mch)

»Moški« monolog

Gledališki program festivala se je sklenil z monologom Gioco di mano (Igra roke), ki ga je podal mladi pripovedovalec Gabriele Di Luca (produkcija Carrozzzeria Orfeo; klavirska spremljava Daniel De Rossi). Delo, na osnovi izkušenj moških predstavnikov štirih generacij, govori o življenju, prijateljstvu, ljubezni, bolečini, religiji, o nezgodah in srečnih trenutkih rodbine, kateri Di Luca pripada. Z opisom prigod, komičnih in drugačnih situacij, kot so se ohranile v družinskem izročilu, je avtor vzpostavil stik s svojim rojstnim krajem in koreninami. Tekst, zgrajen v obliki pravljice, od časa do časa omenja samozadovoljevanje moških (od tod tudi naslov). (Mch)

AFGANISTAN - Največje neavtorizirano razkrije dokumentov v vojaški zgodovini

Tajni dokumenti na spletu razkrili slabšanje razmer

V njih naj bi bilo najti tudi dokaze o vojnih zločinih - Objavo obsodila Bela hiša in druge vlade

WASHINGTON/HAMBURG - Na svetovnem spletu se je v nedeljo pojavilo okoli 90.000, večinoma tajnih vojaških dokumentov, ki razkrivajo naraščajoč upor talibanov proti mednarodnim silam v Afganistanu (Isaf), zaveznikom pa naj bi se slabih devet let po začetku vojaških operacij v tej državi slabo pisalo.

Položaj v Afganistanu naj bi se glede na dokumente, ki jih je objavila spletna stran WikiLeaks, poslabšal predvsem na severu države, kjer so nameščeni nemški vojaki. Dokumenti tudi razkrivajo obstoj posebnih enot ameriške vojske za likvidacijo talibanskih voditeljev. Dokumente, ki zajemajo časovno obdobje od 2004 do 2009, so objavili nemška revija Die Spiegel, ameriški dnevnik New York Times in britanski Guardian.

Svetovalec ameriškega predsednika Baracka Obame, James Jones je že izrazil ogorčenje nad objavo. "ZDA najostreje obsojajo objavo tajnih podatkov tako s strani posameznikov kot organizacij, saj so s tem ogrožena življenja Američanov in njihovih zaveznikov ter nacionalna varnost," je dejal po poročanju nemške tiskovne agencije dpa.

Podobnega mnenja je bil tudi pakistanski veleposlanik v ZDA, ki je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP dejal, da je objava dokumentov, pri katerih gre za "neobdelana" poročila s terena, "neodgovorna". Objavo dokumentov so obsodili tudi v Londonu, afganistanska vlada pa je v prvem odzivu sporočila, da so "pretreseni", da pa večinoma ne gre za nove ugotovitve.

Ustanovitelj WikiLeaks, ki zbira tajne uradne dokumente na podlagi anonimnih virov, Julian Assange je nasprotnega mnenja in je za Spiegel dejal, da dokumenti razkrivajo "vsakodnevno nasilje in trpljenje v vojni, kar bo zagotovo vplivalo na spremembo mnenja o tem, kaj se dogaja v Afganistanu, tudi tistih ljudi, ki imajo politični in diplomatski vpliv". Dodal je, da so pred objavo preverili, ali bodo podrobnosti, ki so jih razkrili, dejansko ogrožale vojake in njihove zaveznike v Afganistanu.

Kot je po poročanju ameriške tiskovne agencije AP še dejal Assange, sam meni, da je med dokumenti, ki so jih objavili, najti dokaze o vojnih zločinih. Ob tem je Assange novinarjem v Londonu dejal, da je sodišče tisto, ki naj odloči, ali gre dejansko za zločine. Dodal je, da je moč objaviti dokumentov o vojni v Afganistanu primerjati z odprtjem arhivom tajne službe nekdanje Nemške demokratične republike Stasi.

Po poročanju AP gre tokrat za največje neavtorizirano razkrije dokumentov v vojaški zgodovini. Med objavljenimi dokumenti so tudi opisi operacij, ki jih je izvajala posebna enota, imenovana task force 373. Njeni pripadniki so imeli nalogo boj proti pomembnim upornikom in talibanskim voditeljem. Nekatere operacije so po poročanju AP glede na dokumente zahtevale nenamerne žrtve med afganistanskimi civilisti. Po poročanju britanskega časnika Guardian je na t. i. seznamu "ubij ali ujem" več kot 2000 pomembnih talibanov, prav na podlagi tega seznama pa so pripadniki posebnih enot izbirali svoje tarče.

New York Times je med drugim objavil, da dokumenti razkrivajo tudi bojazen Američanov, da sicer zavezniška pakistanska tajna služba v resnici pomaga afganistanskim upornikom.

Po navedbah dpa dokumenti "ponazarjajo in podrobno razkrivajo, zakaj so talibani potem, ko so ZDA doslej za vojno v Afganistanu porabile skoraj 300 milijard dolarjev, močnejši kot kdajkoli po letu 2001".

Po navedbah WikiLeaks so dokumente, ki so jih že označili kot Dnevnik vojne v Afganistanu, napisali vojaki in obveščevalci, v njih pa večinoma opisujejo smrtonosne vojaške operacije, v katerih so sodelovali ameriški vojaki. Dokumenti se ne nanašajo na glavne tajne operacije, v katerih so sodelovali Evropejci ali drugi pripadniki Isafa. (STA)

Dokumente so objavili ameriški dnevnik New York Times, britanski dnevnik Guardian in nemška revija Der Spiegel

ANSA

EVROPSKA UNIJA - V Bruslju sprejeli pomembne odločitve

Strožje sankcije proti Iranu, prva evropska diplomatska služba

BRUSELJ - Zunanji ministri Evropske unije so včeraj v Bruslju sprejeli strožje sankcije proti Iranu zaradi njegovih jedrskih dejavnosti. Te sankcije, ki veljajo za najstrožje doslej, se nanašajo na področja energije, trgovine, prometa in finančnega sektorja ter na ukrepanje proti posameznikom in podjetjem, povezanim z vlado.

Ministri so potrdili sankcije, ki jih je pred mesecem dni sprejel Varnostni svet ZN, obenem pa se so se odločili tudi za uvedbo dodatnih sankcij, imenovanih "spremljevalni ukrepi", ki jih je junija že potrdil vrh unije. Sankcije ZN se nanašajo na prepoved prodaje blaga, ki se uporablja za jedrsko proizvodnjo in raketni razvoj, ter predvidevajo možnost preiskave ladij, za katere se "utemeljno sumi", da bi lahko kršile ta embargo.

Dodatni ukrepi unije pa se nanašajo na sankcije na področju trgovine z blagom za dvojno uporabo - to se lahko uporablja tako za miroljubne namene kot na primer za terorizem - in no-

ve omejitve na področju trgovinskega zavarovanja.

Poleg tega ti ukrepi vključujejo zamrznitev premoženja dodatnim iranskim bankam ter druge omejitve v bančništvu in zavarovalništvu, sankcije v ladijskem in zračnem prometu ter prepoved novih vlaganj, povezanih z iranskimi nahajališči nafte in plina.

Obenem dodatne sankcije predvidevajo nove prepovedi podeljevanja vizumov iranskim državljanom in zamrznitev premoženja nekaterim najbolj vidnim institucijam režima v Teheranu.

EU želi s temi dodatnimi sankcijami pritisniti na iransko vlado, naj ustavi jedrske dejavnosti, kar od nje zahteva mednarodna skupnost. Ob tem v Bruslju poudarjajo, da je cilj teh sankcij spodbuditi Iran, naj se vrne k pogajanjem o jedrskem vprašanju. Večina ukrepov bo po navedbah virov pri EU začela veljati ob objavi v Uradnem listu EU, ki naj bi se zgodila še ta teden. Za nekatere druge pa morajo države člani-

ce izpeljati nacionalne zakonodajne stopke, kar naj bi trajalo nekaj tednov.

Države članice Evropske unije pa so včeraj v Bruslju sprejele formalno odločitev o vzpostavitvi prve evropske diplomatske službe. Gre za potrditev sklepa o organizaciji in delovanju službe, a njeno vzpostavljanje s tem še ni končano, saj je treba sprejeti še kadrovske in finančne uredbe. Cilj EU je, da bi služba "stala na nogah" do 1. decembra.

Visoka zunanja predstavnica unije Catherine Ashton, odgovorna za vzpostavitev službe, je ob tej priložnosti izrazila navdušenje, da je unija v "kratkih štirih mesecih" po predstavitvi njene prvega predloga prišla tako daleč. Zdaj se lahko po njenih besedah premakne še naprej na poti oblikovanja "sodobne, učinkovite in izrazito evropske službe 21. stoletja". Razlog za to službo je po mnenju Ashtonove očiten: z njo bo lahko unija bolje branila svoje interese in vrednote v svetu. (STA)

EU sprejela odločitev o začetku pogajanj z Islandijo

BRUSELJ - Države članice Evropske unije so včeraj v Bruslju sprejele odločitev o začetku pristopnih pogajanj z Islandijo. Uvodna medvladna konferenca bo danes, vendar bo to predvsem slovesno odprtje pogajanj, ne pa še dejanski pogovori. Odločitev o začetku pogajanj so sprejeli na Svetu za splošne zadeve, v okviru katerega se sestajajo ministri za evropske zadeve oziroma zunanji ministri. Ta je potrdil pogajalski okvir za Islandijo, ki ga je pripravila Evropska komisija. Za zdaj sicer še ne gre za konkretna pogajanja ali odpiranje pogajalskih poglavij. Islandija mora namreč najprej skozi proces screeninga, v okviru katerega bo z EU primerjalno analizirala evropski pravni red in svojo zakonodajo. Šele na koncu tega procesa bo jasno, pri koliko poglavjih se bo Islandija še morala pogajati z EU. Poglavij, iz katerih so sestavljena pristopna pogajanja, naj bi bilo tudi za Islandijo toliko kot pri Hrvaški in Turčiji, torej 35.

Nekdanjemu vodji zopora Rdečih Kmerov 35 let ječe

PHNOM PENH - Posebno sodišče ZN v Kambodži je nekdanjega vodjo zopora Rdečih Kmerov Kaing Guek Eava, bolj znanega po vzdevu Duch, včeraj obsodilo na 35 let zopora. Predsednik sodišča Nil Nonn je ob razglasitvi razsodbe pojasnil, da bo Duch v zaporu še 19 let, saj je 11 let že preživel za zapahi, pet let pa so mu oprostili, ker je bil nezakonito pridržan.

Posebno sodišče za zločine nekdanjega režima Rdečih Kmerov med letoma 1975 in 1979 je v svoji prvi razsodbi Dutcha obsodilo zaradi storjenih zločinov proti človečnosti in hudih kršitev Ženevskih konvencij. Sodnik je ob tem sicer pojasnil, da ni dokazov, da je Duch koga osebnostno mučil. V zaporu Tuol Sleng v Phnom Penhu, ki ga je vodil Duch, je bilo ubitih okoli 15.000 ljudi. Danes 67-letni Duch je prevzel odgovornost za svoja dejanja in svojce žrtev prosil za odpuščanje.

Izrael ne bo podaljšal zamrznitve gradnje naselbin

JERUZALEM - Izraelski premier Benjamin Netanjahu je včeraj izjavil, da Izrael ne bo podaljšal 10-mesečne zamrznitve gradnje judovskih naselbin na Zahodnem bregu, ki se izteče konec septembra. Obenem je Palestincem očital, da zavlačujejo z začetkom neposrednih pogajanj, kar pa je palestinski predsednik Mahmud Abas že zavrnil. Netanjahu je na zasедanju odbora za zunanje zadeve in obrambo kneseta poudaril, da je izraelska vlada zamrznitev gradnje judovskih naselbin uvedla, da bi Palestince lažje prepričali, naj sedejo za skupno pogajalsko mizo in začnejo neposredne pogovore namesto pogajanj prek ameriškega posrednika Georgea Mitchella. (STA)

NEMČIJA - Med 19 žrtvami tudi Italijanka Giulia Minola iz Brescie

Vse več očitkov o varnostnih napakah na sobotni tragični Paradi ljubezni

Giulia Minola

DUISBURG - Nemški mediji vse glasneje poročajo o resnih in številnih napakah pri zagotavljanju varnosti sobotne Parade ljubezni v nemškem Duisburgu. Prav te naj bi zakrivilo množični stampeo, v katerem je umrlo 19 ljudi, več sto pa je bilo ranjenih. Tudi nemško tožilstvo preiskuje možnosti vložiti obtožnice zaradi uboja iz malomarnosti.

Tragedija se je zgodila ob vходу v predor, ki je vodil na prizorišče zabave na nekdanji železniški postaji, kjer se je zbralo približno 1,4 milijona ljudi. Panika je zavladala, ko se je v predoru in okoli njega nagnetlo preveč ljudi. Nekatere je množica potepala do smrti, drugi pa naj bi se ponesrečili, ko so skušali v strahu preplezati visoko železno ograjo ob vходу v predor.

Interni dokumenti prirediteljev dogodka, ki jih je včeraj na svoji spletni strani objavil nemški Spiegel, kažejo, da je bila nekdanja železniška postaja kot prizorišče parade odobrena le za največ 250.000 udeležencev. Poleg tega naj bi dokument, ki so ga izdale mestne oblasti v Duisburgu, nakazoval, da so bili priredi-

telji izvezti iz standardnih pravil o minimalni širini in številu zaslinih izhodov ter glede požarne obrambe.

Vodja sindikata nemške policije Rainer Wendt je organizatorje in mestne oblasti že obtožil, da so v želji po zmanjšanju stroškov varčevali pri varnostnih ukrepih. Kot primer je za nemški javni radio ARD navedel, da ni bilo video nadzora, ki bi moral omogočiti hitrejše posredovanje in preprečiti tragedijo takšnih razsežnosti.

Državno tožilstvo v Duisburgu nadaljuje preiskavo okoliščin, ki so vodile v smrt 19 ljudi, preučuje izjave prič in analizira dokumentacijo, povezano s Parado ljubezni. Tiskovni predstavnik tožilstva Rolf Haferkamp je za ameriško tiskovno agencijo AP povedal, da ni izključena niti možnost uboja iz malomarnosti, vendar preiskava zaenkrat ni uperjena proti nikomur konkretnemu, temveč proti neznanim osebam.

Na dejstvo, da opuščena železniška postaja ni primerno prizorišče za tovrsten dogodek, tudi zato, ker so morali udeleženci do tja priti po predoru, naj bi že pred

sobotno parado mestne oblasti opozarjali gasilci in policisti, še piše dpa in dodaja, da se je sicer večji del kritik osredotočil na to, da je v času nesreče deloval le en vhod in en izhod.

Župan Duisburga Adolf Sauerland je za radio WDR sporočil, da bo mesto pripravilo žalno slovesnost za žrtvami parade ter odprlo žalno knjigo. V luči ostrih kritik je zatrdil, da se vprašanju morebitne osebne odgovornosti za nesrečo ne bo izmikal. "Ko bomo vedeli, kaj se je zgodilo, si bomo postavili vprašanje glede odgovornosti," je dejal.

Župana so sicer v nedeljo fizično napadli žalujoči, ki so v soboto izgubili svoje bližnje. Kot piše časnik Bild, je bil izžvižgan, ozmerjan, nek moški pa je vanj vrغل blato, tako da so morali posredovati županovi varnostniki. Glede tega incidenta je Sauerland dejal, da ga razume, saj so žalujoče premagala čustva.

Med 19 smrtnimi žrtvami sobotne nesreče so štirje tujci, Italijanka, Nizozemec, Avstralka in Kitajec. Italijanka je 21-letna Giulia Minola iz Brescie. (STA)

GORICA - Gradbena dela na Travniku

Položili zadnji kamen, cesta prevozna od petka

V prihodnjih dneh bodo namestili tudi drogove javne razsvetljave in usposobili vodnjak pred prefekturo

Včeraj so končali s tlakovanjem ceste pred cerkvijo sv. Ignacija v Gorici. Dejstva, da so se po treh letih od odprtja gradbišča gradbena dela na Travniku končno zaključila, so se včeraj veselili vodja del Vittorio Ranalletta, ki je nazdravil z delavci, in goriški župan Ettore Romoli, kateremu so prepustili čast, da je položil zadnji kamen. »Bolje pozno, kot nikdar,« je komentiral župan, ob katerem so na Travniku prišli tudi vodja tehničnih uradov Ignazio Spanò in drugi tehniki, ki so po bliže sledili delom na Travniku.

Cesta pred cerkvijo sv. Ignacija, je povedal Vittorio Ranalletta, bo do petka odprta samo za pešce in kolesarje; danes bodo delavci podjetja ICI Coop iz Ronk odstranili kupe peska, kamnitih ploščic in pregrad, v petek popoldne, zagotavlja vodja del, pa bo cesta po petih mesecih ponovno prevozna tudi za avtomobile. »Prihodnji teden načrtujemo tudi postavitev drogov za razsvetljavo. Le-teh bo štirinajst. Sedem izmed teh smo na novo skovali, uporabili pa smo star kalup,« je povedal Ranalletta, po katerem si bodo v kratkem priskrbeli tudi težko kovinsko verigo, ki jo bodo pritrdili na kamnite odričnice, ki so jih postavili pred palačo goriške prefekture.

V nekaj dneh bo po besedah Ranallette pred prefekturo začel delovati tudi vodnjak podolgovate oblike - njegovo ureditev so zaupali štandreskemu podjetju Mucci -, ki naj bi simbolno spominjal na nekdanji graben pod mestnim obzidjem. »Čakamo le še na usposobitev sistema za kroženje vode,« je povedal Ranalletta. Ko bodo še zadnje malenkosti nared, bo goriška občina poskrbela še za namestitve klopi, cvetličnih korit in drugih elementov urbane opreme. »Le-te smo že nabavili,« je povedal župan Ettore Romoli in pristavil, da bo urbana oprema na Travniku podobna tisti, ki so jo že postavili v Ulici Garibaldi in drugod.

Predvidoma jeseni pa se bodo začela še dela v predoru Bombi. Izvajalca tega sklopa del, ki je vreden 2.690.000 evrov in v katerega je vključena tudi izgradnja strukture za vzpenjačo ter stopnišča, ki bo omogočalo pešcem dostop s Travnika na goriški grad, bodo izbrali v kratkem. Jutri bo namreč zapadel rok za vložitev ponudb, ki jih bo komisija tehničnih uradov preučila v petek.

Romoli polaga zadnji kamen na cestišču med Travnikom in Ulico Carducci

BUMBACA

SOVODNJE - Nesreča na Prvomajski ulici

Pet ranjenih

Vpletena sta bila dva avtomobila - Vzrok po vsej verjetnosti izsiljena prednost

Pet ranjenih in dva poškodovana avtomobila. To je obračun prometne nesreče, ki se je zgodila v nedeljo zvečer v Sovodnjih, kjer sta po vsej verjetnosti zaradi izsiljene prednosti - trčila avta Ford fusion in Ford focus. Nesreča se je pripetila okrog 20.10 na križišču med Prvomajsko ulico ter ulicama Klanec in Potok.

Avtomobil Ford fusion, za volanom katerega je sedel 20-letni D.M. iz Gorice, je iz Ulice Klanec pripeljal na Prvomajsko, v tistem trenutku pa je po glavni cesti v smeri iz Gorice proti Zagraju peljal av-

tomobil Ford focus, v katerem so bile štiri osebe. Za volanom je sedel 31-letni D.M. iz Sovodenj, ob njem pa so bili še njegova 23-letna sestra N.M., 47-letni M.M. in 33-letni D.P. iz Gorice.

Trčenje je bilo silovito in na avtomobilih je nastala velika gmotna škoda. Na kraju je kmalu posredovala rešilna služba 118, ki je vpletene osebe prepeljala na oddelek za prvo pomoč goriške bolnišnice. Voznika in potniki niso utrpeli hujših poškodb. V Sovodnje je prišla še patrulja goriškega poveljstva prometne policije, ki je izvedla meritve.

TRŽIČ

Pretepel ga je zaradi natakariče

Ni hotel, da bi se 22-letni Tržičan pogovarjal z natakaričo, ki je njegova punca, zato pa ga je pretepel. Dogodek se je pripetil pred novim barom v Ulici Sant'Ambrogio v Tržiču. Domačin se je v baru pogovarjal z natakaričo, toda mladenič po rodu z juga Italije mu je zažugal, naj tega ne počne. Tržičan je odšel in se vrnil nekaj dni kasneje s prijateljem in prijateljico; ponovno se je pogovarjal z natakaričo, zato pa je mladeniču z juga Italije prekipelo. Pred barom ga je počakal z dvema prijateljema in ga pretepel. Tržičan je utrpel razne poškodbe, nasilni napad pa je prijavil silam javnega reda.

TRŽIČ - Poskus kraje

Optiko je rešila »megla«

V trgovini »Vista Più« v Ulici Colombo v Tržiču je prejšnjo noč že tretjič prišlo do poskusa tatvine. Če je tatvom ob koncu maja prekrizal načrte sosed, ki je poklical sile javnega reda, je tokrat tatvino preprečila »megla«. Upravitelj je namreč opremil trgovino s protivlomnim alarmnim sistemom, ki v trenutku napolni prostor z umetno meglo tako, da vlomilci ne vidijo pred sabo niti centimeter in izgubijo orientacijo.

To se je zgodilo tudi tatvom, ki so včeraj ponoči noč vstopili v prodajne prostore v Ulici Colombo. Protivlomna naprava, ki jo izdelujejo na Danskem, je takoj zaznala prisotnost tujcev, zato se je trgovina v trenutku napolnila z gostim belim dimom. Tatvom ni preostalo drugega, kot da so takoj pobegnili, saj so nekaj minut kasneje na kraj prišli nadzorniki Italpol-a in sile javnega reda, ki so začele preiskavo.

Optiko »Vista Più« so tatovi zadnjič obiskali konec maja. Šlo je za srbska državljana, ki sta nameravala odnesti okrog 100.000 evrov vredno blago. 35-letni moški, ki so mu v preteklosti že sodili zaradi kraje, in 23-letni mladenič sta okrog 1.30 ponoči vlomila v prodajne prostore s tem, da sta vhodna vrata razbila z debelo palico. Pripravljena sta bila na beg s 650 očali, kar pa so jima preprečili karabinjerji tržiškega poveljstva, ki so jih s telefonskim klicem obvestili, da se v bližini trgovine v Ulici Colombo mudijo »sumljive« osebe. Patrulja karabinjerjev tržiškega poveljstva je nemudoma posredovala na kraju. Ko sta 35-letnik in 23-letnik zagledala karabinjerje, sta se takoj znebila blaga in skušala pobegniti. Tatova se nista zlepa vdala silam javnega reda, ki so ju uspele aretirati šele nekaj ur nekaj ur kasneje. Srbska državljana sta se upirala, med prerivanjem pa si je eden izmed karabinjerjev z razbitinami steklenih vrat tudi ranil desno roko. Karabinjerji so naposled le ujeli tatova, ki so ju odvedli v goriški zapor v Ulici Barzellini. Več sreče pa so imeli tatovi, ki so v trgovino »Vista Più« vlomili aprila 2009, ko so ukradli približno 500 parov očal.

GORICA - Univerza

Agostinis odstopil

Enrico Agostinis ni več predsednik konzorcija za razvoj goriškega univerzitetnega pola. Njegov odstop je bil nekaj mesecev nazaj, saj so v prejšnjih tednih odstopili ostali člani upravnega sveta Marco Grusovin, Raffaele Fratepietro in Simone Gaggiadi. Nesoglasja med ustanovami, ki so ustanovile konzorcij - goriško pokrajino, občino Gorica in Fundacijo Goriške hranilnice - ter Agostinisom so prišla na dan pred nekaj meseci, sode pa je izzbila dno novica o izgubi priložnosti za financiranje projekta Relia. Na to je opozoril občinski svetnik Demokratske stranke Marco Rota, ki je odkril, da je bil zaradi napake v dokumentaciji projekt, v okviru katerega bi morali na Goriškem ustvariti mrežo laboratorijev za protipotesno inženirstvo, izključen iz razpisa. Agostinis, ki je bil na mesto predsednika imenovan pred šestnajstimi meseci, je odstop ponudil v soboto. Ime njegovega naslednika še ni znano.

GORICA - Zaposleni v gradeškem zavodu Ospizio marino na sindikalnem srečanju

Zahtevajo čim prejšnje odprtje

Stečajni komisar Gabriele Zilli vložil na goriško sodišče zahtevo po preklicu odredbe o zasegu gradeškega poslopja

Na goriškem sedežu zavoda Ospizio Marino v Ulici Rismondo so se včeraj na sindikalnem srečanju zbrali zaposleni v ustanovi, ki so zaskrbljeni za svojo delovno mesto. Tožilstvo je namreč zaradi okvare na sistemu za klimatizacijo 17. julija odredilo izpraznitev gradeškega zavoda - 72 gostov hospica so morali preseliti drugam - in zaseglo poslopje. Skoro istočasno s včerajšnjim zasедanjem zaposlenih - le teh je skupno 66 - je na goriškem sodišču Gabriele Zilli, ki je bil do 15. julija izredni komisar fundacije Ospizio Marino, zdaj pa z Doretto Cescon in Paolo Ferraris opravlja funkcijo stečajnega komisarja, vložil zahtevo po preklicu odredbe o zasegi poslopja. Sodniki naj bi se o zahtevi izrekli že danes, v kolikor ne bo prišlo do pozitivnih premikov, pa naj bi se zaposleni v gradeškem zavodu v četrtek, 29. julija, zbrali na protestnem shodu pred goriškim sodiščem. Sindikalisti upajo, da bo hospic čim prej ponovno odprl svoja vrata, po drugi strani pa pojasnjujejo, da naj bi se za upravljanje zavoda zanimala ustanova Casa di cura città di Udine.

Za čim prejšnje odprtje strukture se je v prejšnjih dneh zavzelo več krajevnih upraviteljev, včeraj pa je deželni svetnik Demokratske stranke Franco Brussa pozval deželo, naj v začasno upravljanje gradeškega zavoda vključi občino Gračež in goriško pokrajino. Brussa je v svojem sve-tiškem vprašanju predsedniku dežele Renzu Tondou podaril, da celotna zadeva najbolj oškoduje goste hospica in seveda njegove zaposlene.

Sindikalno zasédanje zaposlenih na goriškem sedežu ustanove Ospizio marino

BUMBACA

NOVA GORICA - Obnavljajo objekt med Prvomajsko in Erjavčevo ulico

Muslimanska molilnica sproža različne odmeve

Müllner: »Bodo morali krajani sprejeti novo vero?« Brulc: »Potrebna razumevanje in strpnost«

Pred mesecem dni so stanovanca t.i. železničarskih blokov na Prvomajski in Erjavčevi ulici opazili, da se manjši objekt v bližini njihovih stanovanj obnavlja, na uho jim je prišlo tudi, da ga je odkupila muslimanska verska skupnost, ki naj bi v njem prirejala verske obrede. Novica je sprožila med nekaterimi stanovalci negotovost, saj na tistem območju po njihovih besedah naj ne bi bilo dovolj parkirnih mest za takšno dejavnost, zamejijo pa tudi, da jih nihče o tem ni obvestil ali karkoli vprašal. V imenu stanovanca se je na novogoriškem mestnem svetu oglašil tudi svetnik Miran Müllner (SNS) in na ustrezne službe ter župana naslovil kup vprašanj, ki naj bi se porajala okoliškim prebivalcem. Pred dnevi je odprto pismo o tem naslovil še na predsednika novogoriške krajevne skupnosti.

V objektu na stičišču Erjavčeve in Prvomajske ulice je bila v preteklosti že ribarnica, mesnica, trgovina, nazadnje pa so ga uporabljali za skladišče. Na stavbi potekajo obnovitvena dela, kot kaže urejajo fasado. »Da bi nas vsaj kdo kaj vprašal ali obvestil, kaj nameravajo tukaj imeti,« pove stanovalec enega od dveh stanovanjskih blokov, ki obdajata objekt. »Ne vem, kam mislijo parkirati, tukaj še za nas ni urejenih parkirišč. Obljubljali so nam asfalt, pa je vse ostalo tako, kot vidite,« reče drugi in kaže na z gramozom prekrito površino. Tretji jima s kimanjem pritruje. Med pogovorom dobim občutek, da jih še najbolj moti to, da je njihova soseska zanemarjena, pozabljena, da se ne na občini ne na ustreznih inspekcijah ne zganejo, kljub temu, da imajo tako rekoč na dvorišču že 15 let parkiran s travo obrasel kamion, nekoč predelan v improvizirano trgovino, da jim niso asfaltirali parkirišč. »Blizina meje, ja, kar pogledajte, kaj najprej vidijo tujci, ko pridejo čez mejo,« pritegnejo ob moji opazki.

Svetnik Müllner je o namenih muslimanske skupnosti pisno obvestil tudi predsednika novogoriške krajevne skupnosti Otona Mozetiča. V pismu opisuje razočaranje prebivalcev, ki da so se neuspešno obrnili tudi že na župana Mirka Brulca, v nadaljevanju pa je nanizal kup vprašanj, povezanih z verskimi obredi, ki naj bi se odvijali v objektu, in s tem, kako bo vse skupaj motilo okoliške prebivalce. Svetnik sprašuje celo naslednje: »Ali boste stanovalce v času verskih obredov umaknili iz območja ali pa bodo morali enostavno sprejeti novo vero?«

Ko smo Mozetiča vprašali, kakšno vlogo sploh ima pri vsem tem krajevna skupnost in kako bodo odreagirali, nam je pojasnil: »Svetnikov dopis smo prejeli, ker pa so ravno dopust, si bomo na svetu krajevne skupnosti vzeli kakšen teden dni časa, za premislek o tem, kako in če bomo reagirali. Zaenkrat krajevna skupnost nima osnove za kakšno reakcijo: tam se pač stavba obnavlja in to je to. Vse ostalo okrog tega je še nedorečeno. Menim pa, da imajo pripadniki različnih veroizpovedi pravico, da se srečujejo, seveda, če to poteka v zakonskih okvirih in da ne motijo sosedov. Pričakoval bi sicer, da bi verska skupnost o svojih namereh obvestila okolico oz. da bi zadevo ustrezno prijavila.« Mozetič je še povedal, da se je kot predsednik krajevne skupnosti na upravni enoti, ki izdaja tovrstna dovoljenja, prepričal, da za omenjeno zgradbo ni bila vložena vloga za izdajo gradbenega dovoljenja, kar bi bilo potrebno v primeru, če bi investitor, v tem primeru muslimanska skupnost, hotela spremeniti namembnost objekta. Če pa se uradno ne registrirajo in se v stavbi dobivajo neformalno, tega niti ne potrebujejo.

O vsej zadevi smo povprašali tudi novogoriškega župana, saj je svetnik

Objekt med Prvomajsko in Erjavčevo ulico naj bi odkupila muslimanska verska skupnost

FOTO K.M.

kovega pisma razbrati očitke, da krajanim, ki so se obrnili nanj, ni odgovoril. »Pred mesecem in pol se je pri meni oglašil gospod mufti s prošnjo, če bi lahko v občini našli prostor, kjer bi lahko opravljali verske obrede in imeli ob sobotah pouk. Povedal sem mu, da v občini ni na voljo prostorov, razen če se dogovori s

kom, ki bi jim ga odstopil. Očitno se je prostor dobil in odločili so se za nakup in ni razloga, da bi jim to preprečevali,« pojasnjuje župan. »Seveda je nujno potrebno razumeti naše okolje: pri nas živijo muslimani, pravoslavci, katoliki, ateisti, v tem smislu smo tudi poslovilno dvorano na našem pokopališču uredili tako,

da je v njej lahko pogrebna slovesnost za pripadnike raznih religij. Smo v Evropi in Nova Gorica je del nje. Prepričan sem, da ne bo moteče za krajane in da bomo s strpnostjo in razumevanjem lahko sprejeli tudi to skupino ljudi, ki živijo tu pri nas,« še dodaja Brulc.

Katja Munih

PEVMA - Na praznovanju vaše zavetnice sv. Ane

Rock in pritrkovanje

V soboto nastopile skupine The Maff, Evil Kevil in Turn Around, v nedeljo maša in procesija po vasi

GORICA Brandolin zahteva izhod pri Fari

Deželni svetnik Demokratske stranke Giorgio Brandolin je vložil svetniško vprašanje v zvezi z avtocesto Gorica-Vileš. Predsednik dežele Renzo Tonda je vprašal, na podlagi katere dokumentacije so črtali iz načrta za avtocesto izhod pri Fari. Deželni odbornik Riccardo Riccardi je namreč svojčas dejal, da so izhod pri Fari črtali na podlagi zahtev predsednika pokrajine Enrica Gherghette in bivšega deželne ga odbornika Lodovica Sonega, zdaj pa Brandolin sprašuje, ali bi ga bilo mogoče spet vključiti v načrt. »Izhod v Fari bi koristil številnim prebivalcem goriške pokrajine,« pravi Brandolin.

Kljub ohladitvi, ki jo je v soboto popoldne povzročilo kratkotrajno neurje, je rock koncert v Pevmi dobro uspel. Upali bi si celo trditi, da je po prisotnosti publike bila sobotna glasbena prireditev ena najboljše obiskanih v zadnjih letih, za kar nedvomno nosijo zaslugi mladi domačini, ki so se zelo potrudili za pripravo zahtevnega štiridnevnega praznika. Napovedovalka Martina Cumin, sicer predstavnica domačega krajevnega sveta, je opozorila, da ob praznovanju sv. Ane priporoča, da se dvajset let, spleh pa so prve rock ansamble v Pevmi in okolici ustanovili že v zgodnjih šestdesetih letih, ki so veljala za prelomnico v pristopu in pojmovanju lahke glasbe.

Sobotni večer so razživali bendi The Maff, Turn Around iz Vrtojbe in Evil Kevil, ki ga sestavljajo glasbeniki iz Livka in iz Benečije. Skupina The Maff je že več let stalni gost pevmskih večerov in poleg glasbenih užitkov pomaga tudi pri pripravi vsega, kar tovrstna glasbena prireditev zahteva. Pri skupini Evil Kevil gre za livško-beneško navezo, ki je prijetno

Skupina Turn Around na sobotnem koncertu (levo); nedeljska procesija po vasi (desno)

VIP, BUMBACA

presenetila z dovršenimi priredbami znanih skupin, kot so Led Zeppelin, Deep Purple in Pink Floyd. Skupine ansamble Evil Kevil (če naslov skupine preberemo proti nazaj dobimo Livek Live) je priklical tudi ljubitelje rocka iz Benečije in srednjega Posočja.

Turn Around Band je doma iz Vrtojbe, združuje pa glasbenike, ki prihajajo s celotnega Goriškega in tudi iz zamejstva. Skupina je izbrala pot funky bluesa, groove in sorodnih zvrsti, ki so jih fantje in odlična pevka Mojca Velikajne izvrstno interpretirali. Tudi ta skupina, ki obožuje glasbo Billa Whitera, Stevija Wonderja, Beatlesov, Marvinina Gaya in Blues Brothersov, je v Pevmo priklicala veliko svojih

privrženec. Večer je zaključila skupina The Maff in dokazala vse znanje, ki si ga je v dobrem desetletju nastopanja nabrala na koncertih, festivalih in žurijah vseh vrst.

Nedelja je bila namenjena slavnostni maši in tradicionalni procesiji po vasi. Slavnostni pečat dogodku je dalo tudi pritrkovanje, ki mu v vaseh na desnem bregu Soče pravijo »natikavanje« in ima v teh krajih dolgoletno tradicijo. Izkazala se je zlasti skupina mladih, ki je dokazala dobro znanje pri ritmičnem rokovanju zvonovi. Verskemu obredu je sledila družabnost z dobrotami, ki so jih pripravile domače žene. Z odličnim vinom pa so postregli priznani vinogradniki z Oslavja. (vip)

Jaz in ti...
in Primorski

Z DNEVNIKOM NA DOPUST

Bralce in naročnike, ki se odpravljajo na dopust, vabimo, da se naročijo na spletno izdajo časopisa. Primorski dnevnik vas bo s svojimi vestmi v živo spremljal, kamorkoli vas bo popeljala poletje.

Trimesečna naročnina: 55 evrov
Naročnina za 30 dostopov: 30 evrov

Več na naši spletni strani:
www.primorski.eu

Primorski
dnevnik

GORICA - Ob 50-letnici smrti pedagoga in glasbenika

V Podturnu poklon Emilu Komelu s predstavitevijo knjige in razstavo

Emil Komel je bil goriški Slovenec, glasbenik, pedagog, skladatelj, dirigent in organist, ki je svojemu mestu in glasbi posvetil življenje. Bil je protagonist goriške glasbene scene šest desetletij, poznan po celotni deželi, tako med Slovenci kot med Furlani in Italijani, saj je vodil cerkvene zборе po širši Goriški in zanje tudi pisal skladbe.

Poučeval je na šoli Pevskega in glasbenega društva od »zlatega obdobja«, ko je bil sedež te pomembne ustanove v Trgovskem domu, pa vse do njegove zaprtja leta 1954, ko je imela šola po dveh svetovnih vojnah in fašističnemu razdejanju v drugem povojnem obdobju svoje prostore na Kornu in je bil med učenci tudi bodoči dirigent Anton Nanut. Emil Komel pa je poučeval tudi pri Uršulinkah in Notredamkah, v Malem in Centralnem semenišču, v Alojzijevešču, na slovenski gimnaziji, ki so jo odpri leta 1944 pod nemško upravo, na slovenskem učiteljskišču, na Filejevi orglarski šoli na Placuti. Na svojem domu na Placuti je sprejemal mlade glasbenike na privatnih lekcijah. V travniški cerkvi je orglal od otroštva pa skoraj do zadnjih dni svojega življenja. Tu je vodil slovenski in italijanski zbor, pevce je usposabljal tudi pri kapucinih, na Placuti, v Pevmi, Podgori in pa več kot štiri desetletja v Podturnu (1902-1948).

14. avgusta poteče 50 let od njegove smrti. In ravno skupnost iz Podturna si je zamislila niz pobud, da bi obeležila obletnico glasbenika, ki je tudi v tem mestnem predelu pustil globoko sled.

V sredo, 4. avgusta, ob 18. uri, bodo v središču Incontro v Podturnu predstavili knjigo, ki so jo uredili Vanni Feresin, Erika Jazbar, Silvan Krševan in Laura Madriz in je izšla pri Centru za vrednotenje ljudskih tradicij; v njej so zbrani zapisi omenjenih avtorjev-urednikov, ki zaobjemajo različne aspekte Komelovega življenja in dela; pa tudi o slovenski glasbeni šoli, ki je po njem poimenovana in o notnih rokopisih, ki jih hranijo pri domačem cerkvenem pevskem zboru in so jih pred kratkim restavrirali. Emil Komel na njih nastopa zelo pogosto, saj je za omenjeni

Emil Komel med pisanjem (zgoraj); njegov nagrobni kamen na glavnem goriškem pokopališču

zbor, kot za vse sredine, v katerih je deloval, pogosto pisal skladbe in bil glavna duša glasbenega dogajanja.

Ob priložnosti bodo v dvorani Incontro odpri tudi razstavo o omenjenih notnih zapisih, ki bo ostala na ogled vse do velikega šmarna, ko prireajo v mestni četrti znano šagro, ki jo obišče

na tisoče ljudi. Na dan obletnice, in sicer 14. avgusta, ob 18. uri, bo prof. Alessandro Arbo predaval o Emilu Komelu in o sakralni glasbi njegovega časa; sledila bo maša zadušnica, ki jo bo obogatilo zborovsko petje, pevci pa bodo učno osebje Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel.

GORICA - Amidei Pester festivalski dan v pričakovanju na Guédiguiana

Gorica je na trnih v pričakovanju velikega dogodka, ki bo jutri potekal v okviru festivala Amidei, v okviru katerega bodo gostili francoskega režiserja in scenarista Roberta Guédiguiana, letošnjega dobitnika nagrade za avtorsko delo. Danes ob 10.30 bodo v Hiši filma predstavili film »A Midsummer Night's Dream« iz leta 1935 režiserjev Williama Dieterlea, Maxa Reinhardta in Ota Premingera, opolnoči pa bo na vrsti Premingerov »Vertigine« iz leta 1944. S tema projekcijama se zaključuje niz posvečen nacističnemu filmu, ki ga je goriški kritik Ugo Casiraghi zelo razčlenjeno analiziral.

Ob 14. uri bodo prevajali film »Il sorpasso« Dina Risija, katerega scenarij sta poleg režiserja samega podpisala še Scola in Maccari. Ob 16. uri se bo pričelo predvajanje filma »Comizi de d'Amore« Piera Paola Pasolinija, sledil bo kratkometražec Alfreda Leonardija »Se l'inconscio si ribella«. Popoldanski niz se zaključuje ob 18. uri, ko bo na sporedu okrogla miza o scenarijih šestdesetih let. Ob 18.30 bodo v pokrajinski mediateki na Travniku predstavili mednarodni projekt dolgometažnega filma Ruth Borgobello »The Space Between«, ki ga ravnokar snemajo med Avstralijo in Furlanijo s Claudiom Santamaro v nosilni vlogi. Avtorica bo uvedla tudi večerni program v parku Coronini z začetkom ob 21. uri, ko bodo predvajali kratkometražec »The Gift« in celovečerni film »La prima cosa bella« Paola Virzija. Ob tej priložnosti prihaja v goste tudi glavni igralec Sergio Albelli, ki je prejel že celo vrsto Donatellovih Davidov in drugih prestižnih nagrad. Festival se nocoj zaključuje s poklonom pred kratkim preminulemu vinjetistu Furiu Scarpelliju. Ob 22. uri bo v Hiši filma na ogled njegova uspešnica »Tutti a casa«. (td)

Uhajal plin

Zaradi uhajanja plina in posledično zaradi popravil okvare na plinskem omrežju bo Ulica Vittorio Veneto v Gorici za nekaj dni enosmerna. Občinski redarji bodo namestili semafor, tako da bo promet izmenično enosmeren, za popravilo okvare na plinskem omrežju pa bo za družbo IRIS poskrbelo podjetje Malič iz Sovodenj. Alarm so v prejšnjih dneh sprožili prebivalci sosednjih hiš, ki so zavohali vonj po plinu. Spremenjen prometni režim bo do 10. septembra po drugi strani veljal na mostu VIII agosto med Gorico in Ločnikom. Dvosmeren promet bodo uredili po severnem voznem pasu, na katerega bodo preusmerili avtomobile, ki bodo prihajali iz Ločnika in z Majnici.

Labodji spevi

Zadnje iz niza glasbenih predavanj na gradu Kromberk bo drevi ob 21. uri. Glasbenik Sergej Radelovič je svoje izvajanje naslovil Labodji spevi, skupaj z občinstvom pa se bo sprehodil med mejniki glasbene zgodovine. V času predavanja bodo na prodaj vinilne plošče in druge raritete s področja glasbe. (km)

Modiano in predstava

V palači Della Torre v Ulici Carducci v Gorici, kjer je na ogled razstava »Il segno Modiano«, bo danes ob 18.30 gledališka predstava »El carigo de cope«, ki jo bo uprizorila skupina za narečeno gledališče pod vodstvom Gianfranca Salette. Z igro se zaključuje razstava, na kateri so bili na ogled reklamni letaki in grafik tržaškega podjetja Modiano.

jih je treba na urad za slovenske šole pri Pokrajinskem šolskem uradu v Gorici.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKEŠKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo prvi avtobus za piknik in izlet na Koprsko v nedeljo, 1. avgusta, odpeljal ob 8. uri s trga Medaglie d'oro v Gorici, nato postanki pri Pevmskem mostu-vagi, v Podgori pri športni palači in v Štandrežu pri cerkvi. Drugi avtobus bo odpeljal ob 8.15 iz Sovodenj pri lekarni in nato pri cerkvi, na Vrhu, Poljanah in v Doberdolu pri cerkvi. Oba avtobusa bosta skupaj odpeljala iz Doberdoba. Priporočamo točnost.

Poslovni oglasi

KOMERCIALNO PODJETJE V GORICI išče **uradnika/uradnico** z **vozniškim dovoljenjem**. Curriculum poslati na imp_exp2010@hotmail.it

Mali oglasi

PRODAM svetlo in razgledno stanovanje v Štandrežu: dnevna soba, jedilnica, kuhinja, dve spalni sobi, dve kopalnici, dva balkona, shramba in garaža, cena 132.000 evrov; tel. 328-8872507.

Obvestila

GORIŠKA KVESTURA obvešča, da je urnik urada za priseljence pri Rdeči hiši odprt ob ponedeljkih in torkih med 8.30 in 13. uro in med 15. in 18. uro za dvig elektronskih dovoljenj za bivanje; ob sredah med 8.30 in 13. ter med 15. in 18. uro pa za druge prošnje. Informacije nudijo po tel. 0481-595891, izrečno v zvezi z dovoljenji za bivanje tel. 0481-595810, 0481-595814; po tel. 0481-595805 odgovarjajo v angleščini in nemščini.

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ bo zaprt zaradi dopusta do 24. avgusta.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bo od 9. avgusta dalje občinski tehnični urad odprt ob ponedeljkih med 15. uro in 16.30 in ob sredah med 11.30 in 13. uro.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bodo do konca avgusta v popoldanskih urah anagrafski in davčni urad ter tajništvo zaprti.

OBČINA SOVODNJE OB SOČI sporoča, da bodo občinski uradi zaprti ob ponedeljkih popoldan do konca avgusta. Poleti bodo uradi odpri po naslednjih urnikih: matični urad in tajništvo ob ponedeljka do petka od 8. ure do 9.30 in od 12. ure do 13.30, ob sredah tudi popoldne od 16. do 18. ure. Protokol je odprt ob ponedeljka do petka od 8.30 do 9.30 in od 12.30 do 13.30. Tehnični urad je odprt ob ponedeljkih in ob petkih od 12. do 13. ure in ob sredah od 16. ure do 17.30. Občinska policija je prisotna ob ponedeljka do petka od 8. do 9. ure. Socialna delavka je prisotna vsak petek od 11. do 12. ure, davčna služba pa vsak torek od 10. ure do 10.30.

V KC LOJZE BRATUŽ v Gorici bo v začetku prihodnje sezone potekala lutkovna delavnica namenjena vsem pedagogom in gledališnim ljubiteljem, ki jo bo vodila Breda Varl iz Maribora. Tečaj bo potekal v petek, 1. oktobra, v popoldanskih urah in v soboto, 2. oktobra, cel dan; prijave in informacije od 1. do 15. septembra po tel. 0481 531445 - 534549 (faks), po e-mailu na info@kclbratuz.org ali na spletni strani www.kclbratuz.org pod kategorijo gledališče.

ZGODOVINSKI RAZISKOVALNI CENTER LEOPOLDO GASPARINI v Ul. Dante Alighieri 29 v Gradišču obvešča, da bodo tajništvo, arhiv, fototeka in knjižnica do 15. septembra odpri ob delavnikih med 17.30 in 19.30, za dopust pa bodo zaprti med 19. in 23. julijem in med 2. in 13. avgustom. V centru poteka spet zbirka materiala fašističnega režima na vzhodni meji v obdobju med leti 1920 in 1943; informacije na info@istitutogasparini.it, www.istitutogasparini.it.

ZVEZA SLOVENSKEŠKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča, da bodo do 10. septembra uradi odpri od 9. do 13. ure.

ZVEZA SLOVENSKEŠKIH KULTURNIH DRUŠTEV razpisuje Mednarodni natečaj poezije »Sledi-Tracce 2010«, namenjen vrednotenju regionalnih, manjšinskih in večinskih jezikov ter spodbujanju sodelovanja med različnimi regionalnimi skupnostmi za izkušene pesnike, kot tudi ljubitelje poezije vseh starosti (predvidene so 4 kategorije). Tema natečaja je prosta. Dela morajo dospeti do 31. avgusta. Razpis je na razpolago na spletni strani www.zskd.org ali v uradih ZSKD; informacije po tel. 040-635626.

AŠKD KREMENJAK iz Jamelj prireja tekmovanje v briškoli v petek, 30. julija, v večnamenskem kulturnem centru v Jamljah. Vpisovanje od 20. do 21. ure.

SKLAD MITJA ČUK prireja poletno središče »Palček Kratkočasnik ima najraje...« od 2. do 13. avgusta med 8. in 14. uro v otroškem vrtcu v Doberdolu; informacije in vpisovanje po tel. 040-212289 ali na info@skladmc.org.

DRUŠTVO SLOVENSKEŠKIH UPOKOJENCEV za Goriško sporoča, da bo društveni sedež na korzu Verdi 51/int zaradi počitnic zaprt od 2. do 31. avgusta.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL bo do 3. septembra odprta vsak delavnik od 8. do 16. ure, za dopust bo zaprta med 9. in 20. avgustom.

GORIŠKA POKRAJINA obvešča, da bosta do srede, 18. avgusta, zgodovinski arhiv in pokrajinska knjižnica odpri ob ponedeljkih, torkih in sredah med 9. in 13. uro.

AŠZ MLADOST v sodelovanju z ZSSDI organizira za otroke od 6. do 13. leta starosti Nogometni kamp, ki bo potekal od 23. do 28. avgusta na nogometnem igrišču v Doberdolu. Vodili ga bodo specifični nogometni trenerji. Zadnji dan bomo poskrbeli za presenečenje. Vpisovanje in informacije na tel. št. 339-3853924 (Emanuela) ali e-mail: erimic65@tiscali.it.

ODHOD UDELEŽENCEV POLETNIH USTVARJALNIH DELAVNIC ZSKD je v ponedeljek, 23. avgusta, zbirališče ob 7.45 v Trstu na Trgu Oberdan, odhod avtobusa ob 8. uri. V Gabrjah pa je zbirališče ob 8.40 na parkirišču restavracije pri Tomažu, odhod avtobusa ob 8.45. Delavnice se zaključijo v soboto, 28. avgusta, ob 11. uri z zaključno predstavo za starše.

MLADINSKI DOM v Gorici bo zaprt zaradi dopusta do 31. avgusta. Od 6. do 10. septembra dopolne bo v domu potekala priprava petošolcev na vstop v srednjo šolo. Vpisi in informacije na tel. št. 328-3155040 ali 0481-536455.

SVET SLOVENSKEŠKIH ORGANIZACIJ sporoča, da bosta urada v Trstu in Gorici do 31. avgusta imela sledeči urnik: ob ponedeljka do četrtka od 9. do 13. ure, ob petkih bosta zaprta.

Prireditve

V MORARU bo danes, 27. julija, ob 21. uri srečanje na temo »Partizan Benvenuto in povojna Gorica«; v gostilni Romano pred županstvom bodo spregovorili Silvino Poletto, Emilio Danelon, Nicola Comelli in Roberto Covaz.

Pogrebi

DANES V GORICI: 9.00, Casimira Mrevlje iz bolnišnice Sv. Justa v cerkev Sv. Ane in na glavno pokopališče; 10.30, Francesco Falang iz splošne bolnišnice v cerkev Srca Jezusovega in v Videm za upepelitev; 11.00, Fedele Adinolfi iz mrtvašnice na glavnem pokopališču v cerkev Sv. Ane in na glavno pokopališče. **DANES V GRADEŽU:** 10.00, Giorgio Tomas (ob 9.25 iz splošne bolnišnice v Trziču) v baziliki Sv. Evfemije in na glavno pokopališče. **DANES V ROMANSU:** 11.00, Lino Marcon (ob 10.30 iz splošne bolnišnice v Gorici) v cerkvi in na glavno pokopališče. **DANES V TRZIČU:** 8.30, Tullio Trevisan (do 9.30) v mrtvašnici glavne bolnišnice v Trst za upepelitev; 11.00, Maria Seffin iz splošne bolnišnice v cerkev Sv. Nikolaja in na glavno pokopališče.

ISTRSKI ZORNI KOT Jadransko jonska regija

MIRO KOCJAN

Jutri bo na medvladni konferenci o priključitvi, ki bo v Bruslju, Hrvaška zaključila dve novi poglavji v zvezi z varnostjo prehrane, z veterinarsko in fitosanitarno politiko ter finančnim nadzorstvom. S tem bo Hrvaška lahko ugotovila, da je dokončno rešila dve tretjini poglavij, potrebnih za priključitev k Evropski uniji. Predsednik komisije hrvaškega sabora za evropske integracije Neven Mimica je izjavil, da je prepričan, da bo Hrvaška sklenila pogajanja o priključitvi najpoznejše marca leta 2011, kar pomeni, da bi lahko nemoteno postala članica unije leta 2012.

Hrvaški predsednik Ivo Josipović je sprejel na obisk izraelskega predsednika Shimona Peresa, ki se je nato sestal tudi s predsednico vlade Jadranko Kosor. Govor je kajpak bil o medsebojnih odnosih, ki napredujejo, pa tudi o političnem stanju držav zahodnega Balkana. Istrski časniki pa kar poudarjajo, da je bil Peres tudi na obisku pri slovenskem predsedniku Türku, ki je gostu predal kopijo arbitražnega sporazuma med Slovenijo in Hrvaško ter naglasil, da le s tako listino lahko hitreje rešujemo mednarodna vprašanja.

Dnevnik italijanske skupnosti, ki izhaja na Reki La »voce del popolo« objavlja kolumno, vnovič povezano s srečanjem treh predsednikov v Trstu. Avtor sodi, da je vodja orkestra Riccardo Muti ne le uspel v tem, da je zval bil tri predsednike na srečanje v Trstu, kar je bilo že pomembno, marveč tudi, da je prispeval k izjemnemu zgodovinskemu dejanju, k politiki sprave na Jadranu, ki smo jo pričakovali že nekaj desetletij. Skratka v Trstu se formalno nič ni spremenilo, toda se je spremenila ideja o politiki, ki razkriva nastanek nove jadranske kolektivne prinose?, pa ne le jadranske, marveč kar balakanske, kar je brez dvoma dramatično.

Načrt o ustanovitvi jadransko-jonske makroregije se začelna uredništvu. Na italijanski strani, pa tudi že s privolitvijo drugih bodočih članic te regije, naj bi takorekoč odhodna postaja bila Bari v Italiji, to pa naj bi se zgodilo 17. septembra ob znani »Fieri del Levante«. Načrt naj bi sicer povsem dodelali v naslednjih treh letih, tako da bi jadransko-jonska regija konkretno oživela jeseni leta 2014. Vemo, da sodi ustanovitev te regije med temelje evropskega načrta o makroregijah, med katerimi pa naj bi bile ne samo članice Evropske unije, marveč tudi države, ki čakajo na vstop.

V vzhodne strani pa naj bi del makroregije bili poleg Italije Slovenija in Grčija, ki sta že članici Evropske unije, ter države, ki so del balkanskega zahoda. Italijo naj bi predstavljale Furlanija-Juljska krajina, Veneto, Emilia Romagna, Marke, Abruci, Molise, Basilicata, Kalabrija, Sicilija in seveda apulska regija. Prve podatke tega načrta sta na tiskovni konferenci v Bariju strokovno obelodanila predsednik apulske regije Nichi Vendola in italijanski podtajnik za zunanje zadeve Alfredo Mantica, ki smo ga zadnje čase omenjali, ko smo poročali in komentirali razmere in napredek Italijanske unije v Sloveniji in na Hrvaškem.

Hrvaški predsednik Josipović je v Zagrebu sprejel na pogovor skupino vojnih branilcev, ki so aktivno sodelovali, v času tako imenovane patriotske vojne, v znani akciji »Nevihta«, ki sodi

med glavne dogodke te vojne. Pokazalo se je, da je sprejem imel namen dosledno in dokončno razčistiti določene medvojne dogodke, ki so vrgli slabo luč na operacijo in na hrvaške vojne enote. Predsednik Josipović je naglasil, da je bila operacija »Nevihta« povsem legitimna, da pa ne izključuje, da je prišlo tedaj mestoma do neprijetnih dogodkov, da pa so hrvaške enote le pošteno izvedle svojo nalogo. Ni naključje, da so na sprejemu kar ponavljali, da so bili pri predsedniku prisotni »dejanski borci«.

V Poreču je Istro zapustila vladna delegacija Turkmenistana, ki je bila na uradnem obisku v tej pokrajini. Imeli so niz pogovorov, na katerih je sodeloval tudi predsednik istrske regije Jakovčič. Zanimivo je, da so gostje pokazali zanimanje zlasti za turizem, ki naj bi ga začeli razvijati kar dvostransko. Glede Turkmenistana naj bi za turistični stik prišla v pošteb regija Acazar na kaspiskem morju. Gostje so si temeljito ogledali tudi puljsko ladjedelnico, zadovoljni pa so bili tako, da so poudarjali, da ta firma utemeljeno sodi med najbolj znane v Evropi, kakor so že slišali tudi drugod. Proizvodni stik z ladjedelnico nameravajo uveljaviti v kratkem na temelju listine, ki jo pripravljajo. Turkmenistan pa je zainteresiran tudi za istrske tobačne izdelke. Vedeti pa je treba, da Istra računa tudi na sodelovanje z nekaterimi industrijskimi področji ter na področju energije, saj je Turkmenistan peta država na svetu po plinskih rezervah.

25. julij je dan sv. Jakoba, ki je zavetnik Opatije. Na posebni seji občinskega sveta, ki je bila v sloviti galeriji »Juraj Sporer«, so podelili priznanja najzaslužnejšim, med njimi tudi generalnemu konzulu Italije Fulviu Rusticu, ki se je nemalo trudil za poglobitev stika z Opatijo. Med drugim se je zahvalil, ker je oblast namenila čedne prostore Italijanski uniji, hkrati pa je izrekel željo, da bi v Opatiji le kmalu prišlo do zgraditve italijanske osnovne šole in otroškega vrtca. Konzul je rekel, da je Opatija že ves čas domala simbol sodelovanja med večino in manjšino.

Nadvse pomembno pa je, da so na seji proglasili za častnega občana bivšega predsednika države Stjepana Mesiča. Zanimivo je kar je rekel: da ima že veliko priznanj, da pa je sedanje še bolj pomembno, ker ga je prejel, ko ni več predsednik. O politiki države pa je naglasil, da mora smelo obrniti smer in se odpo vedati parcialnim rešitvam. Država se mora pač napotiti na »mirno morje«. Sklenil pa je s priporočilom, da bi pričela država odločnejše proizvajati in izvažati ter da bi se odpovedala stališču, da je blagostanje odvisno samo od terciarnih dejavnosti.

Prvič pa so v Fažani priredili peto obletnico krajevnega Turističnega društva. To pa pod naslovom »Šviče, zvizde in ferali« (Zvezde, sveče in luči). Pestro kulturno, umetniško in sploh veselo dogajanje se je razvijalo na glavnem trgu, kjer so nastopili tudi člani »Hot club de Istra«. Poročajo sicer, da so glavno vlogo igrale luči, svetlobne naprave vseh vrst s tem, da pa so pomol osvetljevale bakle. Nepozabno. Pridobilo je turistično društvo, utemeljeno ponosna pa je bila Fažana, ki je že tako dragoceni turistični kraj.

JEZIK NA OBROBJU

Zadnje čase vedno pogosteje beremo o sporedih. Poročevalec je zapisal: »Obdobje od 30. marca do 7. maja je imelo na sporedu deset ekskurzij za višje srednje šole.« **Da pripravljajo sporede celo obdobja je popoln nesmisel, saj vemo, da je spored skupek del, nastopov, oddaj, na koncertih izvajanih točk raznih organizacij.** Namesto, da bi napisali: »Goriški dijaki so si na ekskurziji ogledali Hrastovlje, sečoveljske soline in Piran«, smo brali, »da je spored ekskurzij goriških dijakov obsegal obisk Hrastovelj,....« Podobna so bila obvestila o ekskurzijah ostalih šol. Več o sporedih je bilo objavljeno v Primorskem dnevniku že 29. aprila in 6. maja l. 2008.

Ker se bliža konec mojih tor-kovih koticov, se moram ustaviti vsaj še pri eni izmed največjih napak iz naše časopisne črne kronike. To je raba glagola utrpeti. Ob vsaki prometni nesreči beremo, da je ponesrečenec utrpel hude poškodbe, zlom noge, pretres možganov, celo udarec v obraz (namesto v glavo) in podobno, čeprav pomeni glagol utrpeti nekaj drugega. V svojem pravem pomenu nam pove, da lahko kaj brez večje škode pogrešamo.

Če pogledamo v Šlenčev slovar

bomo pod geslom utrpeti brali: poter fare a meno, non essere indispensabile, primer: Te knjige ne morem utrpeti pomeni non posso fare a meno di questo libro. **Namesto, da jo lahko pogrešam, torej rečem, da jo lahko utrpim.** V tem pomenu je glagol utrpeti zapisan že l. 1895 v Pleteršnikovem slovarju. Uporabljala sta ga že Dalmatin in Trubar, za njima pa drugi. V istem pomenu je zabeležen tudi v vseh pravopisih (l. 1935, 1938, 1950). **Šele v SP iz l. 1962 najdemo utrpeti v pri nas rabljenem pomenu, toda v obeh navedenih zgledih je narisan krožec (ničla), kar pomeni, da beseda ali zveza v knjižnem jeziku ni dovoljena. Poleg dveh (nedovoljenih) zgledov sta zapisani pravilni obliki: »sovražnik je imel velike izgube« in »sosed je imel, pretrpel hudo škodo«.** Zadnji SP (l. 2001) zabeleži en sam zgled: utrpeti škodo.

Že iz starih slovarjev vemo, da je slovenski glagol utrpeti v srbohrvaščini pretrp(j)eti, zato lahko sklepamo, da smo novi pomen, t.j. postati, biti deležen česa neprijetnega, negativnega - prevzeli od sosedov, kjer ima ta edini pomen: pretrpjeti teške gubitke, pretrpjeti brodolom. **V slovensčini je sicer glagol utrpeti ohranjal svoj prvotni pomen (pogrešati kaj), le**

malokdo pa ga je zadnje čase uporabljaj, zato prevzem novega (srbohrvaškega) pomena v skupni državi ni bil težak. Posebno v publicistiki. Zaradi nove precej razširjene rabe je prišel tudi v SSKJ (l. 1991), vendar sta tam poleg utrpeti poraz in utrpeti hude poškodbe zapisani ustreznejši biti poražen in hudo se poškodovati.

Zakaj najdemo utrpeti v novem pomenu tudi v Šlenčevem slovarju l. 2006, težko uganemo, saj ta avtor vedno strogo upošteva zadnji SP. **Danes vztrajno uporabljamo glagol utrpeti v novem pomenu samo tostran nekdaneje meje. Morda bi bil (ne glede na Šlenca) čas, da bi tudi pri nas glagol utrpeti zamenjali z boljšimi zvezami in poročali o poškodbah ponesrečencev ali zapisali, da se je kdo lažje ali težje poškodoval, se udaril v glavo, si zlomil nogo ali kaj drugega.**

Lelja Rehar Sancin

PISMA UREDNIŠTVU

Našim občanom o novem prometnem načrtu v Zaboljuncu

Ponovno moram potrditi, da je bil omenjeni načrt premišljen, večkrat obravnavan na seji odbora in dodobra analiziran, saj sem med drugim tudi skicala večino, ki si je vzela nekaj časa za obravnavo omenjenega načrta.

Nihče ni trdil, da je 160 nezadovoljnih podpisnikov zanemarljivo število, saj je bilo mnenje le-teh upoštevano in je prišlo tudi do srečanja in diskusije o obravnavani tematiki. Res sem bila prepričana, da so bili nekateri občani iz tega predela že prej obveščeni o novostih, pa saj se je že več let govorilo o perečih problemih v zvezi z prometom na tem koncu vasi.

Podpisana si nisem nikoli dovolila zavajati bralcev in tudi v prihod-

nosti se nameravam držati tega načela. O dogajanju v Zaboljuncu, o parkiranju, o prehodih za pešce znate gotovo veliko več povedati vi sami kot jaz, ki prihajam na tisti konec bolj porredkoma, kar se pa tiče problemov, ki jih navajate v zvezi z enosmernimi ulicami, vam zagotavljam, da imajo redarji nalog, da mi o vsem podrobno poročajo.

Če starši otrok, ki obiskujejo šolo Pacifico parkirajo na obeh straneh ceste in s tem zavirajo promet, bodo najprej opozorjeni in nato bo sledil poseg s strani občinskih redarjev oziroma organov javne varnosti. V zvezi s srečanjem med »nezadovoljneži« in »podporniki« novega prometnega načrta, nimam kaj komentirati, saj ste in so bili vsi seznanjeni, da ni privedlo do nobenih primernih zaključkov.

Za konec naj dodam še, da je vsaka novost ponavadi težko sprejemljiva za marsikoga, da pa je prav jo pre-

izkusiti in šele nato potegniti zaključke in predlagati morebitne popravke, seveda vedno v skladu z zakonom. Prepričana sem, da bomo vsak s svoje strani le našli skupni jezik glede rešitve tega, za nekatere tako kočljivega vprašanja. Iz dolžnosti pa moram izreči hvaležno misel vsem tistim, ki ste skrbeli za čistočo tega predela in upam, da se boste še našli ljudje z dobršno mero čuta za skupnost in skupne potrebe, ki boste s kakšnim koristnim posegom rešili marsikatero tako in podobno nevšečnost.

S spoštovanjem

Županja Fulvia Premolin

VIDEM - Odbornik Riccardi z župani po ujmi prizadetih občin Dežela bo vladi predlagala oklic stanja naravne katastrofe

VIDEM - Deželni odbornik za civilno zaščito Riccardo Riccardi se je včeraj v Vidmu sestal z župani 35 občin, ki jih je konec prejšnjega tedna ob poslabšanem vremenu opustošil zračni vrtnec. Odbornik je po srečanju povedal, da je učinke nastale škode še

težko dokončno izračunati. Vsekakor je bilo najbolj prizadeto območje srednje Furlanije, kjer so veliko škodo utrpeli zlasti produktivne dejavnosti. Riccardi bo na podlagi izsledkov in dokončnih ocen jutri poročal deželnemu odboru, a je že včeraj napovedal, da bo

predlagal vladi, naj v Furlaniji okliče stanje naravne katastrofe.

Riccardi je še povedal, da je bil poseg civilne zaščite in drugih pristojnih deželnih organov takojšen, uprava pa je za prve posege namenila 500 tisoč evrov hitre pomoči.

NOGOMET - Po TV Rai v novi sezoni brez »moviole«

RIM - Vodstvo državne televizije RAI se je odločilo, da v novi sezoni v športnih oddajah, posvečenih nogometu, ne bodo več predvajali »moviole« oziroma počasnih posnetkov. »Tako bo manj polemik,« je dejal direktor Rai Sport De Paoli.

TAKO V NEDELJO Contador tretjič

PARIZ - Po treh tednih naporov se je na Elizejskih poljanah v Parizu končala letošnja dirka po Franciji, še tretjič v karieri jo je dobil Španec Alberto Contador. Kolesar Astane v zadnji etapi ni imel resnejšega dela pri branjenju rumene majice, tako da je obdržal 39 sekund prednosti pred Luksemburžanom Andyjem Schleckom (Saxo Bank). Slednji se je moral še tretjič zadovoljiti z belo majico najboljšega mladega kolesarja. Tretje mesto je zasedel Rus Denis Menčov (Rabobank), za katerega so to prve stopničke na Touru. Jani Brajkovič (Radioshack) je zasedel 43. (+1:23:26), Kristijan Koren (Liquigas) 94. (+2:57:11), Grega Bole (Lampre) pa 125. (+3:23:07) mesto. Simon Špilak (Lampre) je že prej odstopil. Z drugim mestom v zadnji etapi - še petič je zmagal Britanec Mark Cavendish (HTC Columbia) -, je zeleno majico najboljšega po točkah osvojil Alessandro Petacchi (Lampre), pikčasta je bila že po zadnji gorski etapi v lasti Francoza Anthonyja Charteauja (B-Box).

Dvojna zmaga Ferrarija in denarna kazen

HOCKENHEIM - Španec Fernando Alonso (Ferrari) je zmagovalc dirke za veliko nagrado Nemčije v Hockenheimu. Drugo mesto je osvojil drugi Ferrarijev voznik Brazilc Felipe Massa, tretji pa je bil Sebastian Vettel (Red Bull). Enajsta dirka sezone se je razpletla po željah rdečih iz Maranelle, ki so dosegli dvojno zmago. A mnogi tekmeči in navijači bodo temu dosežku oporekali, saj naj bi šlo za prepovedano dogovarjanje v moštvu. Uradno je sicer obveljala Ferrarijeva razlaga, da je bil Alonso v trenutku, ko je prehitel Masso, pač hitrejši. Vodstvo dirke je nato ekipo Ferrari kaznovalo z denarno kaznijo v višini 100.000 dolarjev zaradi kršenja pravil, ki prepovedujejo določanje vrstnega reda na dirki. Kljub takšni odločitvi štirih komisarjev pa so izidi ostali nespremenjeni, tako da je zmago obdržal Fernando Alonso pred Felipejem Masso. Hamilton je prvi s 157 točkami, Button jih ima 143. Webber jih ima zdaj 136, prav toliko kot drugi Red Bullov dirkač Vettel. Alonso pa je z novimi 25 za današnjo zmago prišel do 123 točk in je zadnji v karavani z več kot 100 točkami. Sezona se bo nadaljevala že naslednji konec tedna, ko bo dirka na Hungaroringu v predmestju Budimpešte.

Slovenija open Rusinji

PORTOROŽ - Rusinja Ana Čakvetadze je zmagovalka teniškega turnirja Banka Koper Slovenija open v Portorožu. 23-letna igralka, pred turnirjem 103. na svetu, je v finalu premagala dve leti mlajšjo Švedinjo Johanno Larsson s 6:1 in 6:2. Čakvetadzejeva, leta 2007 že peta igralka sveta, je za svojo osmo zmago na turnirjih WTA prejela 37.000 dolarjev.

SVETOVNA LIGA - Brazilska moška odbojarska reprezentanca je slavila na ključnem turnirju svetovne lige. Južnoameričani so v velikem finalu v argentinski Cordobi ugnali Rus s 3:1 (22, 22, -16, 23), v tekmi za tretje mesto pa so Srbi premagali Kubance s 3:2 (-28, 20, -22, 22, 12). Brazilci so devetkrat zmagali v tem tekmovanju, Italijani pa osemkrat.

NOGOMET - 1. SNL, izidi: Nafta - Primorje 2:1, Triglav - Celje 1:1, Domžale - Koper 2:0, Rudar - Maribor 0:0, Hit Gorica - Olimpija 2:2.

KOŠARKA - Prijateljska tekma v Pulju: Hrvaška - Italija 80:71.

TRIESTE TUFFI - Ženska ekipa tržaškega kluba, pri katerem nastopa tudi tržaška Slovenka Sofia Carciotti, je na DP v Bergamu osvojila tretji naslov državnih prvakini.

ATLETIKA - Danes začetek evropskega prvenstva v Barceloni

Prvi izpit pred Ol v Londonu 2012

Moči bo merilo 1626 športnikov (33 Slovencev, 73 »azzurrov«)

višje, tudi do odličja,« je bila kratka Ratejeva, ki bo nastopila že danes v kvalifikacijah. Nekaj težav ji povzroča oteklina desnega gležnja, posledica infekcije zaradi žulja in nove obutve.

Med deseterico je po najboljših letošnjih izidih prijavljenih atletinj poleg Ratejeve le še Snežana Rodič v troskoku, ki ima deveti izid in je v četrtek zvečer prvič v karieri tekmovala na prestižni diamantni ligi. V Monte Carlu je zasedla šesto mesto in znova presegla 14 m. V reprezentanco za štafeto 4 X 100 m pa se je uvrstila tudi 50-letna Merlene Ottey, z 29 odličji na velikih tekmovanjih legenda svetovne atletike, ki je letos v Postojni dosegla svetovni rekord za tekačice nad 50 let.

Matic Osovnikar, kapetan reprezentance, bo na 100 branil bron s prvenstva izpred štirih let v Göteborgu na Švedskem. »Na prejšnje EP imam zaradi odličja zelo dobre spomine. Prihajam v formo in rezultati doslej v sezoni ne kažejo tega, kar sem sposoben. Upam na najboljšo, vendar pa se je treba zavedati, da so se v štirih letih razmerja povsem spremenila. Nekateri tekmeči so boljši, dobil pa sem tudi nove,« je bil kratek Osovnikar. Na finale lahko upa med drugim Rožle Prezelj v skoku v višino, če bo ponovil svoj letošnji najboljši izid (2,26 m), ob ponovitvi izida sezone (5,50 m) pa bi v finale lahko prišel tudi Jure Ročan v skoku s palico. Na 400 m lahko preseneti Sebastijan Jagarinec (Poljane Maribor), ki bo nastopil danes. V ekipi poleg Kozmusa zaradi poškodb ni tudi treh slovenskih rekorderjev Marije Šestak (troskok), Sonje Roman (1500 m) in Damjana Zlatnarja (110 m ovire), manjka pa tudi Pia Tajnikar, ki je izpolnila normo za EP, vendar je ocenila, da ni dovolj dobro pripravljena.

DANES

KONČNE ODLOČITVE (3): 8.05, 20 km, hitra hoja, moški; 19.35, krogla, ženske; 21.05, 10000 m, moški.

MOTOGP - Po hitrem okrevanju

Rossi že na stopničkah

LOS ANGELES - Španec Jorge Lorenzo (Yamaha) je zmagovalc motociklistične dirke svetovnega prvenstva za VN ZDA v kalifornijski Laguni Seci. Junak pa je bil Valentino Rossi (Yamaha), ki se je rekordnih 50 dni po hujši poškodbi uvrstil na 3. mesto. V elitnem razredu motoGP je drugo mesto osvojil Avstralec Casey Stoner (Ducati). V Laguni Seci po tradiciji nastopajo le dirkači elitnega razreda motoGP, medtem ko njihovi sotekmovalci v nižjih razredih moto2 in do 125 ccm že uživajo v poletnih počitnicah.

Tragični junak preizkušnje na dirkališču, ki je ljubiteljem tega športa znano predvsem po strašljivo zavitem ovinku Corkscrew, je bil Dani Pedrosa. Španec, zmagovalc dirke v Nemčiji pred tednom dni, je kot blisk planil iz ozadja na startu (v kvalifikacijah je bil četrti) in se prebil na prvo mesto. Do živga mu nista mogla ne Stoner ne najhitrejši v kvalifikacijah Lorenzo, ki je Avstralcu prehitel v sedmem krogu. A nazadnje se je Pedrosa premagal kar sam, v 12. krogu se je uštel pri zaviranju in dirko, sicer nepoškodovan, končal v pesku in zaščitni ograji. Tako je olajšal delo rojaku Lorenzu, ki si je do koca privozil varno prednost, pa tudi Stoner na drugem mestu ni bil ogrožen. Tako kot na prejšnji dirki v Nemčiji je bil eden od junakov Rossi. Po čudežno hitro vrnitvi v elitni motociklistični cirkus kljub zlomu noge je Italijan tokrat naredil še korak naprej in se povzpel na stopničke. A pot do tretjega mesta ni bila lahka. Več kot polovico dirke se je Rossi boril z motiviranimi ameriškim tekmečema Benom Spiesom in Nickyjem Haydnom. Šele ko je prvi naredil napako, je Rossi nekoliko lažje zadihal, nato pa napadel tretjevrščenega Andreo Dovizioso ter ga pet krogov pred koncem tudi prehitel. Rossi je kljub pritisku mlajšega rojaka ubranil najnižjo stopničko, na katero je nato po dirki prišepal s pomočjo bergel.

Lorenzo se je s šestim uspehom v sezoni 2010 le še utrdil v vodstvu SP. Zdaj ima 210 točk, Pedrosa je ostal pri 138, Dovizioso pa jih ima 115. Sezona se bo nadaljevala čez tri tedne, ko bo na sporedu dirka za VN čke v Brnu.

Italijanski hitrohodec Alex Schwazer bo danes (ob 8.05) na 20 kilometrski preizkušnji skušal osvojiti prvo od dveh nadejanih kolajn. Južnotirolec računa na odličje tudi na daljši, 50 kilometrski preizkušnji

ANSA

Italijo pa bo na evropskem prvenstvu predstavljalo 73 tekmovalcev (44 atletov in 39 atletinj) med katerimi bosta dva olimpijska prvaka – hitrohodec Alex Schwazer in maratonec Stefano Baldini, svetovni prvak v skoku ob palici 2003 Giuseppe Gibilisco, ter svetovni podprvaki 2007 Antonietta di Martino v skoku v višino in Andrew Howe v skoku v daljino. Najbližji kolajnam bodo »azzurri« najbrž prav v teh disciplinah. Že danes bo nastopil Južnotirolec Alex Schwazer, ki bo tekmoval v hitri hoji na obeh razdaljah: 20 (danes) in 50 kilometrov. Olimpijski prvak v Peking, ki je letos dosegel najboljši izid sezone, bo skušal poseči po dobri uvrstitvi na obeh tekmah.

Visoke uvrstitve pričakujejo v italijanskem taboru v skoku v daljino. Povratnik Andrew Howe, ki se vrača po poškodbi, je letos že skočil 8,16 m, kar je eden izmed najboljših izidov sezone v Evropi. S kolajno bi se lahko okitila tudi mo-

ška štafeta (4x100). Favoriti za najvišjo stopničko so sicer Britanci in Nemci.

Med ženskami pa ima največ možnosti skakalka v višino Antonella Di Martino. Hrvatica Blanka Vlasić je tačas stopničko višje, med tekmi za preostali dve mesti na stopničkah pa lahko meri moči prav gotovo tudi Italijanka. Po dobri uvrstitvi lahko poseže tudi dolgoprogašica Elisa Cusma - Piccione, ki je dobro nastopila v diamantni ligi v Montecarl.

Kot potrjuje predsednik Atletske zveze FIDAL Franco Arese je vzdušje v ekipi dobro, kar je prvi predpogoj, da bo Italija postregla z boljšim izkupičkom kot lani v Berlinu na svetovnem prvenstvu, kjer je ostala brez odličij.

Celinsko prvenstvo bo hkrati tudi pravi izpit evropskega atletskega gibanja pred olimpijskimi igrami v Londonu 2012. V zadnjih desetih letih je Evropa zmanjšala število osvojenih kolajn od 46,9 % na 36,6 %. (ANSA, STA)

NOGOMET - Državni pokal Triestina v Crotoneju Udinese šele oktobra

Tržaška ekipa v Kalabriji 15. avgusta

RIM - Včeraj so izžrebali pare državnega pokala. Videmski Udinese bo svojo pot začel v tretjem krogu, 27. oktobra. Nasprotnik Guidolinovih varovancev bo ekipa Ravenna, Juve Stabia ali Padova. 8. avgusta bo namreč na sporedu 1. krog (Ravenna-Juve Stabia), zmagovalc se bo nato 15. avgusta pomeril še s Padovo.

Triestina, ki še ne ve, ali bo igrala v B-ligi ali v prvenstvu 1. divizije, bo v državnem pokalu v 2. krogu igrala v gosteh proti Crotoneju, pri katerem igra slovenski vratar Vid Belec.

Balotelli se seli v Anglijo

MILAN - Napadalec Mario Balotelli bo v prihodnji sezoni igral v Angliji. Interjev napadalec je namreč podpisal petletno pogodbo z angleškim prvoliigašem Manchesterom City, ki ga vodi Roberto Mancini. Balotelli bo vsako sezono zaslužil 4 milijone evrov.

Zanettiju nagrada Gaetano Scirea

RIM - Argentinski nogometaš Interja Javier Zanetti je dobitnik letošnje nagrade v spomin nekdanjega nogometaša Juventusa Gaetana Sciree. To nagrado novinarji podeljujejo najboljšemu nogometašu A-lige, ki je presegel mejo 30. let. Zanetti je nasploh prvi tuji nogometaš s to nagrado, ki so jo prvič podelili leta 1992.

Veliko zanimanje za dirko po FJK

PORDENON - Včeraj so v Pordenonu predstavili letošnjo kolesarsko dirko po Furlaniji Julijski krajini za kategorijo under 23, ki bo od 8. do 11. septembra. Začela se bo v Gorici, zaključila pa v Vidmu. Prošnjo za nastop na dirki po FJK je vložilo kar 70 ekip, nastopilo pa jih bo le 30.

KOMENTAR

Ali bo nova kraljica Blanka Vlasić?

B10 ni oznaka kakega ameriškega bombnika najnovejše generacije! V tem tednu jo bomo istovetili z evropskim atletskim prvenstvom v Barceloni. Prve kolajne bodo podelili, ko nekateri bralci še ne bodo odprli časopisa. Hoja za moške na 20 km se bo namreč začela že ob 8. uri in se v poldrugi uri tudi končala.

Vse vesti s prizorišča govorijo o presežnikih. Najprej pade v oči število udeležencev in udeleženk. Nov rekord s 1626 enotami, proti »samo« 1288 iz prvenstva pred štirimi leti. Se je raven evropske atletike tako dvignila? Kaj še! Da bo urnik natrpan so modreci enostavno znižali norme za nastop in v Barcelono privabili številčno zelo močne reprezentance. Tudi državne zveze imajo namreč težave s številčnostjo in posledično kakovostjo. Obenem morajo na kak način motivirati svoje člane in udeležba na evropskem prvenstvu je eno od sredstev za doseglo cilja. Bo pa prvenstvo le delno evropsko. V etničnem smislu. Francijo in Veliko Britanijo, kot dediščina kolonialnih imperijev, že dalj časa predstavlja pretežno temnopolti atleti, ki si pot v vlogi »gastarbeiterjev« utirajo tudi v druge izbrane vrste (bogate) zahodne Evrope. Prvenstvo bo zato evropsko le delno.

Začasen (?) umik kraljice Jelene Isinbajeve odpira borbo za nasledstvo na prestolu. Kdo bo nova kraljica? Stavimo na Blanko Vlasić. Atletska kakovost ni vprašljiva, je lepa in se zna občinstvu prikupiti. Da ne pozabim: je tudi bela. Slovenska atletika računa na kolajno Martine Ratej. Italijanska odprava ima nekaj adutov, ki pa so v vprašljivem zdravstvenem stanju. Medtem so »azzurri« že osvojili prvo kolajno. »Pasta party« v Casa Italia je požel prodoren uspeh in tako bo cel teden.

Srečevali se bomo s katalonskim »nacionalizmom«. Stadion (pred 18 leti je gostil Ol) se uradno imenuje Stadi Olimpico in ne Estadio Olimpico. Po travnatni površini bodo metalna orodja prevzala miniaturna vozila zadnjih modelov Seat (»auto emocion«) z daljinskim upravljanjem.

Bruno Križman

UMETNOSTNO KOTALKANJE - Državno prvenstvo v Roccarasu

Tanja Romano srebrna, v kombinacij pa še najboljša

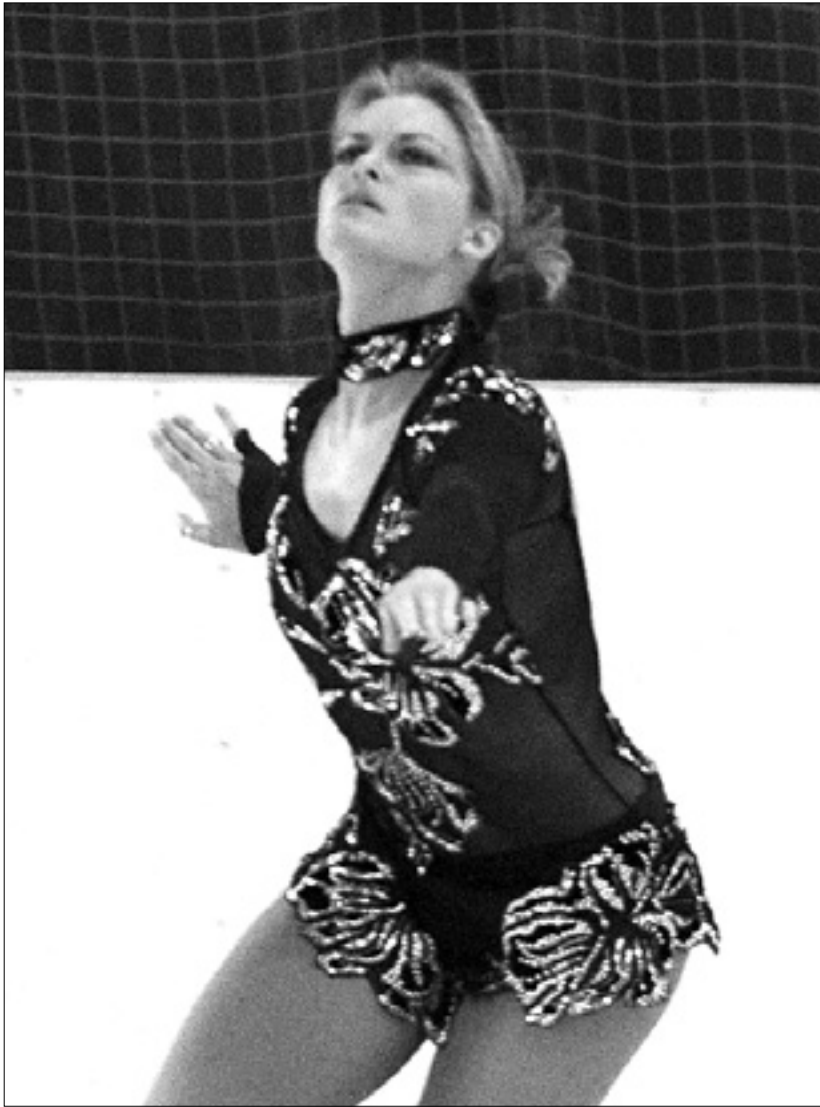
Razplet po kratkem programu vplival na nastop poletovke - V kombinaciji 3. mesto Roncellijeve

Na državnem prvenstvu v umetnostnem kotalkanju je dvoboj med Tanjo Romano in Deboro Sbei zmagala mlajša tekmovalka iz Pescara. Minimalno prednost po kratkem programu je 20-letna Sbejeva v nedeljo še povečala, tako da je po dolgem programu zbrala skupno 383,70 točk, Romanova pa 382,20.

V Roccarasu se je hud boj za osvojitve naslova začel že v petek. Dejstvo, da je žirija po brezhibnih kratkih programih obeh tekmovalk dodelila Sbejevi višje ocene, čeprav je bil program Romanove težji, je pretreslo slovensko šampionko, ki »krivičnega razpleta« (kot je povedal trener slovenske šampionke Mojmir Kokorovec) ni zdržala. Tudi »jekleni živci« Sbejeve najbrž v nedeljo niso zadržali pritiska, tako da nastop tekmic ni bil vrhunski kot dan prej.

V finalu za državni naslov je Sbejeva nastopila pred Romanovo. Njen nastop ni bila brezhiben: več je bilo netočnosti in napak, žirija pa ji je kljub temu dodelila zelo visoke ocene bodisi za tehnični (9,6, 9,6, 9,5, 9,6, 9,5) kot za umetniški vtis (9,8, 9,7, 9,4, 9,7, 9,6).

Kot zadnja se je pred številnimi gledalci predstavila poletovka Tanja Romano, ki zaradi sobotnega razpleta na ploščad ni stopila umirjeno in prepričano kot dan prej. Živčnost je tako naredila svoje: začetni del nastopa je bil sicer dober, nato pa je opravila nekaj napak in pri izvajanju trojnega Rittbergerja padla. Tehnično plat programa pa je kot vedno dopolnjevala izpoljena in popolna koreografija, ki jo je tudi tokrat Tanja brezhibno izvedla. Boljšo interpretacijo je žirija sicer nagradila, tako da je Romanova za umetniški vtis prejela samo za las višje ocene kot Sbejeva (9,7, 9,6, 9,8, 9,7, 9,8), bolj strogo pa je bila pri tehničnih ocenah (9,3, 9,3, 9,6, 9,4 in 9,6). »Morda je žirija nastop Sbejeve, ki je nastopila na začetku, precenila,« je ugotavljala včeraj Tanjina trenerka Laura Ferretti in nadaljevala: »Padec je Tanjo res oškodoval, vsekakor pa smo razočarani predvsem zaradi ocen za umetniški vtis. Pri interpretaciji Tanja nima tekmic. Zdi pa se mi, da njenega izpoljenega nastopa žirija ni zadosti upoštevala,« je bila razočarana Ferrettijeva, ki je še ocenila, da sta si bili s tehničnega vidika nastopa tekmic enakovredna, napake pa sta naredili obe tekmovalki pri istih kombinacijah. »Resda je Sbejeva s tehničnega vidika veliko napredovala. Vendar je Tanja edin-

Tanja Romano prepušča državni prestol Debori Sbei

KROMA

stvena: pri umetnostnem kotalkanju tehnični videz s skoki in piruetami ni vse; pomembno je tudi to, kar s svojim nastopom uspeš vzbuditi v gledalcih. Menim, da je na svetu samo Tanja tista, ki lahko izvaja obe plati najboljši,« je še zaključila trenerka.

Če je prestol v prostem programu prevzela Sbejeva, je v kombinaciji Romanova še vedno najboljša. Z drugim mestom v prostem programu in petim mestom v obveznih likih je Romanova s 645,60 točkami premagala Sbejevo (644,10). Bron je pripadel tržaški Slovenki Francesci Roncelli, ki je bila v prostem

programu peta. »S svojim nastopom sem zadovoljna. Dobro sem bila pripravljena, veliko pa bo treba še trenirati,« je dejala Roncellijeva, članica Gionija, ki je prvič osvojila kolajno v kombinaciji.

Med mladinkami je zmagala Silvia Nemesio, poletovki Zorretto in Richterjeva pa sta bili 31. oziroma 32. Martina Pecciar zaradi bolečin v hrbtu ni nastopila v dolgem programu. (V.S.)

Izidi: 1. Sbei 383,70, 2. Romano 382,20, 3. Trani 365,70, 4. Graziosi 351,60, 5. Roncelli 338,90; **Kombinacija:** 1. Romano 645,60, 2. Sbei 644,10, Roncelli 588,30.

NOGOMET

Primorjaš in Brežan obesila copate na klin

Proseško Primorje, ki bo igralo v 2. AL, bo priprave na novo sezono začelo 11. avgusta. »Do takrat moramo najeti še enega branilca in zveznega igralca,« je dejal predsednik Roberto Zuppin. Mitja Merlak, ki bo 3. avgusta dopolnil 27 let, se je namreč odločil, da bo v letošnji sezoni miroval. Copate na klin pa je obesil dolgoletni steber proseškega društva, 32-letni Edvin Brajnik. Matteo Pipan pa bo v prihodnji sezoni igral pri kriški Vesni. V Križ sta se odselila še dva »primorjaša«, dvojčka Aljoša in Jan Čok. Predsednik Primorja je še dodal, da bi radi na Prosek privabili Vesnina branilca Maksija Grgiča, ki se je v lanskoli sezoni sicer hudo poškodoval (udarec v glavo).

Pri Bregu so medtem najeli vezista Denisa Darisa, zanimajo pa se še za Stefanija in Cermelja. Vratar Trevisan bo v novi sezoni igral pri San Giovanniju. Brežanom pa se je pridružil pomožni vratar Zarje Gaje Manuel Fior. »Veseli smo, da bodo z nami igrali še domačini Martin Pettiroso, Marko Križmančič in Potleca,« ki so v zadnji sezoni igrali pri mladincih Krasa,« je dejal načelnik Bregove nogometne sekcije Giuliano Prašelj. Od Brega se je kot aktivni nogometaš dokončno poslovil kapetan in dolgoletni steber dolinske ekipe Mitja Laurica (letnik 1974), ki je dokončno obesil čevlje na klin. »Dejansko sem se umaknil že lani, nato so imeli težave s poškodbami in sem priskočil na pomoč. Letos pa je umik definitiven,« je potrdil Mitja.

TURNIR 3:3 V DOLINI - V dolinskem športnem centru Klabian bo ta teden na sporedu malonogometni turnir 3:3, ki ga organizira ŠD Breg. Igrali bodo vsak dan (od 19.30) do petka, ko bo na vrsti finale.

Obvestila

ŠPORTNO ZDRUŽENJE BOR, v skladu z 12. členom svojega Statuta, sklicuje danes, 27. julija, ob 19.30 v prvem in ob 20.00 v drugem sklicanju, redni letni občni zbor, v prostorih KD Slavko Škamperle, na Stadionu 1. Maja, Vrdelska cesta, 7. Dnevni red: predsedniško poročilo; pozdravi; blagajniško poročilo; razprava; odobritev obračuna za leto 2009 in proračuna za leto 2010; razno.

A.Š.Z. MLADOST v sodelovanju z ZŠSDI organizira »Nogometni kamp« od 23. do 28. avgusta na nogometnem igrišču Doberdoba, za otroke od 6. do 13. leta starosti. Vodili bodo specifični trenerji za nogometaše in za vratarje. Zadnji dan Vas čaka presenečenje. Informacije in vpis na tel. št. 339-3853924 (Emanuela) ali na erimic65@tiscali.it.

ZŠSDI obvešča, da delujeta urada v Trstu in Gorici s poletnim urnikom (8.00 - 14.00).

ROLKANJE - Svetovni pokal FIS v Nemčiji

Bogatčeva še naprej četrta

Na zadnji preizkušnji osvojila 9. mesto - Tretja pokalna etapa od 12. do 14. avgusta na Norveškem

Po drugi preizkušnji svetovnega pokala FIS v skirollu v kraju Bad Peterstal v Nemčiji je Mladinina »azzurra« Mateja Bogatec ostala na skupnem seštevku četrta. (229 točk). Prvouvrščena Norvežanka Solli (301 točke), ki je prehitela Švedinjo Magnusson, ima 72 točk prednosti pred kriško tekmovalko. Na drugem mestu je Rusinja Elena Rudina (282 točk), tretja pa je Švedinja Hanna Seppas (247 točk). Prihodnja, tretja etapa svetovnega pokala bo od 12. do 14. avgusta na Norveškem (skupinski start, štafetni sprint in sprint).

V nedeljo je Bogatčeva zaključila nemški nastop s preizkušnjo skating v reber prosta tehnika. Po napornih 11 kilometrih je Mateja osvojila 9. mesto. Progo je prevozila v času 46 minut. Na prvo mesto se je uvrstila Romunka Monika Gyorgy (40:10), ki je bila boljša od Švedinje Hanne Seppas (40:16) in rojakinje Gabriele Leance (41:56). Italijanki Erica Bettineschi in Laura Leoni sta osvojili 5. in 7. mesto. Nastopilo pa je 19 tekmovalk. »Pravzaprav sem s svojim rezultatom zadovoljna, saj tovrstna preizkušnja ni pisana na mojo kožo. Prvi kilometri so bili lažji, nato pa je bil naklon vse hujši in najboljše tek-

Požrtvovalna Mateja Bogatec se je iz Nemčije vrnila domov zadovoljna

KROMA

movalke so nam zbežale. Ritem je bil zelo hiter. Do cilja sem bila v skupini z Norvežanko in Romunko, ki sem ju v ciljnem sprintu premagala. Tekma je bila zelo naporna. Tudi v soboto in v petek sem dosegla dobre rezul-

tate,« je dejala Bogatčeva, ki se bo zdaj pripravljala na norveško pokalno etapo.

PRIPRAVE - Mladi rolkarji kriške Mladine se ta teden mudijo na enotedenskih pripravah v Cerknem.

Devinovi smučarji tudi poleti ne mirujejo

Tekmovalne skupine smučarjev SK Devin vadijo tudi poleti trikrat tedensko. V glavnem pilijo in vzdržujejo kondicijo. Pretekli teden, od 19. do 24. julija, pa so najmlajši tekmovalci izpeljali tedenske kondicijske priprave pod vodstvom trenerja Aleša Severja, učitelja Mateja Štolfe ter ob pomoči mladih tekmovalcev, učiteljev Mattie Rožiča in Bernarda Puriča. Letos so se odločili, da je ne bodo izpeljali kot v zadnjih sezonah na Rogli, ampak kar na domačih tleh.

Vsaka dan so se posvetili različni športni dejavnosti od pohoda in vzpona na Nanos, do hitrostne vožnje z rolerji, pohod iz Nabrezine do brega ter kopanje, plezanje v adrenalinskem parku v Cerovljah vse do izleta in raftinga na Soči. Z atletskimi pripravami bodo nadaljevali do konca julija, avgusta pa bodo imeli krajši premor ter ponovno začeli s športno dejavnostjo v ponedeljek, 30. avgusta.

OBLETNICA - Minilo je sto let od rojstva in sedemdeset let od njegove mučeniške smrti

Slavko Škamperle, zavedni uporni mladinec (1)

Slavko Škamperle

Narodni dom gori

Potem pa je nekega dne počilo. Bilo je jutro, 2. septembra 1921, ko je mati prebudila starejšo sestro in mene. "Pojdita pogledat, kako se kadi. Spet so hudiči zanetili. Glejta, kako Narodni dom gori!" Naglo sem skočil iz postelje... in zdrvel na strmo cesto, ki vodi k Šubanovi gostilni, od koder se vidi cela zgradba sveitovanskega Narodnega doma. Ko sem prišel tja, je bila tam zbrana množica ljudi. Vsi so strmeli v zgorelo in še kadečo se dvorano... Nihče ni govoril. V očeh nekaterih sem opazil solze. Tudi mene je tedaj nekaj stisnilo.

Tako se Milko Škrap spominja zažigalnega besnenja fašističnih škvader pri Sv. Ivanu tistega usodnega septembrskega jutra.

Tam je stal tudi sošolec Slavko, ki je pridiral iz rodne Boršnice s tesnobo v srcu, se zgrozil in s solznimi očmi strmел v kadečo se pogorišče. Narodni dom se je sesul v pepel, tisti Narodni dom, v katerega je večkrat stopil, si v knjižnici izposajal knjige in v prostorih sveitovanskega Sokola občudoval telovadbo in njihove nastope na orodjih. Razblinile so se mu sanje, kako bo nekoč tudi sam pri Sokoli teloval, pokazal svojo moč, spretnost in vzdržljivost.

Nasilno divjanje fašistične drhali je močno zaznamovalo mlado Slavkovo občutljivo naravo in njegovo narodno zavest. Morda je že tedaj enajstletni fant, rodil se je 18. junija 1910, ki je obiskoval mestno slovensko šestrazredno ljudsko šolo na Vrdeli, doumel, da Italijani ne marajo Slovencev in dozorel v spoznanju, da se je treba v obrambo slovenske besede upreti in zoperstaviti sovražnemu razlegajočemu se zatiranju in nasilju.

Po značaju bolj preprost in plah, a vendar vztrajen in delaven, se je Slavko kasneje, v letih, ko je hodil v Ciril Metodovo šolo k Sv. Jakobu, družil in se navzel miselnosti sovrstnikov v slovenskem okolju dijaških in mladinskih krožkov. Takrat so se v nastalih razmerah naraščajočega fašističnega zatiranja izoblikovala mladinska društva, ki so se postopoma, ne brez težav, kulturno in prosvetno razmahnila, svojo dejavnost usmerjala v širjenje slovenske besede, v krepitev zavesti narodne pripadnosti in v novem, naprednem, demokratičnem duhu vodila borbo za narodni obstoj Slovencev na Tržaškem.

Pogorišče Narodnega doma v Trstu

teden sestajali in prirejali predavanja, pri čemer se je Slavko izkazoval kot zapisnikar in upravitelj skromne društvene knjižnice.

Fašistični ustrahovalni napad na društveni sedež v Narodnem domu, 15. avgusta 1926, je bil hud udarec za Mladinsko društvo. Nasilneži z bikovkami so vdrl v sobo, pretepli prisotne, razdejali opremo, uničili arhiv in odnesli knjige, ki so jih naslednji dan sežgali pred Verdievim spomenikom v središču mesta. Spriču tega dogodka se je v mladih srcih še bolj razplamtel srd in odpor proti takozvanim nosilcem dvatisočletne kulture in mladince še bolj utrdilo v prepričanju, da se jim je treba odločno postaviti po robu z utrjevanjem narodnostne zavesti in širjenjem slovenske besede. Še najbolj je prizadelo Škamperleta, neutrudnega zbiralec knjig in skrbnika, tedaj v plamenih uničene društvene knjižnice.

V Podlonjerju

Po tem napadu se je Mladinsko društvo Sv. Ivan znašlo na cesti. Nagnali so jih iz Narodnega doma, zato so se zbirali na prostem in imeli svoje sestanke v poznih večernih urah, v glavnem na Šanci. Po dolgem, prizadevnem iskanju so mladinci vendarle našli primeren sedež v zasebni hiši pri Froncu v bližnjem Podlonjerju in sredi decembra 1926 so v društvo, ki je bilo do tedaj le moška domena, pristopile tudi dekleta. 30. januarja 1927 je ob prisotnosti nekaj nad 45 članov bil prvi občni zbor, na katerem je bil Škamperle potrjen za knjižničarja, kasneje pa je prevzel tudi tajniško mesto.

Razmere so se z vedno večjim raznarodovalnim pritiskom zaostrile. Množila so se nasilstva, ustrahovanja, grožnje, zasledovanja, hišne preiskave, nasilna izseljevanja. V lju-

deh sta zavladala nezaupanje in strah pred vohuni in posledičnimi povračilnimi ukrepi. Delo v društvu je bilo vedno bolj težko.

Prav nasprotni sedeža Mladinskega društva v Podlonjerju so fašisti odprli svoj raznarodovalni krožek. Zaradi strahu pred pritiski je gospodinja odgovarjala gostoljubnost društvu, katerega vrste so se še precej zredčile. Nekatere so odpoklicali k vojakom, dekliski odsek je prenehal obstajati, Škamperle pa se je pritoževal, da ima vedno večje težave s ponujanjem knjig, v glavnem mohorjevih večernic, vedno manj bralcem. Nekaj članov je celo zašlo v fašistični krožek čez cesto.

Sredi junija 1927 je zato sledila selitev društva še dlje od središča Sv. Ivana, v podstrešje Čokove hiše, pri Palkih, pod Lonjerm, kamor je Slavko prenesel vso društveno knjižnico. Sestanki, predavanja in dolge, vroče razprave sedemnajstosemnaest-dvajsetletnikov o žgočih vprašanjih in težavah časa, ki so ga doživljali ter upornih težnjah in željah, pa so okrog vodnjaka na dvorišču trajali pozno v noč.

Razpust društva

Stopnjevanje fašistične gonje proti vsemu, kar je bilo slovenskega je doseglo vrhunec konec poletja leta 1927 z vrsto prefektovih odlokov o razpustu vseh slovenskih prosvetnih, športnih in mladinskih društev. Odlok o prepovedi Mladinskega društva Sv. Ivan nosi datum 14. september 1927.

Zbegani in ogorčeni so mladinci iskali izhode iz te nenadne dramatične brezpravne stvarnosti in vedno bolj se je vsiljevala misel o oboroženem uporu. Ilegarno je bila že dejavna tajna organizacija

Spričevalo slovenske ljudske šole na Vrdeli

Borba. Sestavljali so jo v glavnem člani mladinskega društva, katerih cilj je bil uničevanje fašističnih propagandističnih in raznarodovalnih objektov. In prav tistega septembra 1927 je skupina rodoljubov, prav tako pripadnikov mladinske organiziranosti, z geslom TIGR na Nanosu izprčila svojo odločnost za oborožen boj proti fašističnemu zatiralcu slovenskega naroda.

Preganjani člani razpuščenega sveitovanskega Mladinskega društva se niso vdali, prevladal je tovariški duh, fašistično nasilje jim ni uničilo volje. Njihove vrste so se sicer zredčile zaradi vpoklicev k vojakom, prisilne konfinacije, ali umika v Jugoslavijo, vendar je v mladinskem gibanju skovano tovarštvo bilo trajno in čeprav različnih političnih in verskih ideologij, so dosledno ostali prepričani antifašisti. Poskus ustanovitve godbenega odseka, ki je nekaj časa vadil na Brandeziji, je zaradi nadlegovanja in prijav, propadel.

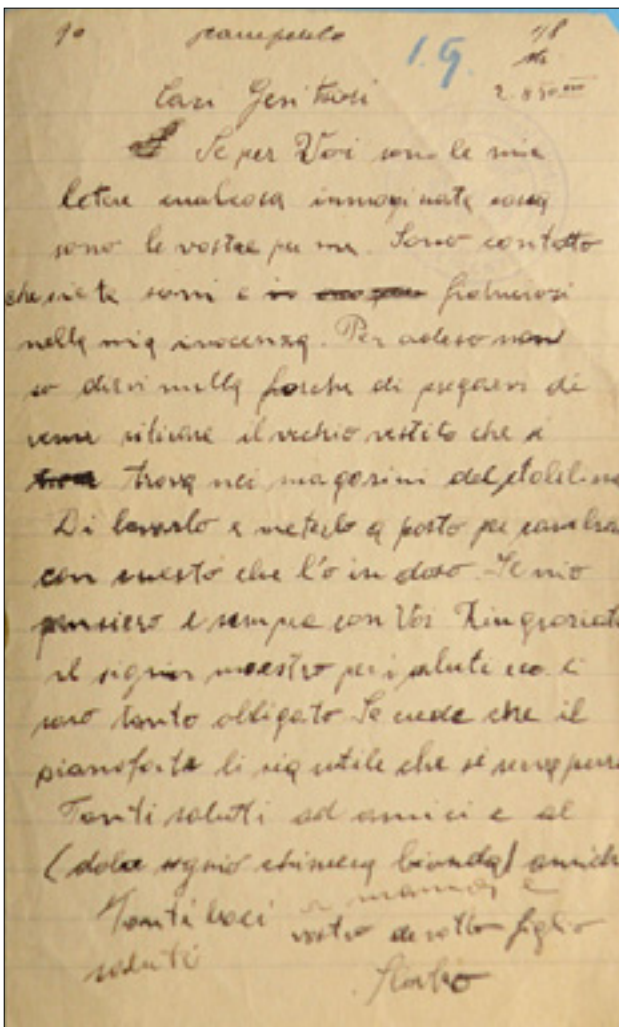
Lojze Abram

nadaljevanje sledi

Mladinsko društvo

Pri Sv. Ivanu je mladinsko društvo živelo 28. marca 1926 v prostorih otroškega vrtca v po požigu obnovljenem Narodnem domu. Sestal se je tričlanski odbor in imenoval odbornike, med temi tudi Slavka. Odbor je svojo nalogo vzel dokaj resno, saj je že v naslednjih dneh organiziral Cankarjev večer. Škamperle pa je bil zadolžen, da za društveno knjižnico poskrbi nekaj knjig. Bil je najbolj poklican za knjižničarja, saj je bil velik ljubitelj slovenske tiskane besede.

V primerjavi z drugimi je Mladinsko društvo Sv. Ivan nastalo sorazmerno pozno, a je v zelo kratkem času, z ustanovitvijo raznih odsekov, tudi nogometnega, razvilo intenzivno dejavnost v narodnostnem duhu. Sveitovski mladinci so se po večkrat na

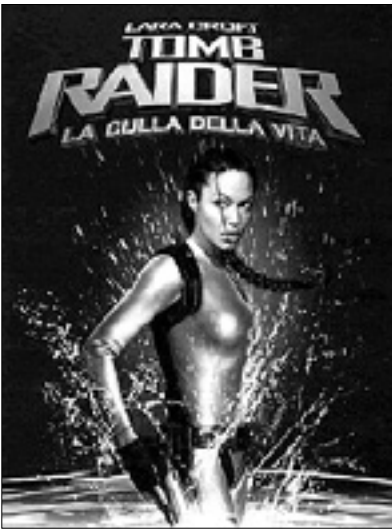
Pismo Slavka Škamperla staršem iz zapora

 Rai Tre
SLOVENSKI PROGRAM
Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)
<i>Teletekst: str. 316 - 342 - 343</i>
18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Prvi aplavz: Federica Lo Pinto in Jasna Gornik: duo harmonik
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV - Dnevnik SLO 1

 Rai Uno
6.00 Aktualno: Euronews
6.10 Dok.: Quark Atlante - Immagini del Pianeta
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina Estate
10.40 Aktualno: Verdetto finale
11.35 20.00, 23.05 Dnevnik
11.45 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.10 Nan.: Don Matteo 2 (i. T. Hill)
15.00 Nan.: Capri
16.50 Dnevnik - Parlament in vremenska napoved
17.00 Dnevnik in vremenska napoved
17.15 Nan.: Le sorelle McLeod
17.55 Nan.: Il commissario Rex
18.50 Kviz: Reazione a catena
20.30 Variete: Da da da
21.20 Film: La tata dei desideri (kom., ZDA, '08, r. B. May, i. V. Marcil, B. Elliott)
23.10 Dok.: Passaggio a Nord Ovest
0.15 Nočni dnevnik in vremenska napoved
0.55 Aktualno: Sottovoce

 Rai Due
6.00 Aktualno: Ricominciare
6.15 Aktualno: Cercando cercando
6.35 13.30 Aktualno: Tg2 E...state con Costume
6.45 13.50 Aktualno: Tg2 Medicina 33
7.00 Variete: Cartoon Flakes
8.00 19.00, 21.00 Šport: Lahka atletika, EP v Španiji
10.30 13.00, 20.30, 23.40 Dnevnik
11.15 Nan.: Love Boat (i. T. Lange)
12.05 Nan.: Il nostro amico Charly
14.00 Nan.: Ghost Whisperer - Presenze
14.50 Nan.: Army wives
15.35 Nan.: Squadra speciale Colonia
16.20 Nan.: La signora del west
17.10 Nan.: Las Vegas
17.50 Risanke: Tom & Jerry
18.10 Dnevnik in športne vesti
20.25 Žrebanje lota
21.40 Film: Lara Croft - Tomb Raider: La culla della vita (akc., ZDA, '03, r. J. DeBont)

23.55 Variete: Stracult
1.15 Dnevnik - Parlament

 Rai Tre
6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.00 Dok.: La Storia siamo noi
9.00 Film: Il medico dei pazzi (kom., It., '54, r. M. Mattoli, i. Totò)
10.30 Aktualno: Cominciamo Bene Estate
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
13.00 14.45 Aktualno: Condominio Terra (v. L. Colò)
13.10 Nad.: Julia

14.00	19.30 Deželni dnevnik in vremenska napoved
14.20	18.55 Dnevnik in vremenska napoved
14.55	Dnevnik - kratke vesti
15.00	Proza: La fortuna con la effe maiuscola
17.45	Dok.: Geo Magazine 2010
20.00	Variete: Blob
20.15	Nad.: Seconda chance
21.05	Dnevnik
21.10	Variete: Circo Massimo Show
23.15	Deželni dnevnik
23.20	Nočni dnevnik in vremenska napoved
23.55	Dok.: Correva l'anno
0.55	Aktualno: Rai Educational - Gap speciali

 Rete 4
7.10 Nan.: Kojak
8.15 Nan.: T.J. Hooker
9.10 Nan.: Balko
10.30 Nan.: Agente speciale Sue Thomas
11.30 Dnevnik in prometne informacije
12.00 Nan.: Carabinieri 2
13.05 Nan.: Distretto di polizia
14.05 Aktualno: Forum - Il meglio di
15.10 Nan.: Nikita
16.15 Nad.: Sentieri
16.40 Film: Cambola (western, It., '74, r. F. Baldi, i. P. Smith, M. Coby)
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Renegade
21.10 Nan.: Fratelli Benvenuti (It., '09)
23.30 Film: I ragazzi del Reich (voj., Nem., '04, r. D. Gansel, i. M. Riemelt, T. Schilling)

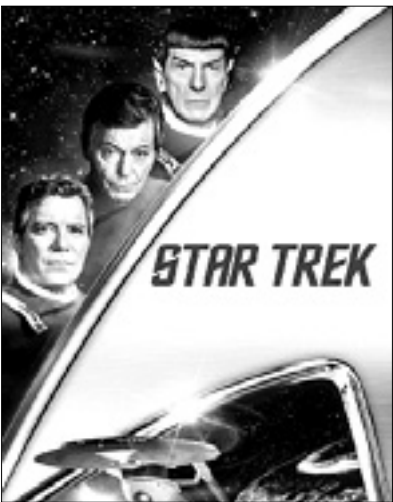
 Canale 5
6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar
8.40 Nan.: Il supermercato
9.10 Film: La leggenda degli animali magici (pust., '08, r. L. Blok. i. J. Harmse, K. Maitisa)
10.05 16.45, 22.10 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
11.00 Aktualno: Forum
13.00 20.00 Dnevnik in vremenska napoved
13.40 Aktualno: Giffoni Festival
13.45 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Nad.: Alisa - Segui il tuo cuore
15.45 Film: Inga Lindstrom - Nostalgia di casa (dram., Nem., '04, r. K. Meeder, i. E. Habermann)
17.40 Dnevnik - kratke vesti
17.45 Nan.: Insieme appassionatamente
18.50 Kviz: Uno contro 100 (v. Amadeus)
20.30 1.40 Variete: Velone (v. E. Iacchetti)
21.10 Film: The storm - Catastrofe annunciate (dram., ZDA, '09, r. B. May, i. J.V.Der Beek, T. Polo)
0.15 Aktualno: Speciale Tg5 - La zampata del dragone

 Italia 1
6.20 Nan.: I Robinson
6.45 Nan.: Beverly Hills 90210
7.30 Film: La voce del cigno (risanka, ZDA, '01, r. R. Rich, i. T.L. Noos)
8.20 22.00 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
9.10 Risanke
9.45 Nan.: Raven
10.20 Nan.: Summer dreams
11.25 Nan.: Summer crush
12.20 Aktualno: Giffoni - Il sogno continua
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
13.40 Nan.: Camera café
14.05 Risanka: One Piece - Tutti all'arrembaggio!
14.35 Risanka: Futurama
15.00 Nan.: H2O
15.30 Nad.: Champs 12
16.30 Nan.: Blue water high
17.00 Nan.: Chante!
17.30 Dok.: Capogiro junior
19.30 Nan.: Tutto in famiglia
20.05 Risanka: Simpsonovi
20.30 Kviz: Mercante in fiera
21.10 Film: 40 anni vergine (kom., ZDA, '05, r. J. Apatow, i. S. Carell)
23.00 Nan.: October road

 Tele 4
7.00 8.30, 13.30, 16.30, 19.30, 0.02 Dnevnik
8.05 Pregled tiska
9.00 Variete: Letà non conta

10.05	Nan.: Daniel Boone
12.00	16.00 Dnevnik - kratke vesti
12.35	Variete: Mukko Pallino
13.05	Šport: Sport Estate
14.05	Variete: ...Nel baule dei tempi
14.35	Aktualno: Super Sea
15.30	Dok.: Borgo Italia
17.00	Risanke
19.00	Variete: Expo' Mittel School
20.00	Športne vesti
20.05	Aktualno: Pagine e fotogrammi
20.30	Deželni dnevnik
21.00	Lirika: Tancredi

 La 7
6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus Estate, sledi Omnibus Life Estate
10.10 Punto Tg
10.15 2.35 Aktualno: Due minuti un libro
10.25 Dok.: La7 Doc - Antiche invenzioni
11.30 Nan.: L'ispettore Tibbs
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Hardcastle & McCormick
14.05 Film: L'abbraccio dell'orso (voh., V.B., '79, r. J. Gold, i. D. Hemmings)
16.05 Nan.: Star Trek

18.00	Nan.: Relic Hunter
19.00	Nan.: N.Y.P.D.
20.00	Dnevnik, sledi In Onda
21.10	Dok.: Gaia scienza (v. M. Tozzi)
23.20	Aktualno: Complotti

 Slovenija 1
6.50 Kultura
7.00 Odmevi
7.40 Na zdravje!
9.00 Risanke: Nuki in prijatelji (pon.)
9.05 Risanke: Mojster Miha (pon.)
9.15 Ris. nan.: Marči Hlaček
9.35 Nad.: Modro poletje (pon.)
10.05 18.40 Risanke
10.15 Na potep po spominu
10.25 Ris. nan.: Feliksova pisma (pon.)
10.35 Lutk. nan.: Zgodbe iz školjke
11.05 Dok. nan.: Zgodbe iz divjine (pon.)
11.40 Dok. film: Špaltna ekspres (pon.)
13.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
13.15 Dok. feljton: Francozi v Posočju (pon.)
13.40 Podoba podobe: Nova podoba narodne galerije (pon.)
14.05 Duhovni utrip (pon.)
14.20 Obzorja duha (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Mostovi - Hidak
15.45 Ris. nan.: Izganjalci vesoljcev
16.10 Nan.: Profesor pustolovec (pon.)
16.25 Potplatopis, 8. oddaja (pon.)
17.00 Novice, kronika, športne vesti in vremenska napoved
17.20 19.50 Gledamo naprej
17.30 0.40 Dok. serija: Zgodovina arhitekture
18.00 Naši vrtovi
18.30 Žrebanje Astra
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Nad.: Vrčkarji
21.00 Dok. odd.: Kangčendzenga
22.00 Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved
23.05 Dok. serija: Sojenje Miloševiću

 Slovenija 2
6.30 9.00, 1.50 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otroški infokanal
13.20 Dober dan, Koroška (pon.)
13.50 Iz arhiva TVS: Tv dnevnik 27.07.1992
14.15 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (pon.)
15.10 Prislulnimo tišini (pon.)

15.40	Studio City (pon.)
17.05	Mostovi - Hidak (pon.)
17.40	Števerjan 2010, 1. del (pon.)
18.55	Barcelona: EP v atletiki, prenos
22.10	Film: Podganji trop
0.10	Film: Blaznost (pon.)

 Koper
13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna Tv - deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Film
15.55 Sredozemlje
16.20 Srečanje v skupnosti Italijanov
17.05 Artevisione - Magazine
17.35 Kuharski recepti
18.00 Evropski magazin
18.35 Vremenska napoved
18.40 0.15 Primorska kronika
19.00 21.45, 0.00 Vsedanes - Tv dnevnik
19.25 Šport
19.30 Barcelona: EP v atletiki, neposredni prenos
22.00 Glasbena oddaja

 Tv Primorka
8.00 Dnevnik TV Primorka, vremenska napoved, kultura in videostrani
9.00 10.00 Novice
9.05 19.00, 22.00 Mozaik
10.05 17.20 Hrana in vino (pon.)
11.00 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Novice in videostrani
18.00 Videofronta
18.40 Pravljica
20.00 23.00 Dnevnik TV Primorka, borzno poročilo, vremenska napoved, kultura in videostrani
20.30 Primorski tednik
21.30 Razgledovanja
23.30 Videostrani

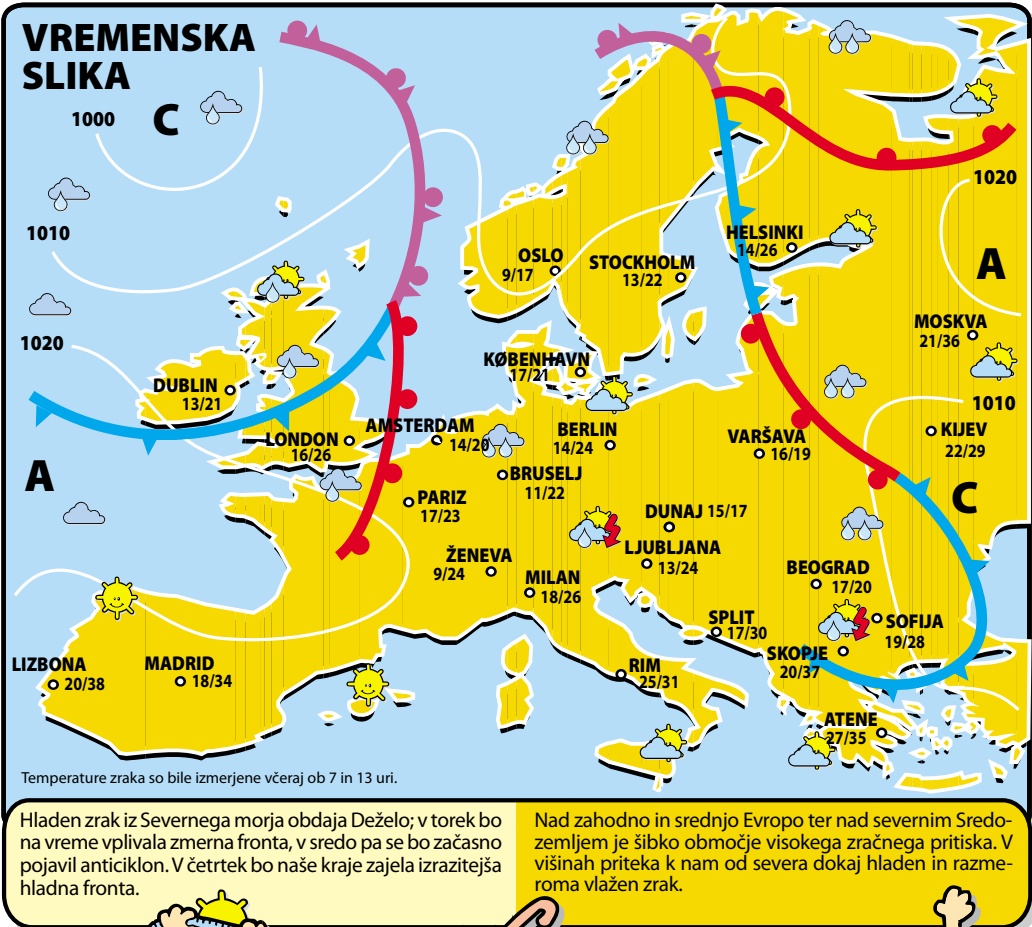
RADIO
RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.30, 8.10, 10.10 Prva izmena; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 10.00 Poročila; 10.30 Music box; 11.00 Poletni Studio D: Oglaševanje od začetkov do danes; Življenja reka (piše Žarko Rovšček); Napovednik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Tretja izmena; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica: Odperta knjiga - Odiseja; 18.00 Jazz odtenki; 19.25 Napovednik, sledi Slov. lahka glasba; 19.35 Zaključek oddaj.
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na R; 6.45 Kronika; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan - OKC obveščajo; 8.00 Pregled tiska in vremenska napoved; 8.15 Poletni bralni kotichek; 9.00-12.30 Poletni Dopoldan in pol; 10.00 Nagradni glasbeni vrtljak; 11.00 Poletna pesem in pol; 11.30 Pastirske igre v Senožčah; 12.30 Opoldnevnik in osmrtnice; 13.30-15.00 Aktualnosti; 15.30 DIO; 16.20 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Prireditve; 18.30 Kronika; 19.00 Dnevnik; 20.00 Poletni utrip kulture; 20.30 Indie ni Indija; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30-0.00 Jazz in jaz.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.28 Dnevnik; 6.00-8.00 Buongiorno da RC; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.00-10.30 Calle degli orti grandi estate; 8.05 Horoskop; 8.00 Osebnost dneva; 8.35, 17.35 Euroregione news; 8.40 Pesem tedna; 8.45 Ballando con Secondo casadei; 9.00, 21.30 Proza; 9.35 Dogodki v poljetju; 10.00 Ricordi golosi; 10.33, 13.33 Glasbena lestvica; 11.00, 21.00 Odperti prostor - A casa di...; 11.00 Speciale mondiali di calcio; 12.15, 19.15 Sigla vesti; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Parole e musica; 14.00 Uomini e dei; 14.40 New entry; 15.00 Pesem tedna; 16.00-18.00 E... state freschi; 18.00 RC Lounge Caffè; 20.00-0.00 RC sera; 20.00 Radio med vami; 22.00 London Calling; 23.00 Playlist; 0.00-6.00 RSI.

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.50 Kviz; 7.00 Jutranja kronika; 7.40 Turistov glas seže v deveto vas; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Dobra dela; 10.10 Intelakta; 11.30 Ena ljudska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17.ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi; 21.05 Igra; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Big Band RTV Slo; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 00.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika in vremenska napoved; 8.10 Delo; 8.15 Dobro jutro!; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Prireditve; 9.15 Šport; 9.35, 16.10 Popevki tedna; 10.00 Poletje za podjetje; 11.40, 14.20 Obvestila; 12.00 Vroči mikrofoni; 13.30, 16.15, 18.50 Napoved sporedov; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.30 Proti etru (pon.); 17.15 18. vzporednik; 17.40 Šport; 18.30 Poletni knjižni namig; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Na sceni; 21.00 Spet toplovod; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Štos - Še v torek obujamo spomine.
SLOVENIJA 3
6.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Slovenski solisti; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Menuet za besedo; 13.35 Glasbeni rondo; 14.05 Glasovi svetov; 15.00 Big Band RTV Slo; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 Koncerti na tujem; 18.00 Jezikovni pogovori; 18.20 Slovenska in svetovna zborovska glasba; 19.00 Allegro ma non troppo; 19.30 S solističnih in komornih koncertov; 21.00 Literarni večer; 22.05 Glasba našega časa; 23.00 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; - Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

 Primorski dnevnik
Lastnik: Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj: Družba za založniške pobude DZP doo z enim družabnikom PRAE srl con unico socio Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381
Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418 <i>email: trst@primorski.eu</i> Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958 <i>email: gorica@primorski.eu</i>
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462 Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506
Internet: http://www.primorski.eu/
Naročniško - prodajna služba Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418 Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958
Cena: 1,00 € Naročnina za Italijo 280,00 € Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 1,00 € Letna naročnina za Slovenijo 210,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480 transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643
Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990
OGLAŠEVANJE Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l. www.tmedia.it GORICA, ul. Malta 6 TRST, ul. Montecchi 6
KOMERCIALNI OGLASI advertising@tmedia.it Brezplačna tel. št. 800129452 Iz tujine +39.0481.32879 Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povisek 20%
NEKOMERCIALNI OGLASI oglasit@tmedia.it Brezplačna tel.št. 800912775 Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG
Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS
Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzide ob 5.42 in zatone ob 19.40
Dolžina dneva 15.58

LUNINE MENE

Luna vzide ob 21.06 in zatone ob 7.03

PLIMOVANJE

Danes: ob 5.55 najnižje -58 cm, ob 12.45 najvišje 37 cm, ob 18.17 najnižje -11 cm, ob 24.37 najvišje 31 cm
Jutri: ob 6.20 najnižje -52 cm, ob 13.10 najvišje 35 cm, ob 18.52 najnižje -10 cm, ob 0.06 najvišje 24 cm.

BIOPROGNOZA

Danes bodo vremensko občutljivi ljudje občasno imeli z vremenom povezane težave, nekoliko se bodo okrepili tudi nekateri bolezenski znaki.

MORJE

Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 24,7 stopinj C.

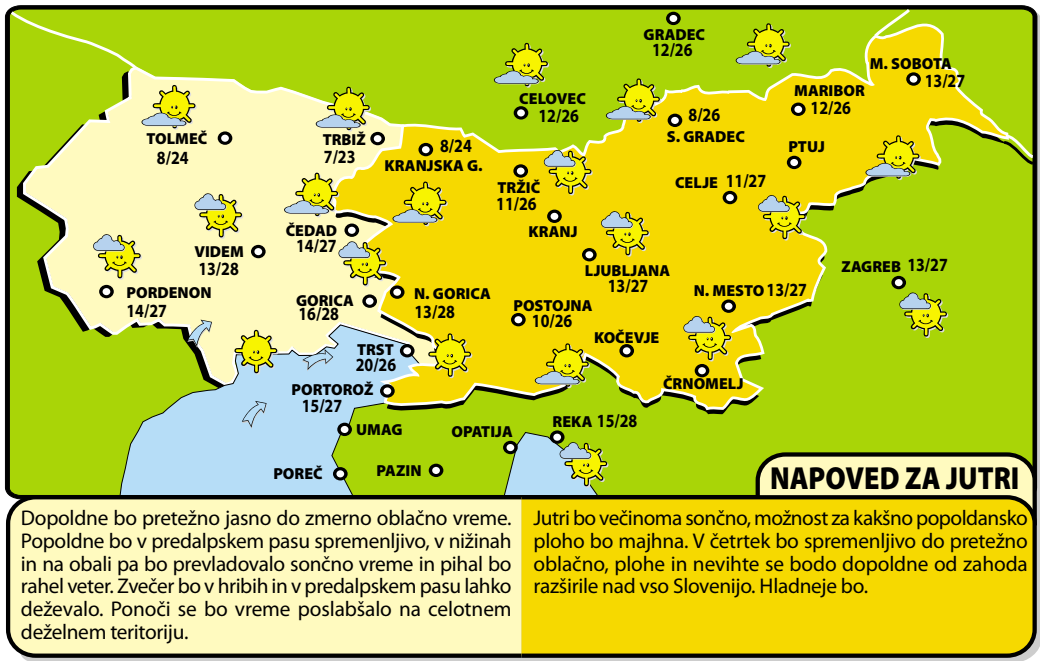
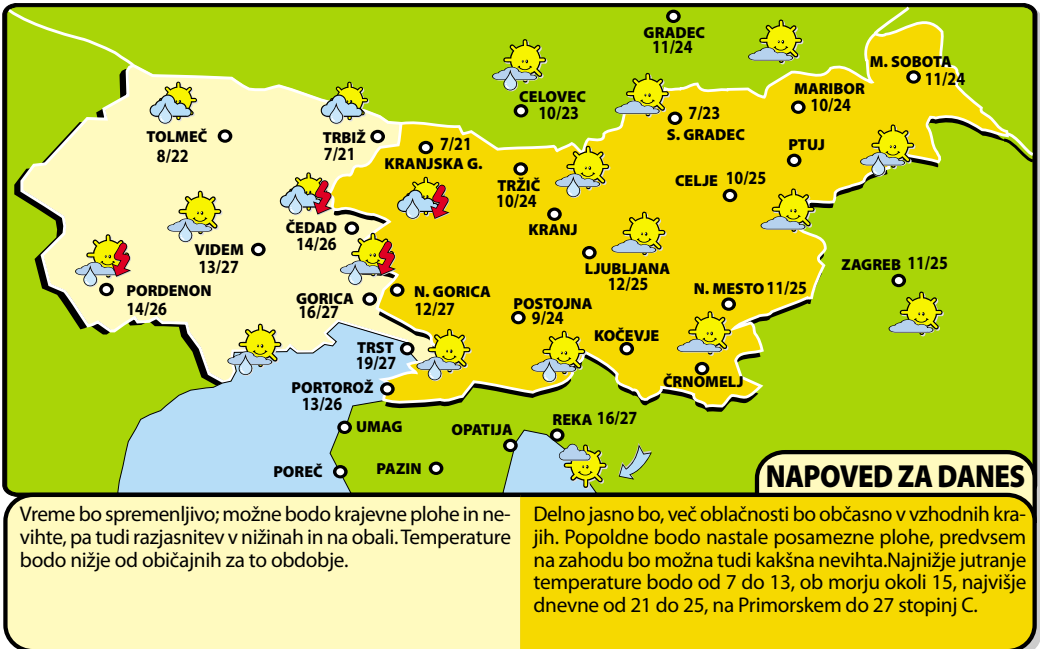
TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	 2	0	2000 m	 7
1000 m	 16		2500 m	 4
1500 m	 11		2864 m	 1

UV INDEKS

UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 7,5 in v gorah 9.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

POGREBNO PODJETJE LIPA

Ob trenutku žalosti ... diskretnost, tradicija, vljudnost in kakovost.

*Domač stik.
Pridemo tudi na dom.*

OPČINE - NARODNA UL. 32
tel. 040.211399 • fax 040.2155392
BOLJUNEC ŠT. 44/A
tel. 040.369696 • fax 040.3487704
ZELENA ŠTEVILKA 800833233

DOPIS IZ PARIZA - Spomini barv ali prodaja stereotipov?

O izumiranju kultur

»Mémoire des couleurs« (»Spomini barv«) je naslov razstave fotografa Jaime Ocampa-Rangela, ki je trenutno na ogled na sedežu Unesca v Parizu. ... Razstava predstavlja fotografije v velikem formatu umetnika Jaime Ocampa-Rangela, ki postavi v ospredje lepoto zadnjih avtentičnih kultur tega sveta in ki so umetniška interpretacija bogastva človeštva oziroma svetovne kulturne raznolikosti. Razstava je rezultat deset let dogodivščin po svetu v iskanju zadnjih sledi teh edinstvenih ljudstev, katera je fotograf simbolično identificiral z barvo, ki naj bi ostala gravirana v našem spominu ...» Tako predstavi razstavo Unesco.

Danes je večkrat govora o kulturah, ki izginjajo. V znanstvenih krogih so mnenja glede te teze deljena, kajti stvari niso tako enostavne in enosmerne. Kulture so se vedno spreminjale in se medsebojno oplajale; kar se

ne razvija, umira. V zgodovini je prišlo do uničenja kultur: konkvistadorji so si na primer podredili Inke, Azteke in druge; toda Inki, Azteki in drugi so še prej podjarmili druga ljudstva ... Vendar so jih tudi popolnoma uničili? Vsako kulturo sestavljajo različni elementi (jezik, umetnost, način življenja, prehrana itd.) in ko se ljudstva srečajo, pride so medsebojnega vplivanja na različnih nivojih, pri čemer se mnogi elementi podrejene kulture ustalijo v dominantni. Upoštevati moramo, da nekateri elementi so vidnejši od drugih: med najbolj razpoznavnimi znaki je gotovo jezik, po katerem opredeljujemo ljudstva, ni pa edini.

Kaj pa danes? Ali zahodna kultura res požira vse ostale? Morda nekatere že, toda obenem tudi sama občuti številne vplive v umetnosti (glasba, slikarstvo itd), kulinariki, oblekah itd; pač posvoji elemente, ki se ji prilagajajo.

Ko sem si ogledovala fotografije na razstavi, sem pomislila prav na ta odnos, da se vzame, le kar je vseč. Velike fotografije so iz estetskega vidika brezhibne, toda so brez razlag, brez osnovnih informacij, kje in kdaj so bile narejene in kdo je naslikan. Nekateri trdijo, da to ni pomembno, da sama fotografija govori. A če ima razstava namen opozoriti na neko problematiko, potem so te informacije nujne. Mimogrede, vprašljiva je tudi uvodoma navedena predstavitev razstave, po kateri naj bi fotograf imel 10 let dogodivščin v avtentičnih kulturah in pri edinstvenih ljudstvih. Tovrstni opis je kaj malo znanstven in bolj podoben uvodu v Salgarijev roman, kajti ali je sploh mogoče, da je neka kultura neavtentična, in kaj pomeni »edinstveno ljudstvo«? Ob vsem tem - razstavi in predstavitvi - dobi človek kaj kmalu občutek praznega besedičenja,

in to na razstavi pod pokroviteljstvom Unesca, Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo!

Raznolikost je bogastvo, toda za obvarovanje le-tega je potrebno poznavanje in razumevanje, tovrstne razstave pa podpirajo stereotipe ter ne-realne poglede na ljudstva. Umetniško razstavo ne moreš predstaviti kot antropološko ali dokumentarno. Ob fotografijah sta bila postavljena še ledena kipa umetnice Aima, ki sta se v nekaj urah popolnoma stalila: simbol minevanja časa in izginotja. To je bil najboljši del razstave, ki ti da res občutek, da se nekaj izgublja.

Danes je veliko govora o izginjanju kultur, organizirajo se konference, razstave in druge manifestacije, ki pa ne spodbujajo sprememb in vse postaja le prazna retorika.

Jana Radovič

UKRAJINA Putin: Motor je simbol svobode

SEVASTOPOL - Ruski premier Vladimir Putin se je na motoristični šov v ukrajinskem Sevastopolu v soboto pripeljal kar na motorju Harley Davidson (foto Ansa). V nagovoru več tisoč zbranim motoristom je Putin, oblečen v temno majico in črne kavbojke ter s sončnimi očali in rokavicami označil motorje za "simbol svobode".

Ruski premier, ki mu številni pripisujejo odgovornost za slabo stanje demokracije v Rusiji, je še dejal, da je motor "najbolj demokratično prevozno sredstvo". "Je najdrznejša in najhitrejša oblika prevoza in motoristu daje slaček občutek svobode," je dejal in požel bučen aplavz množice. Ob tem je Putin pozval motoriste, naj "rečejo ne" preveliki hitrosti, govor pa je zaključil z vzklikom "Naj živi motor!" v ukrajinskem jeziku. Zatem se je pogovarjal z več motoristi in nekaterim dal avtogram. Podpisal se je tudi na sedež enega od motorjev in češki bankovec nekega motorista iz Prage. (STA)

